

Svenska sånger 1790–1810

Swedish Songs 1790–1810

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Martin Tegen

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musikkivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Originalutgåvan utgiven av Svenska samfundet för musikforskning med stöd av Kungl. Musikaliska akademien i serien Monumenta Musicae Svecicae, vol. 11/Original edition published by the Swedish Society of Musicology with financial support from the Royal Swedish Academy of Music in the series Monumenta Musicae Svecicae, vol. 20.

Huvudredaktör Levande Musikarv/Editor-in-chief: Anders Wiklund

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2158/Edition no. 2158
2019
Notbild/Score: Public domain.
ISMN 979-0-66166-685-1

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.

Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

MONUMENTA MUSICAE SVECICAE 20

SVENSKA SÅNGER 1790 – 1810

Edition Reimers

Svenska sånger 1790 – 1810

MONUMENTA MUSICAE SVECICAE

Utgiven av / Published by / Herausgegeben von

SVENSKA SAMFUNDET FÖR MUSIKFORSKNING

SWEDISH SOCIETY FOR MUSICOLOGY / SCHWEDISCHE GESELLSCHAFT FÜR MUSIKFORSCHUNG

Med stöd av / With the support of / Mit Unterstützung von

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN

Huvudredaktör/General Editor/Editionsleitung

Margareta Rörby

20

SVENSKA SAMFUNDET FÖR MUSIKFORSKNING. MONUMENTA-KOMMITTÉN:

Anders Lönn Ordförande/Chair/Vorsitzender

Hans Eppstein, Lars Hallgren, Lennart Hedwall, Lennart Reimers, Margareta Rörby

MONUMENTA MUSICAE SVECICAE 20

SVENSKA SÅNGER 1790 – 1810

Swedish Songs 1790 – 1810

Utgivna av / Edited by

Martin Tegen

Edition Reimers
Stockholm 2001

Copyright © 2001 by Svenska samfundet för musikforskning and Edition Reimers AB, Stockholm

ISMN M-66153-182-1

Music engraved by Edition Reimers

Printed in Sweden by PP-Print AB, Stockholm

On the cover: J.H. Roman's seal (1735)

Innehåll / Contents

Inledning	vii
Introduction	xi
Biografier	xv
Biographical Notes	xix
100 svenska sånger / 100 Swedish Songs	1
Förteckning över sångerna / List of Songs	2
Källor och kommentarer	265
Anförd litteratur / References	278
Titel- och förstaradsregister / Index of Titles and Incipits	279

INLEDNING

”I allmänhet var detta ett *Visornas* – de *egentliga* *Visornas* – tidehvarf. Dess minnesvård i Sveriges vitterhet är den Åhlströmska samlingen af ’Skaldestycken satte i Musik’. För min del, kan jag aldrig utan en ljuf rörelse betrakta denna numera ålderstigna samling, med sina många i *god* och många i *ond* mening enfaldiga stycken, der man finner tillsammans, och med melodier försedda, de flesta af dåvarande skalders – visserligen ock af dåvarande versmakares – lyriska qväden. ... De, som med mig kunna minnas denna *Visornas* tidsålder, hvilken ännu under 1790-talet (och något deröfver) fortfor, erinra sig, huru ett litet nytt sångstycke af någon förtjenst då väckte ett lifligare och framförallt *varaktigare* uppseende, än i våra dagar den yppersta epos-dikt, tragedi eller roman.”

Den som på detta sätt vill definiera ”de egentliga visornas tidevarv” som epok i svensk kulturhistoria är P.D.A. Atterbom i kapitlet ”Kellgren” i *Svenska siare och skalders* (del 6:2, s. 51ff., 1855). Det är just denna epok som presenteras i föreliggande samling av hundra gustavianska sånger. Före denna epok trycktes endast ett mycket litet antal visor och sånger i Sverige. Det är först genom Olof Åhlströms insatser som musiktrycket i Sverige börjas på allvar och även visor och sånger börjar få en större spridning än enbart genom avskrifter och muntlig trädning.

Olof Åhlström (1756–1835) vandrade till Stockholm från sin sörmländska hembygd 1772, blev 1776 organist i Maria kyrka, 1779 kammarskrivare vid Kungl. Krigskollegium och på denna ämbetsmannabana avancerade han 1802 till krigskommissarie och 1805 till krigsråd. 1792 hade han bytt organisttjänsten från Maria till Jakobs kyrka.

1783 hade Åhlström börjat i blygsam skala med utgivning av noter, främst instrumentalverk och operaarior. I april 1788 erhöill han kungligt privilegium under 20 år på nottryck i Sverige och kallade sitt företag Kungl. Privilegierade Nottryckeriet. 1779 gifte sig Åhlström med Hedvig Charlotta Lenngren, vars bror Karl Peter Lenngren året därpå förenades med Anna Maria Malmstedt. Nu var herr Lenngren Kellgrens medredaktör för *Stockholms Posten* och fru Lenngren blev snart en flitig (fast anonym) medarbetare med dikter av olika slag. Efter hand blev denna krets också en plattform för den nya svenska visan, delvis kanske tack vare impulser från Joseph Martin Kraus, som 1786 återkommit till Sverige med en samling nykomponerade sånger och visor i bagaget.

Dittills hade större delen av de svenska visorna skrivits till redan befintliga melodier, och även Bellman tillhör väsentligen denna tradition. Men från 1789 komponerar de svenska tonsättarna i allt större utsträckning ny musik till nya texter. Och det är dessa nya sånger och visor som Åhlström publice- rar. I föreliggande samling återges ett urval av Åhlströms publikationer under de två första decennierna (1789–1810). Till en början återfinns de i *Musikaliskt Tidsfördrif*, som också innehåller andra typer av musik (danser, uvertyrer, operaarior m.m.), men från 1794 blir *Skaldestycken satte i musik* den främsta platsen för visorna.

Här ges en översikt över de samlingar i Åhlströms utgivning som innehåller sånger, samt antalet sånger.

Tryckår	Samling	Antal sånger
	MT = Musikaliskt Tidsfördrif	
	Sk = Skaldestycken satte i musik	
1789	MT (årg. 1)	11
1790	MT (årg. 2)	14
1790	Fredmans epistlar (Bellman)	82
1791	Fredmans sånger (Bellman)	65
1791	MT (årg. 3)	13
1792	MT (årg. 4)	9
1792	Glada Qväden (Elers)	51
1792	Fiskarstugan (Bellman/Kraus) (viscykel)	
1793	Humoristen (Bergstedt)	16
1793	MT (årg. 5)	19
1794	MT (årg. 6)	10
1794	Sk (del I)	17
1794	Sk (del II)	19
1795	Sk (del III)	23
1795	MT (årg. 7)	10
1795	Sk (del IV)	18
1796	MT (årg. 8)	12
1796	Sk (del V)	16
1797	Sk (del VI)	19
1797	MT (årg. 9)	10
1798	MT (årg. 10)	7
1798	Sk (del VII)	15
1799	MT (årg. 11)	8
1800	MT (årg. 12)	4
1800	Sk (del VIII)	16
1801	Sk (del IX)	18
1801	MT (årg. 13)	3
1802	MT (årg. 14)	13
1802	Sk (del X)	16
1803	Sk (del XI)	19
1803	MT (årg. 15)	8
1804	MT (årg. 16)	4
1804	Sk (del XII)	15
1805	Sk (del XIII)	16
1805	MT (årg. 17)	4
1806	MT (årg. 18)	7
1806	Sk (del XIV)	14
1807	Sk (del XV)	16
1807	MT (årg. 19)	5
1808	MT (årg. 20)	7
1809	MT (årg. 21)	5
1809	Sk (del XVI)	15
1810	MT (årg. 22)	7

Summa sånger

678

Tidsgränsen för denna samling är satt vid 1810, trots att Åhlström fortsatte sin utgivning av både MT och Sk. Men visdiktningen kom successivt in i nya banor som Åhlström engagerade sig allt mindre i, och hans publikationer blev därför allt mindre representativa. Med 1810-talet började nya samlingar som *Poetisk kalender* och *Iduna* att utkomma, i vilka den nya riktningen anges. Föreliggande samling avslutas därför med en hyllning till den nye tronföljaren Karl Johan, varmed det gustavianska tidevarvet är slut.

Urvalet strävar att ge en representativ bild av sångrepertoaren, sådan den publicerades av Åhlström, dock med undantag för Bellmans samlingar, som är alltför välkända för att behöva tas med här. Tonsättarna förekommer i ungefär samma proportioner som hos Åhlström, vilket medför att Åhlström själv står för en tredjedel av sångerna och Palm, den närmast vanligaste tonsättaren, för elva sånger. Flera tonsättare med bara ett fåtal sånger har inte alls kommit med i urvalet.

Ett andra kriterium för urvalet har varit sångernas ämnen och karaktär. Antologin upptar ungefär samma proportioner som MT, *Glada Qväden* och Sk av sånger om vänskap, kärlek, Bacchus-dyrkan, livets fåfänglighet, riddaröden, folklig humor, ungdom och vår, naturen, fosterlandet etc. En rättvisande fördelning har också eftersträvat i fråga om strofiska och genomkomponerade sånger – de senare utgör bara sju av samlingens hundra.

Kvaliteten har kommit först som tredje urvalskriterium, sedan de två andra tillgodosetts. När flera sånger tillhör samma tonsättare och ämnestyp har den eller de sånger valts som utgivaren tyckt vara de bästa kompositionerna och ha de bästa (eller intressantaste eller mest tidstypiska) texterna.

Utförligare upplysningar om den svenska visans utveckling under 1700-talet och tidigt 1800-tal återfinns i *En visans brytningstid* av Gunnar Hillbom och om Åhlströms sångutgivning i *Den åhlströmska sångrepertoaren 1789–1810* av Martin Tegen. Ytterligare artiklar av intresse i detta sammanhang är *Olof Åhlström och sällskapsvisan på Anna Maria Lenngrens tid* av Tobias Norlind, *Kraus och de gustavianska författarna* av Martin Tegen samt *Olof Åhlströms musiktryckeri* av Albert Wiberg. (Se litteraturlistan i slutet av volymen.)

Källmaterialet

I de bevarade tryckexemplaren av *Musikaliskt Tidsfördrif* (MT) uppträder här och där, fastän ganska sällan, små skillnader i not- och textbilden. Man har alltså gjort ändringar (och förbättringar) i gravyren på plåtarna, men ingenstans anges på trycket att det är fråga om en ny upplaga eller ett omtryck med ändringar. Vi vet således inte när dessa ändringar företagits. Endast i ett fall i det här presenterade urvalet tycks en helt ny plåt ha graverats och det gäller sång nr 1 (*Bröder se Bålen*). I MT trycks stroforna (från och med andra strofen) omedelbart efter tonsättningen; första strofen meddelas enbart i underlagd form i tonsättningen.

När det gäller *Skaldestycken satte i musik* (Sk) måste man skilja mellan text- och musikdelarna, vilka trycktes var för sig, textdelen hos en boktryckare, musikdelen i Åhlströms not-

tryckeri. Troligen salufördes de vanligen i enkel sammanbinding. I musikdelarna finns, liksom i fråga om MT, små skillnader på ett fåtal ställen. Dock har uppenbarligen de gamla plåtarna återanvänts vid de nya upplagorna. Däremot nysattes textdelarna när nya upplagor utgavs, vilket framgår av typografin, av årtal och boktryckarnamn och av att äldre stavningar ersatts med modernare. Exempelvis har "et" och "sit" i den äldre upplagan ersatts med "ett" och "sitt". Textdelen till Sk I trycktes således 1794, 1795 och 1814, del II 1794 och 1797, del III 1795 och 1810, del IV 1795 och 1816. Från och med del V tycks bara en upplaga ha tryckts. Omtryck kan naturligtvis ha förekommit, fastän de inte kommit till utgivarens kännedom. Till skillnad från MT publicerar Sk i sina textdelar de kompletta dikterna (inklusive första strofen).

Elers *Glada Qväden* (GQ) utkom endast i en upplaga, år 1792, men i likhet med Sk i separata text- och musikdelar. I textdelen publiceras den kompletta dikten.

För en utförligare beskrivning av de för editionen nyttjade tryckexemplaren hänvisas till avsnittet Källor.

Endast i några få fall (sångerna 17, 27, 54 och 86) har autografer av tonsättare varit tillgängliga (se vidare avsnittet Källor och kommentarer).

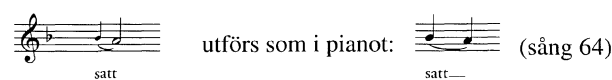
Uppförandepraktiska frågor

Ornamentik

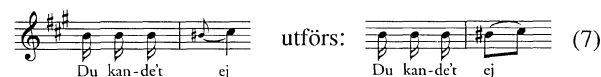
Angående det praktiska utförandet av sångerna skall här främst nämnas något om det *långa förslaget*, som vid tiden för dessa sånger ofta noterades med en liten not (förslag) framför en i normalstorlek (huvudnot). Orsaken till detta skrivsätt ligger i en önskan att med huvudnoten markera den harmoniriktiga tonen, medan förslaget representerar en glidning upp eller ner till denna huvudnot, alltså ett slags ornamentering av huvudtonen. (För mer detaljerad information i ämnet hänvisas till G. von Noé, *Der Vorschlag in Theorie und Praxis*, 1986, samt till *Sohlmans musiklexikon*, art. Förslag samt litteraturhänvisningar under Uppförandepaxis; 2. uppl., 1975–79, och *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, art. Ornaments; 2. uppl., 2001.)

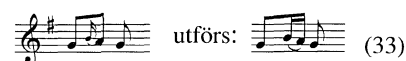
Förslaget skrivs i dessa sånger på några olika sätt:

A) Förslaget skrivs med det tidsvärde som det bör ha vid utförandet:

 utförs som i pianot: (sång 64)

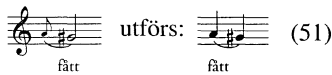
 utförs: (48)

 utförs: (7)

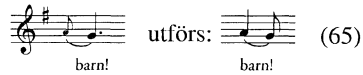
 utförs: (33)

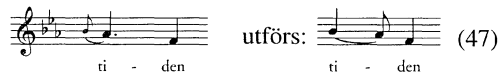
B) Förslaget skrivs kortare än det bör utföras:

 och i piano: utförs båda: (40)

 utförs: (51)

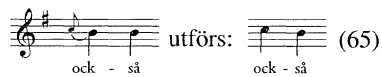
C) Vid tredelat notvärde får förslaget två delar:

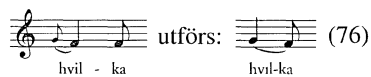
 utförs: (65)

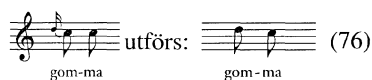
 utförs: (47)

 utförs: (32)

D) Förslaget gäller hela huvudnotens värde om denna står på betonad plats och följs av samma tonhöjd:

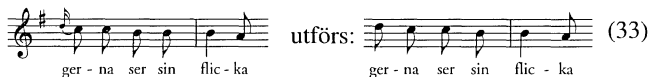
 utförs: (65)

 utförs: (76)

 utförs: (76)

 utförs: (61)

E) Utförande enligt D) gäller även om inget förslag står utsatt:

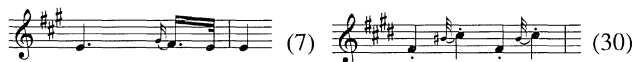
 utförs: (33)

utförs:

 utförs: (54)

Det korta förslaget inkräktar däremot mycket obetydligt på sin huvudnot:

 (7) (30)

Övrigt

I källorna förekommer flera beteckningar för betoning, som troligen kan graderas på följande sätt: Den starkaste betoningen anges med *sf* (sforzato) eller accenttecken (>). En betoning av portatotyp anges med ett snedställt streck (∨; se faks. s. 132). Ett kort diminuendotecken (>>), som ibland kan vara svårt att skilja från accenttecken, tycks ange en lätt betoning med åtföljande diminuendo (se faks. s. 59). Bruket av tecknen

är emellertid inte konsekvent, och ibland förekommer identiska situationer med olika tecken (se t. ex. sång 44, t. 24 ff. resp. 62 ff. och sång 54, t. 63 ff. och 100/102). Utgåvan återger tecknen så källentligt som möjligt, och tolkningen av dem överlämnas åt exekutörerna.

Generella kommentarer till editionen

Huvudprinciperna för urvalet av sånger har redovisats ovan. Det kan tilläggas att sångerna placerats i kronologisk ordning, alltså i den ordning de publicerades i MT, Sk och GQ.

Musikeditionen

En försiktig normalisering av nottexten har tillämpats. Detta gäller sättet att skriva taktSignatur (i källorna skrivs t. ex. 3/8 ibland som 3, 2/4 som 2 etc.), riktningen av notskriften, utsättande av både mellan förslag och huvudnot m.m. I källorna skrivs ibland *cres.* i stället för *cresc.*, *ret.* i stället för *rit.*, *pia* resp. *for* i stället för *p* resp. *f*. Sådana ställen har stillatigande anpassats till nutida notationspraxis. Likaså har klaver ibland utbytt om avläsningen därvid underlättas.

De flesta sångerna är i källorna noterade på tre system, ett för sångstämman och två för klaverets ackompanjemang. Några sånger noteras dock på två system, varvid sångstämman skrivs som överstämman i ackompanjemanget. Denna ordning har bibehållits. Bruket att ibland särskafva överstämman/sångstämman följer källorna. I de fall där sångstämman melismer är sammanförda med balkar förekommer ibland även bågar, vilka bibehållits i utgåvan (däremot har inga sådana bågar lagts till). Melismbågar vid större notvärden än åttondelar har vid behov kompletterats i differentierat typsutskrift.

Källorna återger staccato med såväl punkter som kilar. I denna utgåva återges samtliga sådana ställen med punkter.

Enstaka otydligheter och ofullständigheter förekommer i källorna. Det kan gälla bortglömda förlängningspunkter, utelämnade pauser eller förtecken, otydligt ritade eller bortglömda bågar, enstaka dynamiska tecken m.m. I ett fåtal fall (se sångerna 17, 27, 54 och 86 i kommentardelen) har autografer kunnat konsulteras. Övriga ställen har kompletterats av utgivaren, om avsikten varit uppenbar eller mycket sannolik. Feltryck och mera svårtolkade ställen nämns i kommentaren.

Utgivarens tillägg eller ändringar av källornas lydelse har markerats med skiljaktig typografi: bågar liksom crescendo- och diminuendopilar har utförts streckade, paustecken, staccatopricker, accenter, triolsiffror etc. samt accidentaler i mindre stilsort. Övriga tillägg har gjorts inom klammer [].

Texteditionen

Åhlström meddelar nästan aldrig textförfattarnas namn i MT och Sk. De har därför fått spåras via andra källor, speciellt samlingsvolymerna av de olika författarna. I några fall uppvisar dessa avvikelser i fråga om ordval, uppställning och interpunk-

tion. Denna utgåva följer dock utformningen i MT, Sk och GQ (med undantag av ett par fall som är redovisade i kommentaren). Den tonsatta texten avviker ofta i detaljer från den i textdelen. Båda versionerna anges enligt respektive källa, varför diskrepanser kan föreligga dem emellan i fråga om stavning, interpunktion och versaler i början av versraderna.

Ett speciellt problem utgör stavningen och interpunktionen, vilka inte är enhetliga utan tvärtom kan variera rentav inom samma dikt. Det skrivs ”att” och ”at”, ”upp” och ”up”, ”allt” och ”alt”, ”jemn” och ”jämn”, och det används ordformen ”lät” i stället för det modernare ”låt”, ”kärng” i stället för ”käring”. Vidare används ord som ”usling” i stället för vårt ”stackare”, ”rolig” i stället för ”lugn” m.m. När det gäller stavningen kunde man tänka sig en normalisering i stil med den som tillämpas i standardupplagan av Bellmans verk. Här har dock valts att helt och hållet följa källornas ortografi. Däri ingår också följsamhet gentemot versalerna, alltså sättet att skriva ”Ödet”, ”Slott”,

”Kung” när det gäller vissa ord som man vill framhäva, liksom bruket av versaler i början av varje rad. I källorna frångås detta bruk avsiktligt bara i några sånger (nr 84, 85, 87, 90), vilket har följts även i utgåvan. I några få fall har man uppenbarligen glömt versal i början av raden och detta har då stillastående rättats. Interpunktionen följer källorna, även om denna ibland kan tyckas bristfällig. Endast där läsbarheten så kräver har ofullständig interpunktion kompletterats.

I den tonsatta texten har avstavning mellan stavelserna kompletterats av utgivaren.

I sånger från MT har diktversionen kompletterats med den första strofen från tonsättningen, eftersom MT genomgående inleder dikten med andra strofen (jfr ovan i avsnittet Källmaterialet). Härvid har uppställning skett och versaler införts vid radbörjan i enlighet med de följande stroferna.

Stockholm 2001

Martin Tegen

INTRODUCTION

”In general this was the age of the *Songs*—Songs in the proper sense of the word. Its memorial in Sweden’s literary history is Åhlström’s collection of ‘Poems Set to Music’. For my part, I can never without sentimental feelings look at that collection, now quite old, with its many—both in a good and bad sense—simple airs, where we find compiled and provided with melodies the lyrical poems of most of the age’s poets—including, to be sure, the poetasters of the time as well. ... Those who like myself are able to recall this period of the Songs, which was still flourishing during the 1790s (and a few years afterwards), will remember how a new little song of some merit then created a livelier, and above all more *lasting*, sensation than in our time the finest epic, tragedy or novel does.”

The author who in this manner defines ”the age of songs in the proper sense” as an epoch in the cultural history of Sweden is P.D.A. Atterbom, in *Svenska siare och skalder* (Swedish Seers and Bards), in the chapter ”Kellgren” (Part 6:2, pp. 51ff., 1855). That is the epoch presented in this collection of one hundred Gustavian songs. Prior to this period only a very small number of airs and songs were printed in Sweden. It was only through Olof Åhlström’s efforts that music printing in Sweden began in earnest and that airs and songs could be given a wider distribution than through manuscript copies and oral tradition.

Olof Åhlström (1756–1835) went on foot to Stockholm from his home province of Södermanland in 1772, became organist of Maria (St. Mary’s) Church in 1776 and in 1779 a clerk in the Royal War Office. He advanced in his career as a public official to the post of Commissioner of War in 1802 and to Councillor of War in 1805. In 1792 he had changed organist positions from Maria to Jacob (St. James) Church.

In 1783 Åhlström had begun on a small scale to publish printed music, mainly instrumental works and opera arias. In April 1788 he obtained a royal privilege for the sole right to publish music in Sweden for a period of 20 years and called his enterprise *Kungl. Privilegerade Nottryckeriet* (Music Printers by Royal Privilege). In 1779 Åhlström married Hedvig Charlotta Lenngren, whose brother Karl Peter Lenngren the following year was united in wedlock with Anna Maria Malmstedt. Now Mr. Lenngren was co-editor, with Kellgren, of *Stockholms Posten* (The Stockholm Post) and Mrs. Lenngren soon became a frequent contributor (albeit anonymous) to the newspaper with various kinds of poems. As time went by this circle also became a platform for the new Swedish song, perhaps partly thanks to incentives from Joseph Martin Kraus, who had returned to Sweden in 1786 with a collection of newly composed airs and songs in his luggage.

Up to that time the majority of Swedish songs had been written to previously composed melodies, and Carl Michael Bellman (1740–95), too, belongs essentially to this tradition. But from 1789 on Swedish composers to an increasing extent write new music to new texts. And these are the new songs and airs that Åhlström published. The present collection comprises a selection of Åhlström’s publications during the

first two decades (1789–1810). At the beginning the songs are found in *Musikaliskt Tidsfördrif* (Musical Pastime), which also contains other types of music (dances, overtures, opera arias, etc.), but from 1794 the songs are taken mainly from *Skaldestycken satte i musik* (Poems Set to Music).

The following is a survey of the collections among Åhlström’s publications that contain songs as well as the number of songs in each.

Year of Publication	Collection	Number of Songs
------------------------	------------	-----------------

MT = *Musikaliskt Tidsfördrif* (Musical Pastime)

Sk = *Skaldestycken satte i musik* (Poems Set to Music)

1789	MT (Vol. 1)	11
1790	MT (Vol. 2)	14
1790	Fredmans epistlar (Fredman’s Epistles) (Bellman)	82
1791	Fredmans sånger (Fredman’s Songs) (Bellman)	65
1791	MT (Vol. 3)	13
1792	MT (Vol. 4)	9
1792	Glada Qväden (Cheerful Ditties) (Elers)	51
1792	Fiskarstugan (The Fisherman’s Cottage) (Bellman/Kraus) (song cycle)	
1793	Humoristen (The Humorist) (Bergstedt)	16
1793	MT (Vol. 5)	19
1794	MT (Vol. 6)	10
1794	Sk (Part I)	17
1794	Sk (Part II)	19
1795	Sk (Part III)	23
1795	MT (Vol. 7)	10
1795	Sk (Part IV)	18
1796	MT (Vol. 8)	12
1796	Sk (Part V)	16
1797	Sk (Part VI)	19
1797	MT (Vol. 9)	10
1798	MT (Vol. 10)	7
1798	Sk (Part VII)	15
1799	MT (Vol. 11)	8
1800	MT (Vol. 12)	4
1800	Sk (Part VIII)	16
1801	Sk (Part IX)	18
1801	MT (Vol. 13)	3
1802	MT (Vol. 14)	13
1802	Sk (Part X)	16
1803	Sk (Part XI)	19
1803	MT (Vol. 15)	8
1804	MT (Vol. 16)	4

1804	Sk (Part XII)	15
1805	Sk (Part XIII)	16
1805	MT (Vol. 17)	4
1806	MT (Vol. 18)	7
1806	Sk (Part XIV)	14
1807	Sk (Part XV)	16
1807	MT (Vol. 19)	5
1808	MT (Vol. 20)	7
1809	MT (Vol. 21)	5
1809	Sk (Part XVI)	15
1810	MT (Vol. 22)	7

Total number of songs 678

The time limit for the present collection has been set at 1810, even though Åhlström continued his publication of both MT and Sk after that date. But the lyrics gradually took on new tendencies that Åhlström felt increasingly less committed to, and his publications became less and less representative. In the decade after 1810, new collections such as *Poetisk kalender* (Poetical Yearbook) and *Iduna* started to be issued, in which the new tone was set. The present collection therefore concludes with an homage to the new successor to the throne, Karl Johan, thus bringing the Gustavian Age to an end.

The selection strives to give a representative survey of the song repertoire as it was published by Åhlström, with the exception, however, of Bellman's collections, which are so well known in Sweden that they have been excluded here. The composers figure in about the same proportions as with Åhlström, which means that one-third of the songs are by Åhlström himself, and Palm, the next most frequent composer, is represented by eleven songs. A number of composers with just a few songs each have been omitted.

A second criterion for the selection has been the subjects and characters of the songs. The anthology takes up approximately the same proportions as MT, *Glada Qväden* and Sk of songs about friendship, love, the cult of Bacchus, the vanity of life, the fates of knights, folk humor, youth and spring, nature, the native country, etc. A correct distribution has also been sought in respect to strophic and through-composed songs, the latter category consisting of only seven out of the one hundred in the collection.

Quality comes only as the third criterion, after the other two have been fulfilled. When more than one song belongs to the same composer and type of subject, the editor has chosen the song or songs that he considered to be the best compositions and to have the best texts (or those that are most interesting or typical of the period).

More detailed information on the development of the Swedish song during the eighteenth and early nineteenth centuries can be found in *En visans brytningstid* (Swedish Songs in a Period of Transition) by Gunnar Hillbom, and concerning Åhlström's song publications in *Den åhlströmska sång-*

repertoaren 1789–1810 (Åhlström's Song Repertoire 1789–1810) by Martin Tegen. Further articles of interest in this context are *Olof Åhlström och sällsapsvisan på Anna Maria Lenngrens tid* (Olof Åhlström and the Social Song in the time of Anna Maria Lenngren) by Tobias Norlind, *Kraus och de gustavianska författarna* (Kraus and the Gustavian Authors) by Martin Tegen and *Olof Åhlströms musiktryckeri* (Olof Åhlström's Music Press) by Albert Wiberg. (See the references at the end of the volume.)

The Sources

Among the printed copies of *Musikaliskt Tidsfördrif* (MT) that are extant one finds occasionally, although rather seldom, small discrepancies in the music and the texts. Thus changes (and emendations) have been made in the engraving on the plates, but there is no indication in the printed material that it is a question of a new edition or a reprint with changes. Therefore we do not know when these changes were made. In only one case in the selection presented here does an entirely new plate seem to have been engraved, and this is Song no. 1 (*Bröder se Bålen*) (Brothers, See the Drinking Cup). In MT the stanzas (starting with stanza 2) follow directly after the music; stanza 1 is inserted under the melody line in the music part.

When it comes to *Skaldestycken satte i musik* (Sk), we have to differentiate between the text and the music parts, which were printed separately, the text by a book printer and the music by Åhlström's firm. It is probable that they were usually sold bound together in a simple manner. In the music parts there are, as in the case of MT, small discrepancies in a few places. It is obvious, however, that the old plates were reused for the new editions. On the other hand, new type was set for the text parts when new editions were issued. This is evident from the typography, from the dates and the names of the book printers, and from the fact that older forms of spelling were replaced by more modern forms. For example, *et* (the indefinite article in Swedish) and *sit* (his/her) in the older edition have been replaced by *ett* and *sitt* (the modern forms still in use). The text part to Sk I was thus printed in 1794, 1795 and 1814, Part II in 1794 and 1797, Part III in 1795 and 1810, Part IV in 1795 and 1816. Starting with Part V it seems that only one edition was published. There could of course have been reprints, although unknown to the editor. Unlike MT, Sk publishes the complete poems in the text parts (including stanza 1).

Elers' *Glada Qväden* (GQ) was issued in only one edition, in 1792, but like Sk in separate text and music parts. The complete poems are published in the text part.

For a more detailed description of the printed copies used in the preparation of this edition, see the section on sources, p. 267.

Only in a few cases (Songs nos. 17, 27, 54, and 86) have there been composers' autographs available (see further the commentary section, p. 269).

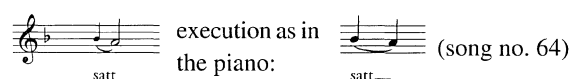
Questions Concerning Performance

Ornamentation

Regarding the practical execution of the songs, something should be said here above all about the *appoggiatura*, which, at the time these songs were written, was often notated by a grace note immediately before the principal note of normal size. The reason for this manner of notation was the desire to indicate the harmonic tone by the principal note, while the appoggiatura represented a gliding up or down to this principal note, thus being a kind of embellishment of the main tone. (For more detailed information on this subject see G. von Noé, *Der Vorschlag in Theorie und Praxis*, 1986, *Sohlmans musiklexikon* (The Sohlman Music Dictionary), the article *Förslag* and the notes on further reading under the heading *Uppförandepraxis*; 2nd ed. 1975–79, and *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, the article *Ornaments*; 2nd ed. 2001.)

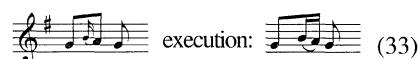
The appoggiatura is notated in these songs in a number of different ways:

A) The appoggiatura is notated with the time value it should have when executed:

 execution as in the piano: (song no. 64)

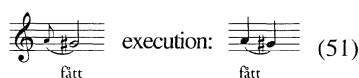
 execution: (48)

 execution: (7)

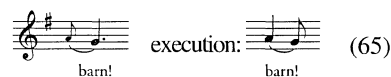
 execution: (33)

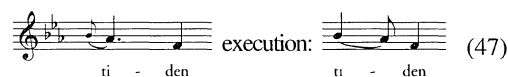
B) The appoggiatura is notated shorter than it should be executed:

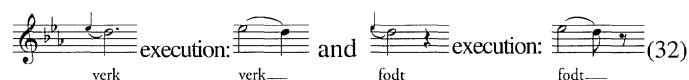
 and in the piano: are both executed: (40)

 execution: (51)

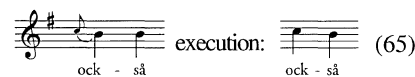
C) When the note value is divided into three the appoggiatura gets two parts of the three:

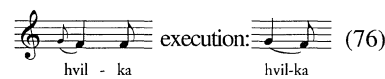
 execution: (65)

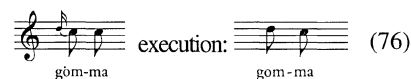
 execution: (47)

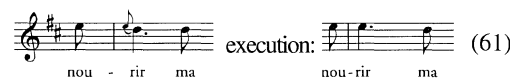
 execution: (32)

D) The appoggiatura has the whole value of the principal note if the latter is stressed and followed by the same pitch:

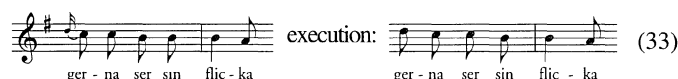
 execution: (65)

 execution: (76)

 execution: (76)

 execution: (61)

E) Execution according to D) even if no appoggiatura is notated:

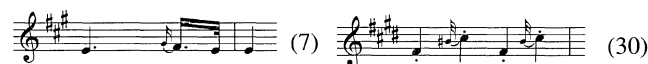
 execution: (33)

execution:

 (54)

The *acciaccatura*, on the other hand, hardly at all encroaches on its principal note:

 (7) (30)

Miscellaneous

In the sources there are several different indications for stress, which can most likely be graded as follows: The strongest stress is indicated by *sf* (sforzato) or the accent sign (>). A portato-type stress is indicated by a slanted dash (∨; see facsimile p. 132). A short diminuendo sign (>), that may sometimes be difficult to distinguish from the accent sign, seems to indicate a slight stress followed by a diminuendo (see facsimile p. 59). The use of the signs is not consistent, however, and at times there are identical situations with different signs (see e.g. Song no. 44, mm. 24 ff. and 62 ff., respectively, as well as Song no. 54, mm. 63 ff. and 100/102). The present edition reproduces the signs following the sources as closely as possible, and the interpretation of them is left to the performers.

General Comments on the Edition

The main principles for the selection of songs have been stated above. It should be added that the songs have been arranged in chronological order, i.e. in the order in which they were published in MT, Sk and GQ.

The Music Edition

Our procedure has been to cautiously normalize the music text. This has been applied in the manner of writing the time signature (in the sources, e.g., 3/8 is often written as 3, 2/4 as 2, etc.), the direction of the stem, the placing of a slur between the appoggiatura and the principal note, etc. In the sources *cres.* is sometimes written instead of *cresc.*, *ret.* instead of *rit.*, *pia* and *for* instead of *p* and *f*, respectively. Such places have been adapted to current notational practice without remark. Sometimes clefs, too, have been changed if this would facilitate readability.

Most of the songs are notated in the sources on three staves, one for the vocal part and two for the piano accompaniment. Some songs, however, have been notated on two staves, with the melody line written as the highest part in the accompaniment. This edition has retained that arrangement. The occasional separation of the stems of the treble line/vocal part follows the sources. In the cases where the melismas of the vocal part are brought together by beams, there are sometimes slurs as well, which have been retained in this edition (on the other hand, no such slurs have been added). Melisma slurs for longer notes than eighths have, when necessary, been added in different typeface.

The sources render staccato by dots as well as dashes. In this edition all such markings are represented by dots.

In the sources there are isolated cases where the notation is unclear or incomplete. Sometimes dots after notes as well as rests and accidentals were left out or forgotten. There are also cases where ties, slurs, dynamic markings, etc., were indistinctly written or forgotten. In a few cases (Songs nos. 17, 27, 54, and 86) the editor could consult autographs. In other cases, where the composer's intention was obvious or very probable, the editor has added the appropriate markings. Misprints and places that are difficult to interpret are mentioned in the commentary section.

The editor's additions to and changes in the notation of the sources have been marked by differentiated typography: slurs, ties as well as crescendo and diminuendo arrows have been rendered dashed, while rests, staccato dots, accent signs, the numbers for triplets, etc. and accidentals appear in smaller type. All other additions have been put in brackets: [].

The Text Edition

Åhlström very seldom furnishes the names of the authors of the texts in MT and Sk. For this reason it was necessary to track them down in other sources, especially the various authors' collected editions. In a few cases the texts in these collections differ from those in Åhlström's publications in respect to choice of words, arrangement and punctuation. This edition, however, follows MT, Sk and GQ in these particulars (with the exception of a few cases specified in the commentary section). The text set to music is often at variance from the one in the text part when it comes to details. Both versions are given according to their respective source, and for this reason

there may be discrepancies between the versions in respect to spelling, punctuation and capitals at the beginning of lines.

Special problems are involved with spelling and punctuation. These are not uniform, on the contrary, they may vary even within the same poem. We find *att* and *at*, *upp* and *up*, *allt* and *alt*, *jemn* and *jämn*; and such archaic word forms as *låt* instead of the modern *låt* (let) and *kärng* instead of *käring* (old woman). Further examples include words such as *usling* instead of our *stackare* (poor wretch), *rolig* instead of *lugn* (calm), etc. Regarding the spelling, one possibility would have been a normalization similar to that applied in the standard edition of Bellman's works. However, we have chosen here to follow entirely the orthography of the sources. This includes following the original when it comes to capital letters, i.e. the manner of writing *Ödet* (Fate), *Slott* (Castle), *Kung* (King) when certain words were intended to stand out, as well as the use of capitals at the beginning of every line. In the sources there are a few songs (nos. 84, 85, 87 and 90) in which the use of capitals is refrained from intentionally, and this edition follows the same procedure. In a few cases the writer has apparently forgotten to use the capital at the beginning of a line, and this has been corrected without remark. The punctuation follows the sources, even though this may at times seem faulty. Incomplete punctuation has been supplemented only in cases where it is required for the sake of legibility.

In the text set to music the hyphenation between the syllables has been supplemented by the editor.

In songs from MT the poem version has been supplemented by the first stanza in the composed version, since throughout MT the poem starts out with stanza 2 (cf. above in the section The Sources). Here the text has been organized and capitals inserted at the beginning of lines in accordance with the stanzas that follow.

Stockholm 2001

Martin Tegen

(Translation: Robert Carroll)

BIOGRAFIER

Giuseppe ACERBI (1773–1846), italiensk diplomat, som 1798–99 reste i Norden ända till Nordkap. Han skildrade sina resor i *Travels through Sweden, Finland and Lapland* (1802). Denna reseskildring, som också innehåller notexempel, kom snart ut på tyska (1803), franska (1804) och holländska (1804–06), men på svenska först 1953, och då bara avsnitten om Finland (*Resa i Finland 1799*). Acerbis reskamrat Anders Fredrik Skjöldebrand gav ut en egen skildring i bilder av resan, *Voyage pittoresque au Cap Nord* (1801–02). Troligen författare till sång nr 60.

Georg ADLERSPARRE (1760–1835) gjorde sin karriär som militär och spelade även en stor roll som politiker under de oroliga åren 1809–10. Han hade litterära ambitioner och gav från 1795 ut tidskriften *Läsning för landtmän*, som 1797–1801 fortsatte som *Läsning i blandade ämnen* med A.G. Silverstolpe som medredaktör. 1810–24 var Adlersparre landshövding i Skaraborgs län. Sång nr 59.

ANACREON, grekisk skald under 500-talet f.Kr. Han föddes i Teos (Mindre Asien) och levde senare på Samos och i Aten. En grupp dikter, de s.k. anacreontiska sångerna, är knuten till hans namn, men torde delvis vara författad av andra. De skildrar druvsaftens lockelse och kärlekens fröjder. Sång nr 31.

Jens BAGGESEN (1764–1826), dansk författare med en rik produktion av dikter. 1789–90 gjorde han sin första utlandsresa och bodde en tid hos sin idol Wieland i Weimar. Han vistades även i fortsättningen ofta på resa och dog i Schweiz. Han författade på såväl danska som tyska. Sång nr 6, 20, 21, 24, 34.

Carl Edvard BRELIN, senare adlad **CARLHEIM-GYLLENSKÖLD** (1768–1819), var konteramiral. Hans författarskap är obetydligt. Sång nr 50.

Thomas BYSTRÖM (1772–1839) växte upp i Helsingfors och S:t Petersburg. Från 1792 levde han i Sverige, där han gick den militära banan, var översättare i kanslistyrelsen och sekreterare i Krigsvetenskapsakademien. 1818–33 var han pianolärare vid Kungl. Musikaliska akademien i Stockholm. Han komponerade sånger och pianostycken. Sång nr 55, 61.

Christine Charlotte CEDERSTRÖM, född **MÖRNER AF MORLANDA** (1760–1832), utvecklade tidigt talanger som målare, författare och musiker. Från Björnstorp (Skåne) korresponderade hon med ”vittra vänner”. 1802 flyttade hon till Stockholm i samband med sitt andra äktenskap (med Bror Cederström, anställd vid Krigskollegium). Paret höll litterär-musikalisk salong, där bl. a. Åhlström medverkade. Hon blev 1803 hedersledamot av Målare- och bildhuggareakademien. Se SBL, art. Cederström. Sång nr 76, 91, 96.

Mikael CHORÆUS (1774–1806) var prästson från Österbotten (Finland). Efter faderns död 1790 kom han till Sverige

och studerade i Uppsala. Han blev docent i vältalighet vid Åbo akademi 1799 och 1802 präst vid Karlbergs krigsakademi i Stockholm. Han skrev många muntra visor, men även psalmer. Sång nr 65, 77.

Gustaf Filip CREUTZ (1731–85) växte upp i Finland och studerade i Åbo, kom 1751 till Stockholm och gick sedan den diplomatiska banan. Han var 1766–83 Sveriges sändebud i Paris. Han tillhör 1760-talets betydande svenska skaldar, känd för sin idyll *Atis och Camilla* (1761). Sång nr 16.

Bernhard Henrik CRUSELL (1775–1838) utbildades vid regementsmusiken på Sveaborg (vid Helsingfors), kom 1791 till Stockholm och var från 1793 klarinettist i Hovkapellet. Han komponerade till en början mest för sitt eget instrument, men skrev senare även sånger och operan *Den lilla slavinnan* (1824). Mest känd blev han för tonsättningar av dikter ur *Frithiofs saga*. Sång nr 98.

John CUNNINGHAM (1729–73) föddes i Dublin. Han turnerade större delen av sitt liv som skådespelare och stannade en längre tid i Edinburgh, där han skrev sin berömda *Elegy on a Pile of Ruins* (ca 1760), en efterbildning av den ännu mer berömda *Elegy in a Country Churchyard* (ca 1750) av Thomas Gray. Han gav ut flera diktsamlingar. Sång nr 85.

Fredrik DE RON (1781–1854) övertog affärerna efter fadern, som 1775 bosatt sig i Stockholm som bankir och skeppsredare. Han gjorde 1811 en Tysklandsresa tillsammans med klarinettisten Crusell. Brodern Jean Martin var tonsättare. Sång nr 98.

Edouard DU PUY (1770?–1822) anställdes som ung violinist vid hovet i Rheinsberg (Preussen). Han konserterade i Köpenhamn och Stockholm, där han 1793 anställdes vid Hovkapellet. Han debuterade 1799 också som sångare, men måste fly ur landet på grund av sin politiska oförsiktighet. Efter ett årtionde i Köpenhamn återvände han till Stockholm och blev hovkapellmästare och även framgångsrik operasångare. Han var en skicklig och mångsidig tonsättare. Sång nr 43, 49, 50.

Johan ELMERS (1730–1813) var ämbetsman inom inrikes civilexpeditionen i Stockholm, men flyttade på äldre dar till Göteborg och sedan till sin födelsestad Karlskrona. Han skrev visor, en del samlade i *Glada Qväden* (1792), och även en noggrann beskrivning av huvudstaden i *Stockholm* (4 band, 1800–01). Sång nr 8–14.

Per Ulrik ENBOM (1759–1810) var under 1780-talet lärare i Carl Stridsbergs skola i Stockholm. Han anslöt sig till den Thorild-Lidnerska riktningen i sina *Kärleks- och religions-sånger* (1794), som uteslutande består av svärmiska prosapoem. Han skildrade också arbetarförhållanden i dramat *Fabriksflickan* (1796). Han har fått löjets skimmer över sig i vår litteraturhistoria på grund av Leopolds Enebom-visa 1795. Sång nr 18.

Frans Mikael FRANZÉN (1772–1847) föddes i Uleåborg (Finland) och blev filosofie magister i Åbo redan vid 17 års ålder. Han stannade i Åbo som akademisk lärare till 1809, men besökte ofta Stockholm. Efter 1810 var han präst i Sverige, först i Kumla, sedan (1824) i Klara kyrka (Stockholm) och till sist biskop i Härnösand (1831). Hans produktion sträcker sig från dryckesvisor till psalmer. Sång nr 29, 33, 51, 57, 58, 63, 64, 66, 80.

Johan Wilhelm Ludwig GLEIM (1719–1803) var sekreterare vid domkapitlet i Halberstadt (Preussen) under ett halvt sekel. Han skrev visor inom den anacreontiska genren och även krigssånger. Han bidrog till skapandet av en tyskspråkig folklig litterär stil. Sång nr 78.

Carl Erik GLEISMAN (1767–1804) var anställd vid Allmänna brandförsäkringsbolaget i Stockholm. Han var även organist i Maria kyrka och komponerade sånger och pianostycken. Sång nr 28, 35, 37, 38.

Johann Christian Friedrich HAEFFNER (1759–1833) föddes i Thüringen och kom 1781 till Stockholm som organist vid Tyska kyrkan. Han slutade tjänsten 1793 därför att han fått alltmer att göra inom teatern, först 1782 som kapellmästare vid Stenborgs teater, sedan vid Kungl. Teatern, där han 1792 efterträdde Kraus som kapellmästare. 1808 flyttade han till Uppsala som director musices vid universitetet, där han kom att betyda mycket för studentsångens utveckling. Han komponerade främst vokalmusik. Sång nr 22, 42, 54.

Friedrich von HAGEDORN (1708–54) var av dansk-tysk härstamning, från 1733 sekreterare vid ett engelskt handelsbolag i Hamburg. Han banade vägen för en lätt och behaglig tysk visstil av anacreontiskt snitt. Vinet, livsglädjen, kärleken och naturen är de vanligaste motiven. Sång nr 70.

HIMMER har ej kunnat identifieras. Åhlström publicerade nio sångkompositioner av Himmer under åren 1796–1807, vilket gör det sannolikt att det är fråga om en pseudonym för en svensk tonsättare. Sång nr 74, 94.

Arvid David HUMMEL (1778–1836) började tidigt publicera dikter i sin födelsestad Göteborg. Han kom 1801 till Stockholm och anställdes vid utrikesdepartementet. På grund av ohållbara affärer rymde han till S:t Petersburg 1807, var en tid anställd vid svenska beskickningen där, men övergick sedan i rysk tjänst. Han dog i Ekenäs (Finland). Hummel var en stor samlare av böcker och insekter och skrev mängder av lättflytande vers. Sång nr 78, 82.

Friedrich Franz HURKA (1762–1805) var operasångare i Leipzig och från 1789 i Berlin. Crusell lärde känna honom i Berlin och Hamburg 1798, då de uppträdde vid samma konserter (se STM 1949, s. 170). Han gav ut några sångsamlingar. Sång nr 71.

Soame JENYNS (1704–87) var parlamentsledamot för Cambridge åren 1742–80 och från 1755 ledamot av brittiska ”Board of Trade and Plantations”. Han skrev i yngre dar dikter, samlade i *Poems* (1752), och senare många essayer om politiska

och andra spörsmål. Hans *View of the Internal Evidence of the Christian Religion* (1776) nådde många upplagor och utkom på flera språk, däribland svenska (1834). Sång nr 49.

Daniel JÄGER (1762–1802) var en tysk författare, om vilken närmare uppgifter saknas. Han är känd för en längre dikt, *Das Fest der Musik*, i *Allgemeine musikalische Zeitung* okt. 1800. Sång nr 68.

Johan Henrik KELLGREN (1751–95) föddes i Västergötland, men studerade i Åbo, där han också undervisade som docent i vitterhet från 1774. Han flyttade till Stockholm 1777 som informator i greve Meijerfelts hus. Han blev snart medlem i *Utile Dulci* och från 1778 redaktör för *Stockholms Posten* tillsammans med K.P. Lenngren. Där publicerade han en stor mängd artiklar och dikter fram till sin död. Han blev från 1780 en av Gustav III:s litterära medarbetare och skrev libretterna till flera operor, däribland *Proserpin* och *Aeneas i Kartago*, till vilka Kraus satte musik. Sång nr 2, 6, 17, 20, 21, 24, 34, 36.

Friedrich Gottlieb KLOPSTOCK (1724–1803) studerade teologi i Jena (Tyskland) och började samtidigt skriva *Messias*, ett epos, vars olika delar utkom 1748–73. Han levde åren 1751–70 i Köpenhamn, där han fick ett rikligt understöd och umgicks i kretsen kring minister Bernstorff. Från 1770 bodde han i Hamburg som en förgrundsgestalt inom tysk diktning, känd bl. a. för sina orimmade oden. Sång nr 7.

Joseph Martin KRAUS (1756–92) studerade vid universitetet i Göttingen (Tyskland), där han träffade Carl Stridsberg, som lockade honom att pröva sin lycka i Sverige. Han kom till Stockholm 1778 och fick med operan *Proserpin* (1781) en framgång, som gjorde honom till kapellmästare vid Kungl. Teatern. På kungligt uppdrag gjorde han en resa på kontinenten 1782–86. Han komponerade sonater, symfonier, sånger, operor och kyrkomusik. Sång nr 1, 7, 16, 27.

Herman Anders KULLBERG (1772–1834) försörjde sig bl. a. på översättning av romaner och teaterstycken. Hans dikter finns samlade i *Mindre vitterhetsstycken* (1829). Sång nr 27.

Anna Maria LENNGREN (1755–1817) framträdde redan som fröken Malmstedt med dikter och översättningar av franska skådespel. Hon gifte sig 1780 med Karl Peter Lenngren, en av *Stockholms Postens* redaktörer. Den andre var Kellgren. K.P. Lenngrens syster var gift med Olof Åhlström. Därigenom kom Anna Maria Lenngren att bli en viktig medlem i den krets som diktade och komponerade sånger på 1790-talet i Stockholm. Sång nr 1, 4, 5, 22, 23, 30, 35, 37–41, 43, 49, 53, 55, 56, 86.

Karl Gustaf af LEOPOLD (1756–1829) studerade i Uppsala och Greifswald (då svenskt). Han blev bibliotekarie i Stralsund och från 1785 i Uppsala, men kallades 1786 till Stockholm som sekreterare hos Gustav III. Han fick 1799 ställning som kansliråd. Han var en sann voltairian, skrev en mängd dikter och prosa, var mycket aktiv inom Svenska Akademien och bidrog till stavningsreformen 1801. Sång nr 19.

Gotthold Ephraim LESSING (1729–81) studerade teologi och medicin i Leipzig, men vände sig snart till teatern och litteraturen. Han var exceptionellt lyhörd för tidens idéer och bidrog med sina dramer, dikter och essayer att reformera den tyska litteraturen och idédebatten. Sång nr 17.

LESTRAD har ej kunnat identifieras. Troligen är det fråga om någon inom den Möllersvärd-Lestrads-ska familjen. Denna är bl. a. känd för att ha protegerat Bengt Lidner under 1780-talet. Sång nr 82.

Michael Frederik LIEBENBERG (1767–1828) tillhörde i ungdomen Rahbeks litterära krets i Köpenhamn, skrev dikter och översatte skådespel. Senare studerade han teologi, blev 1805 slottspräst och 1816 kunglig konfessionarius. Sång nr 35.

Karl Johan LINDEGREN (1770–1815) hade några kortvariga befattningar i Stockholm, men livnärde sig mest på översättningar för teatern. Han skrev också egna pjäser och många dikter. Sång nr 42, 46, 52.

Fredrik J. LITHANDER (1777–1823) levde i Åbo som handelsbokhållare och pianolärare och var medlem i Musikaliska sällskapet där. Han flyttade 1811 till S:t Petersburg, där han fortsatte sin bana som musiklärare och tonsättare. Sång nr 57, 58, 66.

Wolfgang Amadeus MOZART (1756–91) var redan vid sin tidiga död europeiskt berömd som tonsättare. Kraus skrev en sång till hans minne till ord av Bellman (se kommentaren till sång nr 27). Sång nr 68, 70.

Carl Friedrich MULLER (1734–1804) var ämbetsman i Stockholm och åren 1777–97 sekreterare i Kungl. Musikaliska akademien. Han var aktiv som instrumentalist och bassångare inom *Utile Dulci*. Sång nr 59.

Christian Adolf OVERBECK (1755–1821) slutade som borgmästare i Lübeck. Han gav ut några diktsamlingar. Sång nr 71.

Johan Fredrik PALM (1753–1821) var ackompanjator vid Kungl. Teatern 1778–1807 och, näst Åhlström, den flitigaste kompositören i dennes publikationer. Sång nr 15, 18, 23, 31, 40, 44, 45, 46, 52, 62, 85.

Gustaf (von) PAYKULL (1757–1826) avancerade efter hand till kansliråd inom utrikesexpeditionen i Stockholm. Han var under 1780-talet en flitig författare, översatte Anacreon och Sapfo (via franskan), skrev skådespel etc. Han upphöjdes till friherre 1818, sedan han skänkt en stor zoologisk samling till Vetenskapsakademien. Sång nr 31.

Aurelius Clemens PRUDENTIUS (ca 348–405) började som ämbetsman i Spanien, men ägnade sig efter hand helt åt diktning i kristet religiös anda. I *Psychomachia* skildrar han dygders och lasters strider inom människan. Sång nr 67.

Knud Lyne RAHBEK (1760–1830) tog sin filologiska ämbetsexamen i Köpenhamn vid 17 års ålder. 1782–84 vistades han i Tyskland och funderade på en bana som teaterman. Men han återvände till Köpenhamn och utgav tillsammans med

K.H. Pram den betydelsefulla tidskriften *Minerva* (1785–1808). Han fick befattningar vid universitetet och producerade rastlösa artiklar, dikter, föreläsningar, kritik, skådespel, böcker. ”Bakkehuset” i Frederiksberg, där Rahbek bodde med sin hustru Kamma, var berömt som samlingsplats för danska författare och konstnärer. Sång nr 37, 38, 47.

Gustaf REGNÉR (1748–1819) gjorde en ämbetsmannakarriär i Stockholm. Hans stora intresse var metrik (verslära) och han tillämpade sina idéer i många översättningar från latin och grekiska. Sång nr 15.

Vincenzo RIGHINI (1756–1812) började sin bana som sångare i Parma och Prag. Från 1793 var han kapellmästare i Berlin och även produktiv som tonsättare. Sång nr 93.

Jean Jacques ROUSSEAU (1712–78) är 1700-talets störste franske författare bredvid Voltaire. Han representerar den känsloladdade sidan av upplysningstiden, medan Voltaire hör till den rationella och satiriska. Rousseau var även kunnig musiker och musikteoretiker. Han gav ut en musikordbok (1768) och komponerade sångspel och annan vokalmusik. Sång nr 63.

Johann Gaudenz von SALIS-SEEWIS (1762–1834) gick den militära banan i Schweiz. Han gav ut en samling *Gedichte* (1793). Sång nr 93.

Johann Christoph Friedrich (von) SCHILLER (1759–1805) räknas som en av de främsta tyska författarna. Han blev 1789 professor i historia i Jena. Hans ekonomi räddades under några år genom ett stort stipendium från Danmark, som Baggesen ordnat. Under sina sju sista år skrev Schiller lika många skådespel, däribland *Die Jungfrau von Orleans* och *Wilhelm Tell*. Sång nr 19.

SCHREIBER har ej kunnat identifieras. Möjligen är det frågan om Christian Schreiber, som i början av 1800-talet gav ut några sångsamlingar i Leipzig. Hans levnadsår är okända. Sång nr 81.

Axel Gabriel SILVERSTOLPE (1762–1816) började som ämbetsman i Stockholm, men ägnade sig efter 1790 åt Ridarhusets angelägenheter och blev 1795 riddarhussekreterare. Han formulerade den svenska konstitutionen av år 1810 tillsammans med Adlerbeth och Hans Järta. Han skrev dikter, artiklar och essayer i upplysningstidens anda. Sång nr 26, 28, 32, 85.

Nils Lorens SJÖBERG (1754–1822) studerade juridik i Lund och kom 1781 till Stockholm, där han anställdes vid utrikesexpeditionen. Han var aktiv som skald och medarbetare i *Stockholms Posten* på 1780-talet, men skrev ganska litet därefter. Sång nr 67, 83, 99.

Carl STENBORG (1752–1813) var den främste tenoren vid Stockholms-operan under 1770- och 80-talen. Han fick kungligt tillstånd att leda en egen teater (Humlegårdsteatern, senare Eriksbergs- och Munkbroteatern) mot att han inte uppträdde som sångare på denna. Han komponerade bl. a. sångspelet *Gustaf Ericsson i Dalarna* (1784). Sång nr 8, 14.

Johan STENHAMMAR (1769–99) var historiker och poet. 1793 anställdes han vid Svenska Akademien för ordboksarbetet. Hans bana blev dock kort. När han invaldes i Akademien 1797 orkade han bara läsa en del av sitt inträdestal. Sång nr 47.

Jakob TENGSTRÖM (1755–1832) studerade i Åbo och blev teologie professor 1790 och ärkebiskop i Finland 1817. Han blev tidigt vän och medarbetare till Kellgren och vistades vid Stockholmsbesöken gärna i den lenngrenska kretsen. Anna Maria Lenngren erinrade sig: ”Tengström och Porthan och även Bonsdorff, huru denne sistnämnde sagt om Tengström, sedan han skrivit sin visa här i Stockholm: ’det var jag som slog upp ådern på honom’ ett infall, som hon tyckte mycket om...” (brev från Choræus till Franzén, enligt Warburgs biografi om A.M. Lenngren, s. 255). Porthan var den främste läraren vid Åbo akademi (jfr sång nr 66), där också Jakob Bonsdorff verkade som teolog. Visan är den här tryckta, som Tengström skrev i Stockholm 1800, på vägen till Norrköpings riksdag, då Gustav IV Adolf och hans drottning kröntes. Sång nr 75.

TRASTEN har inte kunnat identifieras. Tre tonsättningar av denne trycktes i *Skaldestycken* del V. Det är troligen fråga om en pseudonym för en svensk amatörtonsättare. Sång nr 41.

Peter Magnus TROIEL (1743–93) verkade som jurist i Köpenhamn. Han var vän till den betydande författaren J. Ewald och påverkade i någon mån dennes utveckling. Hans egen diktning är inte särskilt omfattande. Sång nr 48.

Johan David VALERIUS (1776–1852) studerade i Lund och Uppsala. Han anställdes som jurist vid Svea hovrätt och Justitierevisionen i Stockholm och blev senare sekreterare vid en rad riksdagar i olika utskott. Åren 1797–1806 var han sekreterare vid Kungl. Teatern och kunde ha nått långt som sångare om han inte hindrats av en obotlig rampfeber. Han skrev många dikter och gjorde översättningar av teaterpjäser och dikter. Sång nr 54, 68, 70, 71, 73, 74, 93, 100.

WALLERIUS är möjligen identisk med ovannämnde VALERIUS, som även var en god musiker och sångare. Han tillhörde en prästsläkt, som tidigare stavade sitt namn på detta sätt. Sång nr 73.

Johan WIKMANSON (1753–1800) livnärde sig främst som anställd vid Nummerlotteriet, där han f.ö. var kollega med Bellman (som dock hade en sinekur, d.v.s. inte behövde tjänstgöra). Han var organist vid Storkyrkan i Stockholm och komponerade pianostycken, sånger och stråkkvartetter. Sång nr 17, 86.

Georg Joseph VOGLER (1749–1814) utbildades till musiker och präst i Würzburg (Tyskland) och Italien. Han blev kapellmästare och hovkaplan i Mannheim 1775, men från 1781 förde han ett kringresande liv som orgelvirtuos, kompositör, dirigent och musikteoretiker. Han var periodvis engagerad vid Kungl. Teatern i Stockholm åren 1786–99 och komponerade Kellgrens operatext *Gustav Adolf och Ebba Brahe* (1788). Sång nr 60, 63.

Johan David ZANDER (ca 1751–96) var violinist i Hovkapellet samt kapellmästare vid Stenborgs teatrar i Stockholm. Han skrev musiken till flera sångspel, bl. a. *Kopparslagaren* och *Njugg spar och fan tar* (1784). Sång nr 11, 12.

Jens ZETLITZ (1761–1821) föddes i Stavanger och var från 1790 präst i olika norska landsförsamlingar. Under sin studietid på 1780-talet i Köpenhamn var han en av de flitigaste leverantörerna av dryckesvisor och satiriska sånger. Sång nr 15.

Carolina ÅHLSTRÖM (1782–1860?) var dotter till Olof Åhlström. Sång nr 90.

Olof ÅHLSTRÖM (1756–1835) var organist i Stockholm, först i Maria kyrka, från 1792 i Jakobs kyrka. Men hans huvudsakliga tjänst var vid Krigskollegiet (åren 1779–1824), där han så småningom blev krigsråd. Han började 1783 trycka musikalier och fick 1788 ensamrätt på nottryck i Sverige (fram till 1823, mot slutet med vissa inskränkningar). Sång nr 19–21, 24–26, 29, 30, 32–34, 36, 39, 47, 51, 53, 56, 64, 65, 69, 72, 75–80, 83, 84, 87–89, 91, 92, 95, 97.

Följande författare är anonyma: Sång nr 3, 7, 25, 44, 45, 51, 61, 62, 69, 72, 79, 84, 87–90, 92, 94, 95, 97, 99.

Följande tonsättare är anonyma: Sång nr 3–6, 9, 10, 13, 48, 67, 100.

BIOGRAPHICAL NOTES

Giuseppe ACERBI (1773–1846), Italian diplomat, who in the years 1798–99 traveled in the Nordic countries and went as far as the North Cape. He gave a description of his journeys in *Travels through Sweden, Finland and Lapland* (1802). This travel book, which also contains musical notation, was shortly afterwards published in German (1803), French (1804) and Dutch (1804–06); but in Swedish only in 1953, and then only the sections on Finland, *Resa i Finland 1799* (Journey through Finland in 1799). Acerbi's traveling companion, Anders Fredrik Skjöldebrand, brought out his own illustrated account of the journey, *Voyage pittoresque au Cap Nord* (1801–02). Probably author of Song no. 60.

Georg ADLERSPARRE (1760–1835) had a career in the military and also played an important role as a politician during the turbulent years 1809–10. He had literary ambitions, and starting in 1795 he issued the periodical *Läsning för landtmän* (Reading for Farmers), which 1797–1801 continued under the title of *Läsning i blandade ämnen* (Reading in Sundry Topics) with A.G. Silverstolpe as co-editor. Adlersparre was county governor in Skaraborg County 1810–24. Song no. 59.

Carolina ÅHLSTRÖM (1782–1860?) was the daughter of Olof Åhlström. Song no 90.

Olof ÅHLSTRÖM (1756–1835) was an organist in Stockholm, first at Maria Church, then from 1792 at Jacob Church. But his main position was at the National War Office (during the years 1779–1824), where he was later appointed director of the civil administration of the Swedish Armed Forces. He started to publish printed music in 1783, and in 1788 he obtained the sole and exclusive right to publish printed music in Sweden (until 1823, and towards the end with certain restrictions). Songs nos. 19–21, 24–26, 29, 30, 32–34, 36, 39, 47, 51, 53, 56, 64, 65, 69, 72, 75–80, 83, 84, 87–89, 91, 92, 95, 97.

ANACREON, Greek lyric poet of the 6th century B.C. He was born in Teos (Asia Minor) and later lived on Samos and in Athens. A group of poems, the so-called Anacreontic Songs, are associated with his name, but are thought to be in part written by others. They celebrate the enticement of wine and the joys of love. Song no. 31.

Jens BAGGESEN (1764–1826), Danish author with an ample production of poems. He undertook his first journey abroad 1789–90 and stayed for a period with his idol Wieland in Weimar. He later spent much of his life in traveling and died in Switzerland. He wrote in German as well as in Danish. Songs nos. 6, 20, 21, 24, 34.

Carl Edvard BRELIN—later raised to the nobility with the name **CARLHEIM-GYLLENSKÖLD**—(1768–1819), was a rear admiral. He was of no great importance as a writer. Song no. 50.

Thomas BYSTRÖM (1772–1839) grew up in Helsinki and in St. Petersburg. From 1792 he resided in Sweden, where he

entered military service, was a translator on the chancellery board and secretary at the Academy of Military Science. From 1818 to 1833 he was an instructor in piano at the Royal Academy of Music in Stockholm. He composed songs and piano pieces. Songs nos. 55, 61.

Christine Charlotte CEDERSTRÖM, née **MÖRNER AF MORLANDA** (1760–1832), developed early on her talents in painting, literature and music. From Björnstorp in Scania she corresponded with "literary friends". In 1802 she moved to Stockholm in conjunction with her second marriage (to Bror Cederström, employed at the National War Office). The couple hosted a literary-musical salon in which Åhlström, among others, participated. In 1803 she was made an honorary member of the Academy of Painters and Sculptors. (See SBL, article Cederström.) Songs nos. 76, 91, 96.

Mikael CHORÆUS (1774–1806) was a minister's son from Österbotten (Finland). After his father's death in 1790 he came to Sweden and studied in Uppsala. He was appointed lecturer in Rhetoric at Åbo Academy in 1799 and minister (1802) at the Karlberg Military Academy in Stockholm. He wrote many lively songs, but also a few hymns. Songs nos. 65, 77.

Gustaf Filip CREUTZ (1731–85) grew up in Finland and studied in Åbo. He came to Stockholm in 1751 and later pursued a diplomatic career. From 1766 to 1783 he was Sweden's ambassador in Paris. He is one of the most important Swedish poets of the 1760s, known for his idyll *Atis och Camilla* (Atis and Camilla) (1761). Song no. 16.

Bernhard Henrik CRUSELL (1775–1838) received his education in the regimental band at Sveaborg (at Helsinki), came to Stockholm in 1791 and was from 1793 clarinetist in the Court Orchestra. In the beginning he composed mostly for his instrument but later he also wrote songs and an opera, *Den lilla slavinnan* (The Little Slave Girl) (1824). He is best known for his settings of poems from *Frithiofs saga* (Frithiof's Saga). Song no. 98.

John CUNNINGHAM (1729–73) was born in Dublin. He toured the major part of his life as an actor and stayed for a long time in Edinburgh, where he wrote his famous *Elegy on a Pile of Ruins* (c. 1760), which was modeled on the even more famous *Elegy in a Country Churchyard* (c. 1750) by Thomas Gray. He published several collections of poems. Song no. 85.

Fredrik DE RON (1781–1854) took over the business of his father, who in 1775 had settled in Stockholm as a banker and shipowner. In 1811 he went on a trip to Germany together with the clarinetist Crusell. His brother Jean Martin was a composer. Song no. 98.

Edouard DU PUY (1770?–1822) was as a young violinist employed at the Court in Rheinsberg (Prussia). He concertized in Copenhagen and Stockholm, and in the latter city he was engaged at the Court Orchestra in 1793. He made his debut as

a singer in 1799, but because of a political indiscretion had to flee the country. After living ten years in Copenhagen, he returned to Stockholm and became conductor of the Court Orchestra and a successful opera singer. He was an able and versatile composer. Songs nos. 43, 49, 50.

John ELERS (1730–1813) was an official at the Domestic Civil Dispatch in Stockholm, but later in life he moved to Gothenburg and after that he returned to his home town, Karlskrona. He wrote songs, some of which are collected in *Glada Qväden* (Cheerful Ditties) (1792), as well as an accurate description of Sweden's capital in *Stockholm* (4 vols., 1800–01). Songs nos. 8–14.

Per Ulrik ENBOM (1759–1810) was during the 1780s a teacher at the Carl Stridsberg School in Stockholm. He sided with the Thorild–Lidner school of poetry in his *Kärleks- och religionssånger* (Songs of Love and Religion) (1794), which consists exclusively of romantic prose poems. He also depicted the conditions of the working class in his drama *Fabriksflickan* (The Factory Girl) (1796). He has had an air of ridicule about him in Swedish literature ever since Leopold's song with reference to him from 1795 (*Enebom-visan*). Song no. 18.

Frans Mikael FRANZÉN (1772–1847) was born in Uleåborg (Finland) and received his Master's Degree in Åbo already at the age of 17. He stayed in Åbo as an academic teacher until 1809, but often visited Stockholm. After 1810 he was a minister in Sweden, first in Kumla, later (1824) at Clara Church in Stockholm; finally, he was made a bishop in Härnösand (1831). His production ranges from drinking songs to hymns. Songs nos. 29, 33, 51, 57, 58, 63, 64, 66, 80.

Johan Wilhelm Ludwig GLEIM (1719–1803) was secretary at the cathedral chapter in Halberstadt (Prussia) for half a century. He wrote songs in the Anacreontic genre as well as songs of war. He contributed to the creation of a popular literary style in the German language. Song no. 78.

Carl Erik GLEISMAN (1767–1804) was employed at the Public Fire Insurance Company in Stockholm. He was also organist at Maria Church and composed songs and piano pieces. Songs nos. 28, 35, 37, 38.

Johann Christian Friedrich HAEFFNER (1759–1833) was born in Thuringia and came to Stockholm in 1781 as organist of the German Church (St. Gertrude). He left his position there in 1793 as he came to work increasingly in the field of opera, first as *Kapellmeister* at the Stenborg Theater, later at the Royal Opera, where he succeeded Kraus in 1792 as conductor. In 1808 he moved to Uppsala as music director at the University, where he eventually did a great deal to promote the development of the student choral singing. As a composer he wrote mostly vocal music. Song nos. 22, 42, 54.

Friedrich von HAGEDORN (1708–54) was of Danish and German descent and from 1733 he was secretary at an English trading company in Hamburg. He paved the way for a light and pleasing German song style of Anacreontic type. Wine, joie de vivre, love and nature are the most common motifs. Song no. 70.

HIMMER has not yet been identified. Åhlström published nine song compositions by Himmer during the years 1796–1807. This indicates that the name could be a pseudonym for a Swedish composer. Songs nos. 74, 94.

Arvid David HUMMEL (1778–1836) began early on to publish poems in his home town, Gothenburg. In 1801 he came to Stockholm and was employed at the Ministry of Foreign Affairs. On account of some failed business deals he fled to St. Petersburg in 1807, where for a period he was employed at the Swedish embassy, but was later engaged in service for the Russians. He died in Ekenäs (Finland). Hummel was an enthusiastic collector of books and insects and wrote a good deal of easy-flowing verse. Songs nos. 78, 82.

Friedrich Franz HURKA (1762–1805) was an opera singer in Leipzig and from 1789 active in Berlin. Crusell got to know him in Berlin and Hamburg in 1798, when they appeared in the same concerts (see STM 1949, p. 170). Hurka published several collections of songs. Song no. 71.

Daniel JÄGER (1762–1802) was a German author, about whom very little is known. His fame rests on a long poem, *Das Fest der Musik*, published in *Allgemeine musikalische Zeitung*, in October 1800. Song no. 68.

Soame JENYNS (1704–87) was a Member of Parliament for Cambridge during the years 1742–80 and from 1755 a member of the British Board of Trade and Plantations. In his youth he wrote verse, which he collected in *Poems* (1752), and he later wrote many essays on political and other topics. His *View of the Internal Evidence of the Christian Religion* (1776) was published in numerous editions and in several languages, including Swedish (1834). Song no. 49.

Johan Henrik KELLGREN (1751–1795) was born in Västergötland (Sweden) but studied in Åbo (Finland), where he also taught as a lecturer in belles-lettres from 1774. He moved to Stockholm in 1777 and was active as a private tutor in the house of Count Meijerfelt. He soon became a member of *Utile Dulci* and from 1778 editor of the Stockholm Post (*Stockholms Posten*), together with K.P. Lenngren. In that periodical he published a great many articles and poems up until his death. From 1780 he was one of Gustavus III's literary collaborators and wrote the librettos to a number of operas, including *Proserpin* (Proserpina) and *Aeneas i Kartago* (Aeneas in Carthage), which were set to music by Kraus. Songs nos. 2, 6, 17, 20, 21, 24, 34, 36.

Friedrich Gottlieb KLOPSTOCK (1724–1803) studied Theology in Jena (Germany) and began at the same time to work on *Der Messias* (The Messiah), an epic that he published in installments 1748–73. He lived during the years 1751–70 in Copenhagen, where he received plenty of support and associated with the minister Bernstorff's circle. From 1770 he resided in Hamburg as a prominent figure in German poetry, famed for his unrhymed odes and other works. Song no. 7.

Joseph Martin KRAUS (1756–92) studied at the University of Göttingen (Germany). It was there that he met Carl Stridsberg, who enticed him to try his luck in Sweden. He came

to Stockholm in 1778 and achieved such success with his opera *Proserpin* (Proserpina) that he was appointed conductor at the Royal Opera. On a royal commission he undertook a journey to the Continent 1782–86. He composed sonatas, symphonies, songs, operas and church music. Songs nos. 1, 7, 16, 27.

Herman Anders KULLBERG (1772–1834) made a living by translating novels and theatrical plays, etc. His poems are found in the collection *Mindre vitterhetsstycken* (Short Literary Verses) (1829). Song no. 27.

Anna Maria LENNGREN (1755–1817) appeared already as Miss Malmstedt with poems and translations of French plays. In 1780 she married Karl Peter Lenngren, one of the editors at the Stockholm Post (*Stockholms Posten*). The other editor was Kellgren. K.P. Lenngren's sister was married to Olof Åhlström. Thus Anna Maria Lenngren came to be an important member of the circle of poets and composers of songs in Stockholm in the 1790s. Songs nos. 1, 4, 5, 22, 23, 30, 35, 37–41, 43, 49, 53, 55, 56, 86.

Karl Gustaf af LEOPOLD (1756–1829) studied in Uppsala and Greifswald (then Swedish territory). He became a librarian in Stralsund and from 1785 in Uppsala, but in 1786 was called to Stockholm to be Gustavus III's secretary. In 1799 he was appointed Deputy Director of the Chancellery. He was a true Voltairian, wrote a great deal of poems and prose works, was very active in the Swedish Academy and contributed to the spelling reform of 1801. Song no. 19.

Gotthold Ephraim LESSING (1729–81) studied Theology and Medicine in Leipzig, but soon turned to the theater and literature. He was keenly aware of the innovative ideas of his time and contributed with his dramas, poems and essays to the renewal of German literature and to the philosophical debate. Song no. 17.

LESTRAD has not yet been identified. He was probably a member of the family of Möllersvärd-Lesträd. This family is known to have patronized the poet Bengt Lidner during the 1780s. Song no. 82.

Michael Frederik LIEBENBERG (1767–1828) was in his youth a member of Rahbek's literary circle in Copenhagen, wrote poems and translated plays. He later studied Theology, became a minister at the Royal Palace in 1805 and Royal Confessor in 1816. Song no. 35.

Karl Johan LINDEGREN (1770–1815) held a few brief positions in Stockholm, but made his living mostly by translations for the theater. He also wrote plays of his own and many poems. Songs nos. 42, 46, 52.

Fredrik J. LITHANDER (1777–1823) lived in Åbo, working as a book-keeper and piano teacher and was a member of the Musical Society there. In 1811 he moved to St. Petersburg, where he continued to teach piano and compose. Songs nos. 57, 58, 66.

Wolfgang Amadeus MOZART (1756–91) was already at his untimely death famous throughout Europe as a composer. Kraus wrote a song in his memory set to words by Bellman (see the comments on Song no. 27). Songs nos. 68, 70.

Carl Friedrich MULLER (1734–1804) was a government official in Stockholm and during the years 1777–97 secretary of the Royal Swedish Academy of Music. He was active as an instrumentalist and singer (bass) in *Utile Dulci*. Song no. 59.

Christian Adolf OVERBECK (1755–1821) ended his career as mayor of Lübeck. He brought out several collections of poems. Song no. 71.

Johan Fredrik PALM (1753–1821) was an accompanist at the Royal Opera 1778–1807 and, second only to Åhlström himself, the most prolific composer in Åhlström's publications. Songs nos. 15, 18, 23, 31, 40, 44, 45, 46, 52, 62, 85.

Gustaf (von) PAYKULL (1757–1826) advanced finally to the position of deputy director at the Foreign Dispatch Office in Stockholm. During the 1780s he was a prolific writer, translated Anacreon and Sappho (via French), wrote plays, etc. He was raised to a baron in 1818 after donating a large zoological collection to the Royal Swedish Academy of Sciences. Song no. 31.

Aurelius Clemens PRUDENTIUS (c. 348–405) began his career as an official in Spain, but later devoted himself exclusively to writing poetry in the spirit of the Christian religion. In *Psychomachia* he describes the struggle between virtues and vices in the human soul. Song no. 67.

Knud Lyne RAHBK (1760–1830) received his philosophical degree qualifying him for civil service in Copenhagen at the age of 17. He spent the years 1782–84 in Germany and was planning a career in the theater. But he returned to Copenhagen and published, together with K.H. Pram, the important periodical *Minerva* (1785–1808). He held positions at the University and restlessly produced articles, poems, lectures, criticisms, plays and books. *Bakkehuset* in Frederiksberg, where he lived with his wife, Kamma, was a famous meeting place for Danish authors and artists. Songs nos. 37, 38, 47.

Gustaf REGNÉR (1748–1819) had a career in the civil service in Stockholm. His great interest was in prosody (metrics) and he applied his ideas in many translations from Latin and Greek. Song no. 15.

Vincenzo RIGHINI (1756–1812) started out as a singer in Parma and Prague. From 1793 he was conductor of the Court Orchestra in Berlin and also productive as a composer. Song no. 93.

Jean Jacques ROUSSEAU (1712–78) is, together with Voltaire, one of the greatest of eighteenth-century French writers. He represents the emotional side of the Enlightenment, while Voltaire represents the rational and satirical side. Rousseau was also an able musician and musical theorist. He published a musical dictionary (1768) and composed lyrical dramas and other vocal music. Song no. 63.

Johann Gaudenz von SALIS-SEEWIS (1762–1834) pursued a military career in Switzerland. He published a collection of poems, *Gedichte* (1793). Song no. 93.

Johann Christoph Friedrich (von) SCHILLER (1759–1805) is considered one of the greatest of German writers. In

1789 he was appointed professor of History in Jena. By means of a generous scholarship from Denmark, which was arranged by Baggesen, his personal finances were secured for a few years. During the seven last years of his life Schiller wrote as many plays, including *Die Jungfrau von Orleans* and *Wilhelm Tell*. Song no. 19.

SCHREIBER has not yet been identified. It could possibly be Christian Schreiber, who in the early nineteenth century published some song collections in Leipzig. It is not known exactly when he lived. Song no. 81.

Axel Gabriel SILVERSTOLPE (1762–1816) began his career as a public official in Stockholm, but after 1790 devoted himself to the affairs of the House of the Nobility and in 1795 was made secretary of the same. He formulated the Swedish Constitution of the year 1810 together with Adlerbeth and Hans Järta. He wrote poems, articles and essays in the spirit of the Enlightenment. Songs nos. 26, 28, 32, 85.

Nils Lorens SJÖBERG (1754–1822) studied Jurisprudence in Lund and came to Stockholm in 1781, where he was employed at the Foreign Dispatch Office. He was active as a poet and member of the editorial staff of the Stockholm Post (*Stockholms Posten*) during the 1780s, but wrote very little after that. Songs nos. 67, 83, 99.

Carl STENBORG (1752–1813) was the foremost tenor at the Stockholm Opera during the 1770s and 80s. He was given permission by the King to head his own theater (Humlegård Theater, later Eriksberg and Munkbro Theater) as long as he agreed not to appear as a singer there. He composed, among other works, the lyrical drama *Gustaf Ericsson i Dalarna* (*Gustaf Ericsson in Dalecarlia*) (1784). Songs no. 8, 14.

Johan STENHAMMAR (1769–99) was a historian and a poet. In 1793 he was employed at the Swedish Academy to work on its dictionary. His career was cut short, however. When he was elected a member of the Academy in 1797 he only had the strength to read part of his inaugural address. Song no. 47.

Jakob TENGSTRÖM (1755–1832) studied in Åbo and became professor of Theology in 1790 and Archbishop of Finland in 1817. He was a friend and colleague of Kellgren's early on, and when in Stockholm he preferred to spend time with the Lenngren circle. Anna Maria Lenngren remembered, "Tengström and Porthan and Bonsdorff, too, how the last-mentioned said of Tengström, after he had written his song here in Stockholm: 'It was I who opened his artistic vein', a flash of wit that she liked very much..." (letter from Choræus to Franzén, quoted from Warburg's biography of A.M. Lenngren, p. 255). Porthan was the most prominent teacher at Åbo Academy (cf. Song no. 66), where Jakob Bonsdorff was also on the staff as a theologian. The song referred to is the one included here, which Tengström wrote in Stockholm in the year 1800. He was then on the way to the Parliament in Norrköping, when Gustavus IV Adolf and his queen were crowned. Song no. 75.

TRASTEN has not yet been identified. Three musical settings by this person were published in *Skaldestycken* (Poems

set to Music), Part V. The name is most likely a pseudonym for a Swedish amateur composer ("trast" in Swedish means thrush). Song no. 41.

Peter Magnus TROIEL (1743–93) was active as a jurist in Copenhagen. He was a friend of J. Ewald's, an important writer, and influenced his development to a certain extent. He himself wrote only a few poems. Song no. 48.

Johan David VALERIUS (1776–1852) studied in Lund and Uppsala. He was employed as a jurist at the Svea Court of Appeal and the Masters of the Supreme Court in Stockholm and was later secretary in various committees at a number of parliaments. During the years 1797–1806 he was secretary at the Royal Opera, and could have gone far as a singer had he not been hindered by an incurable stage fright. He wrote many poems and translated theatrical plays and poems. Songs nos. 54, 68, 70, 71, 73, 74, 93, 100.

WALLERIUS is possibly identical with the above-mentioned poet VALERIUS, who was also a good musician and a singer. He came from a family of ministers who spelled their name in this way. Song no. 73.

Johan WIKMANSON (1753–1800) supported himself mainly as an employee of the Number Lottery, where he was, incidentally, a colleague of Bellman's (who had a sinecure, however, i.e. he did not have to be on duty). Wikmansson was an organist at the Stockholm Cathedral and composed piano pieces, songs and string quartets. Songs nos. 17, 86.

Georg Joseph VOGLER (1749–1814) was educated to be a priest in Würzburg (Germany) and to be a musician in Italy. He became court conductor and chaplain in Mannheim in 1775, but from 1781 traveled far and wide as an organ virtuoso, composer, conductor and musical theorist. He was engaged at the Royal Opera in Stockholm for certain periods during the years 1786–99, and set to music Kellgren's libretto *Gustav Adolf och Ebba Brahe* (*Gustavus Adolphus and Ebba Brahe*) (1788). Songs nos. 60, 63.

Johan David ZANDER (c. 1751–96) was a violinist in the Royal Opera Orchestra in Stockholm, as well as a *Kapellmeister* at the Stenborg Theaters, where a number of *Singspiele* by him were performed, such as *Kopparslagaren* (*The Coppersmith*) (1781) and *Njugg spar och fan tar* (*The Niggard Saves and the Devil Takes*) (1784). Songs nos. 11, 12.

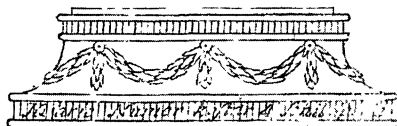
Jens ZETLITZ (1761–1821) was born in Stavanger (Norway) and from 1790 was a minister in different rural parishes. During his student years in the 1780s in Copenhagen he produced a great many drinking and satirical songs. Song no. 15.

The following authors are anonymous: Songs nos. 3, 7, 25, 44, 45, 51, 61, 62, 69, 72, 79, 84, 87–90, 92, 94, 95, 97, 99.

The following composers are anonymous: Songs nos. 3–6, 9, 10, 13, 48, 67, 100.

(Translation: Robert Carroll)

MUSIKALISKT TIDSFÖRDRIF
FÖR ÅR
1790.

Första Häftet

S. STOCKHOLM
och Kongl. Priviligerade Nöt Tryckeri.

2

N. I.
V. S. A.

Mel. af Fraus.

Vivace
Molto

Bröder se Bålen den frjädas och röker Höjmsör

Bacchus vår glätti-ga ton! Se hur han var lif och milåt of be-

ref.

Söker, Skänker of glädjen i Bock och Ci-tron. Choren

Överst: *Musikaliskt Tidsfördrif* (1790), titelsida. Nederst: *Bröder se Bålen*, den första sången i samma årgång. (Ex. II i Statens musikbibliotek, Stockholm.) / Above: Title page of *Musical Pastime* (1790). Below: The first song in the collection, *Bröder se Bålen*. (Copy II in the Music Library of Sweden, Stockholm.)

Musik

GLADA QVÅDEN

af

JOH. ELLERS.

*Genadt-Råd och Medlem af
Kongl. Nordstjerne Ordren*

J. Percht-Martin omr. & skugg.

1792

SKALDE- STYCKEN i fatta

MUSIK

I Delen.

2de Uplagan.

Stockholm

och Kongl. Privilegerade

Not Tryckeriet.

100 svenska sånger / 100 Swedish Songs

ur / from

*Musikaliskt Tidsfördrif
Glada Qväden
Skaldestycken satte i musik*

Förteckning över sångerna / List of Songs

Sångerna anges enligt modellen:

Titel (Textbörjan) Författare/ev. översättare; tonsättare/ev. bearbetare. Publikation.

Okänd upphovsman anges med –.

The songs are given according to the following model:

Title (Text Incipit) Author/possible translator; composer/possible arranger. Publication. Anonymous authors have been indicated by –.

1. <i>Visa</i> (Bröder se Bålen) Lenngren; Kraus. MT 1790	4
2. <i>Den nya skapelsen</i> (Du, som af skönhet) Kellgren; Kellgren. MT 1790.....	6
3. (Ljudet kan väl aldrig hinna) – ; –. MT 1790.....	8
4. (I stillhet gömd) Lenngren; –. MT 1790	10
5. <i>Wisa</i> (Till nöjet alla hjertan) Lenngren; –. MT 1790.....	12
6. <i>Jordens Lethe</i> (När til en blygd) Baggesen/Kellgren; –. MT 1792	14
7. <i>Rosenbandet</i> (I vårens skugga) Klopstock/–; Kraus. MT 1792	16
8. <i>Ungdomen</i> (Förlåten! Gubbar) Elers; Stenborg. GQ 1792.....	18
9. <i>En ärlig man dricker utan farhåga</i> (En redlig, glad och munter vän) Elers; –. GQ 1792	20
10. <i>Spelaren</i> (Det var en gång en Spelare) Elers; –. GQ 1792	22
11. <i>Petronella</i> (Så hastar tidens ström) Elers; Zander. GQ 1792	24
12. <i>Diana</i> (Så vördnad tacksamhetens lag) Elers; Zander. GQ 1792	26
13. <i>Häldre hissa än stryka</i> (Gif ackt när flaggen) Elers; –. GQ 1792.....	28
14. <i>En öm saknad af en god vän</i> (Om vänskap är et heligt band [duett]) Elers; Stenborg. GQ 1792	30
15. <i>Det manliga beslutet</i> (Lät statskloke män) Zetlitz/Regnér; Palm. MT 1793	32
16. (Ödet skulle fritt) Creutz; Kraus. MT 1793	34
17. <i>Hvem är den största man?</i> (Lät Pastor Smiler) Lessing/Kellgren; Wikmanson. MT 1793	38
18. <i>Visa i en melankolisk stund</i> (Hvar skall min ängslan) Enbom; Palm. Sk I, 1794	40
19. <i>Sång till glädjen</i> (Sällhetsskapande förmåga) Schiller/Leopold; Åhlström. Sk I, 1794	42
20. <i>Fredrics vålnad</i> (Maria flög af sängen opp) Baggesen/Kellgren; Åhlström. Sk I, 1794	45
21. <i>Fredrics vålnad</i> (Maria flög af sängen opp) Baggesen/Kellgren; Åhlström. (Annan melodi än nr 20.) Sk I, 1794	47
22. <i>Anders och Köks-Cajsa</i> (Catrina i sin fällbänk låg) Lenngren; Haeffner. Sk I, 1794	48
23. <i>Till Sophie. Vid dess inträde i Verlden</i> (Gläd dig i din ungdomsvår) Lenngren; Palm. Sk I, 1794	50
24. <i>Lydia</i> (Skön som Cyperns Herrskarinna) Baggesen/Kellgren; Åhlström. Sk I, 1794	52
25. <i>Louises graf</i> (Då månan blickar) –; Åhlström. Sk II, 1794	54
26. <i>Sällheten</i> (Menar du min bror) Silverstolpe; Åhlström. Sk II, 1794	56
27. <i>Hoppet</i> (Milda hopp af Himlens händer) Kullberg; Kraus. Sk II, 1794	60
28. <i>Kellgrens död</i> (Alt, alt förvandlas skall) Silverstolpe; Gleisman. MT 1795	62
29. <i>Den fattiga modren</i> (Sof min söta Gosse) Franzén; Åhlström. Sk III, 1795	66
30. <i>Dygden och visheten</i> (Från den tid jag spädest var) Lenngren; Åhlström. Sk III, 1795.....	68
31. <i>Visa af Anacreon</i> (Må Cytherens blommor) Anacreon/Paykull; Palm. Sk III, 1795.....	70
32. <i>Socratis röst från Eliseen</i> (Du, själ utaf min själ) Silverstolpe; Åhlström. Sk III, 1795.....	71
33. <i>Supvisa</i> (Goda Gosse glaset töm) Franzén; Åhlström. Sk III, 1795	74
34. <i>Jordens Lethe</i> (När til en blygd) Baggesen/Kellgren; Åhlström. MT 1796	76
35. <i>Lycklig den</i> (Lycklig den med sorgfritt hjerta) Liebenberg/Lenngren; Gleisman. MT 1796	78
36. <i>Saknaden</i> (Ensam i min hyddas famn) Kellgren; Åhlström. MT 1796	80
37. <i>Styfmodern</i> (Den fromma Fru Signild) Rahbek/Lenngren; Gleisman. Sk IV, 1796	82
38. <i>Göthernes utvandring</i> (Hvi prisas så högt våra Fäder) Rahbek/Lenngren; Gleisman. Sk IV, 1796	85
39. <i>Den lilla tiggarflickan</i> (Den stackars Nelli satt och gret) Lenngren; Åhlström. Sk V, 1796	88
40. <i>Häckburen</i> (Nannas Siska i sin bur) Lenngren; Palm. Sk V, 1796	92
41. <i>Min salig man</i> (Cornelius lik sin hela ätt) Lenngren; Trasten. Sk V, 1796	94
42. <i>Kärleken</i> (Milda Hjerta känn min låga) Lindegren; Haeffner. MT 1797	96
43. <i>Visa</i> (Gamla Didrick var en man) Lenngren; Du Puy. MT 1797	99
44. (Förrn Solens morgonblick) –; Palm. MT 1797	102
45. <i>Julia</i> (Snart mit hjerta) –; Palm. MT 1797	107

46. <i>Til mitt hjerta</i> (Länge vandrade mitt trötta hjerta) Lindegren; Palm. Sk VI, 1797	112
47. <i>Roland</i> (Ej hade Carl Magnus) Rahbek/Stenhammar; Åhlström. Sk VI, 1797	115
48. <i>Visa</i> (Jag är en man som har så vida tågat) Troiel/–; –. Sk VI, 1797.....	118
49. <i>Elise til sin älskare</i> (Lätt du kan af mina ögon) Jenyns/Lenngren; Du Puy. Sk VI, 1797	120
50. <i>Sång</i> (Till Vinets och vällustens ära) Brelm; Du Puy. Sk VI, 1797	122
51. <i>Sången</i> (Törst till blod och klor) Franzén; Åhlström. Sk VI, 1797	125
52. <i>Lilla Calle</i> (Lilla Calle sprang så rolig) Lindegren; Palm. Sk VI, 1797	128
53. <i>Vauxhallen</i> (Vauxhallen börjas min Bror) Lenngren; Åhlström. Sk VI, 1797	130
54. <i>Lydia och Arist</i> (Sällhet! jag sökte dig) Valerius; Haeffner. MT 1798	133
55. <i>Den välvise</i> (I Herrar jag vil er berätta) Lenngren; Byström. MT 1798	146
56. <i>Fästmön</i> (Ser du Lisbe nyss trolofvad) Lenngren; Åhlström. Sk VII, 1798	148
57. <i>Den olyckligt döfve</i> (Farväl, natur och vänner) Franzén; Lithander. Sk VII, 1798	150
58. <i>Den lyckligt döfve</i> (Du sälla döfhet) Franzén; Lithander. Sk VII, 1798	152
59. <i>Sällskaps-visa</i> (Det var en tid då människan) Adlersparre; Muller. Sk VII, 1798	154
60. <i>Invocazione del sole</i> (Lucido Dio! per cui l'april s'infiora [manstrio]) Acerbi?; Vogler. MT, 1799	156
61. <i>A ma guitarre</i> (Ma Guitarre! ô la seule amie) –; Byström. MT 1800	159
62. <i>Den öfvergifna</i> (Le uti din moders sköt) –; Palm. Sk VIII, 1800	166
63. <i>Vilhelms maka</i> (Sen du glad som Solen) Franzén; Rousseau/Vogler. Sk VIII, 1800	168
64. <i>Det nya Eden</i> (Ö! hvars höjder att bekransa) Franzén; Åhlström. Sk VIII, 1800	170
65. <i>Sång till en ung Flicka vid hennes Mors död</i> (Ömma barn! den sorg är stor) Choræus; Åhlström. Sk IX, 1801	173
66. <i>Ordens-wisa för Studenter</i> (Student! om du, det namnet värd) Franzén; Lithander. Sk IX, 1801	176
67. <i>Hymn öfver Menniskjans Odödlighet</i> (Hvi gråter du, min vän) Prudentius/Sjöberg; –. Sk IX, 1801	180
68. <i>Berget och dalen</i> (Mig lockar ingen bland de stora) Jäger/Valerius; Mozart. Sk IX, 1801	182
69. (Skön stod blomman) –; Åhlström. MT 1802	184
70. <i>Gumman</i> (I mina dar) Hagedorn/Valerius; Mozart. Sk X, 1802	188
71. <i>Skeppsfarten</i> (Jag hälsar dig, fredliga Flagga) Overbeck/Valerius; Hurka. Sk X, 1802	191
72. <i>Skönheten</i> (Jag vill gerna älskad bli) –; Åhlström. Sk X, 1802	194
73. <i>Til Salla</i> (Nej, Passionen är den sanna styrkan) Valerius; Wallerius. Sk X, 1802	196
74. <i>Öfver friden</i> (På lätta Azurskyar) Valerius; Himmer. Sk X, 1802	198
75. <i>Sällskaps-wisa</i> (Mer lycklig än Kresus) Tengström; Åhlström. Sk XI, 1803	200
76. <i>Klagan</i> (Dystra skog och mörka gömma) Cederström; Åhlström. Sk XI, 1803	202
77. <i>Sommarnatten</i> (Nattliga stunden Sänkes) Choræus; Åhlström. Sk XI, 1803	205
78. <i>Min grönsiska</i> (Min grönsiska och jag) Gleim/Hummel; Åhlström. Sk XI, 1803	207
79. <i>Min lära</i> (Skilj dig min tanka från ledsnad) –; Åhlström. Sk XII, 1804	209
80. <i>Champagne-vinet</i> (Drick! de förflyga de susande perlorna) Franzén; Åhlström. Sk XII, 1804	212
81. <i>Bäcken</i> (Jag satt vid en enslig) –; Schreiber. Sk XIII, 1805	214
82. <i>Våren</i> (I Naturen hvilken lycklig frid) Hummel; Lesträd. Sk XIII, 1805	216
83. <i>Eldsvådan i Köpenhamn år 1795</i> (Bort, bröder! med lekar och löjen) Sjöberg; Åhlström. Sk XIII, 1805	218
84. <i>Wisa</i> (Yngling som på lifvets stråt) –; Åhlström. Sk XIII, 1805	221
85. <i>Förgängligheten</i> (Se ifrån kullen) Cunningham/Silverstolpe; Palm. Sk XIII, 1805	223
86. <i>Visa</i> (Ungdom! du hvars hjerta) Lenngren; Wikmansson. MT 1806	226
87. (Månen ej lyser den ängsliga natt) –; Åhlström. MT 1806	228
88. <i>Till den bortfarna</i> (Hvad längtan gör mig tiden lång) –; Åhlström. Sk XIV, 1806	234
89. <i>Till den hemkomna</i> (Skynda, kom, att i min famn) –; Åhlström. Sk XIV, 1806	236
90. <i>Den lilla flickan</i> (Jag känner ännu verlden föga) –; C. Åhlström. Sk XIV, 1806	239
91. <i>Mitt råd</i> (Tro ej alla menskjor illa) Cederström; Åhlström. Sk XIV, 1806	241
92. <i>Vid Fru A.D. H:gs graf</i> (O! ljufva tröst) –; Åhlström. Sk XV, 1807	243
93. <i>Min sista önskan</i> (När skall ödets nåd mig skydda) Salis-Seewis/Valerius; Righini. Sk XV, 1807	245
94. <i>De tre blommorna</i> (Det blomstrar för Eder) –; Himmer. Sk XV, 1807	248
95. <i>Bröllops-visa</i> (Bland forntidens seder) –; Åhlström. Sk XV, 1807	250
96. <i>Landtmannen</i> (Inunder den skuggande Linden) Cederström; Cederström. Sk XV, 1807	253
97. <i>Bergstörningen</i> (O! till hvad nejder af fasa) –; Åhlström. Sk XV, 1807	255
98. (Jag har dig åter) de Ron; Crusell. MT 1809	258
99. <i>Den unga vandraren</i> (Glad och sorgfri i sin ungdoms vår) –; Sjöberg. Sk XVI, 1809	260
100. <i>Sång den 21 augusti 1810</i> (Vid ljuset af ett nytändt hopp) Valerius; –. MT 1810	262

1
VISA
Bröder se Bålen

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Joseph Martin Kraus

Vivace di molto

MT 1790, s. 2-3

Brö - der se Bå - len den frö - das och rö - ker, Hö - jom för

2. Kör

Bac - chus vår glät - ti-ga ton! *p* Se hur han vän - ligt och mildt oss be -

rit. sö - ker, *di prima* Skän - ker oss gläd - jen i Rack och Ci - tron.

- [1] Bröder se Bålen den fröjdas och röker,
Höjom för Bacchus vår glättiga ton!
Se hur han vänligt och mildt oss besöker,
Skänker oss glädjen i Rack och Citron.
- [2] Aldrig hans dyrkan et hjerta bedrager,
Alltid han varit de dödligas vän;
När han förnuftet dem stundom betager,
Ger han dem ruset och nöjet igen.
- [3] Drufvorne skänktes at friden befrämja,
Bacchus bär afsky för härjande stål;
Konungar jämt skulle lefva i sämja,
Om blott, som oftast, de tömde en Bål.
- [4] Hymen skall alltid hans välde besanna,
Svartsjuka griller han lyckligt förstör.
Mannen som gnuggade harmsen sinpanna,
Blind och förnöjd med sit öde han gör.
- [5] När, i förtviflan för kärlekens nycker,
Ynglingen våldsamt vill slita des band,
Bacchus Pistolen ifrån honom rycker,
Ger honom glaset i stället i hand.
- [6] Vinet i tankarna dristighet föder,
Sätter vår bildning i gladare skick;
Hvad blefve af våra rimmande bröder,
Om han som oftast ej ropade: drick.
- [7] Lyckliga känslor hos gubben han tänder,
Ungdomens blomster på kinderna strör;
Tankan så listigt på kärleken vänder,
Hjertat så böjligt för skönheten gör.
- [8] Sjungom då enigt vår Bacchus til ära,
Ärkännom honom bland Gudarna störst.
Måtte han jämt oss sin nectar beskära,
Fröjda vårt hjerta, förlänga vår törst!

[DEN NYA SKAPELSEN]

Text och musik: Johan Henrik Kellgren

MT 1790, s. 18-19

Andante

Rondo

Du, som af skön - het och be - ha - gen en ren och

Him - melsk ur - bild ger! Jag såg dig - och från den - na

da - gen jag en - dast dig i verl - den ser. För -

gäf - ves ur din å - syn ta - gen mig blott din

tan - ka un - nas mer: I di - na spår af

27
min - net dra - gen, jag en - dast dig i verl - den

32
ser.

[1a] Du, som af skönhet och behagen
En ren och Himmelsk urbild ger!
Jag såg dig – och från denna dagen
Jag endast dig i världen ser.

[3b] I Kongars Slott, i Hof och Städer,
Jag ser, jag finner endast dig;
Och då min fot i hyddan träder,
Är du där redan före mig.

[1b] Förgäfves ur din åsyn tagen,
Mig blott din tanka unnas mer:
I dina spår af minnet dragen,
Jag endast dig i världen ser.

[4a] Jag gick at visdomsdjupet spörja;
Din tanka ref mig ur des famn.
Jag gick at Hjeltars qväden börja;
Men Cithran lärde blott ditt namn.

[2a] I alt din lånta teckning kännes,
O evigt samma, evigt ny!
Din växt blef Liljans växt, och hennes
Den friska glansen af din hy.

[4b] Jag ville Årans högder hinna,
Men bortvek i det fjät du gick:
Jag ville lyckans skatter finna,
Och fann dem alla i din blick.

[2b] Din blick i dagens blickar blandas,
Din röst fick Näktergalens sång,
Jag dig i Rosens vällukt andas,
Och Västan flägten har din gång.

[5a] Du, som af skönhet och behagen
En ren och himmelsk urbild ger!
Jag såg Dig – och från denna dagen
Jag endast Dig i världen ser.

[3a] Du, som af skönhet och behagen
En ren och Himmelsk urbild ger!
Jag såg dig – och från denna dagen
Jag endast dig i världen ser.

[5b] Förgäfves ur din åsyn tagen,
Mig blott din tanka unnas mer:
I dina spår af Minnet dragen,
Jag endast dig i världen ser.

Ljudet kan väl aldrig hinna

Text och musik: anonym

MT 1790, s. 56

Cantabile

tr

Lju - det kan väl al - drig hin - na af min

suck till Sver - ges Far —, Men at Han må gläd - jen

tr

fin - na är min ön - skan al - la dar. När han

mensk - lig - he - ten fäg - nar al - drig hård och al - drig

svag —, När han smak och snil - len häg - nar verl - dens

The image shows a musical score for a piano piece. It consists of five systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 2/4. The tempo/style is marked 'Cantabile'. The lyrics are in Swedish. The score includes various musical notations such as slurs, trills, and a 'suck' (suck) marking. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

30

Kör

hög - tid blir hans dag. När han

34

smak och snil - len häg - nar verl - dens hög - tid

39

tr

blir hans dag.

[1a] Ljudet kan väl aldrig hinna
 Af min suck till Sverges Far,
 Men at Han må glädjen finna
 Är min önskan alla dar.

[1b] När han menskligheten fagnar
 Aldrig hård och aldrig svag,
 När han smak och snillen hägnar
 Verldens högtid blir hans dag.

I stillhet gömd

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: anonym

MT 1790, s. 58-59

Cantabile, dolce

The musical score is written for piano in G major and 2/4 time. It consists of five systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note bass line. The vocal line is marked 'Cantabile, dolce' and includes lyrics in Swedish. The score is numbered 1 through 20.

1 I still - het gömd för ö - dets nyc - ker, jag

5 lef - ver af - vunds - vär - da dar —; Jag in - gen

10 o - väns hot för - far —, och in - gen mäg - tig mig för -

15 tryc - - - ker; Jag vi - lar al - tid när jag

20 tyc - ker, och dric - ker gär - na när jag har.

- [1] I stillhet gömd för ödets nycker,
Jag lefver afvundsvärda dar;
Jag ingen oväns hot förfar,
Och ingen mächtig mig förtrycker;
Jag vilar alltid när jag tycker,
Och dricker gärna när jag har.
- [2] Mig ingen hemlig åtrå bränner,
At se min ära vida spord;
Min boning är för nöijet gjord,
Som vägen noga till mig känner;
Ett muntert skämt och glada vänner
Är yppigheten vid mitt bord.
- [3] Alt hvad den visas önskan äger
Af Himlen mig förunnadt är;
Jag innom mig ett vittne bär,
Som alla skatter öfverväger.
Min säng är fridens ljufva läger
Och kärleken mitt sällskap där.
- [4] Så sällt och nöjdt min tid försvinner,
Bekymret mig ej nalkas tör:
Jag mennskjors fel med ömkan hör,
Med glädje deras dygder finner;
Och fridsamt till det målet hinner,
Som lasten blott förfärad gör.

WISA

Till nöjet alla hjertan fika

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: anonym

MT 1790, s. 118-119

Allegretto

Till nö - jet al - la hjer - tan fi - ka, Det el - dar hvar - je själs be -

gär, Men hvad en verk - lig säll - het är, Där-om ej nå - gons tro är li - ka. Jag

Kör

väl - jer det som minst skall svi - ka, Och Druf - vans Gud mitt of - ferbär. Jag

väl - jer det som minst skall svi - ka, Och Druf - vans Gud mitt of - fer bär.

- [1] Till nöjet alla hjertan fika,
 Det eldar hvarje själs begär,
 Men hvad en verklig sällhet är,
 Därom ej någons tro är lika.
 Jag väljer det som minst skall svika,
 Och Drufvans Gud mitt offer bär.
- [2] Må skalders höga yrke blifva,
 At med et konstladt länt behag,
 Och efter reglor, rim och lag,
 Lycksalighetens målning gifva!
 Jag dricker medan de beskrifva,
 Och hvad de måla njuter jag.
- [3] Må Antiqvariens åtrå brinna,
 At nitisk för sitt lärda kall,
 Djupt forska i ruiners fall,
 För at en mager upträckt vinna!
 At denna Bålens djuphet finna,
 Min enda forskning blifva skall.
- [4] Må svärmarn prisa fritt sin lära,
 Och se min blindhet an med sorg;
 Med bitter harm kring stad och torg,
 Sig öfver otrons magt besvåra!
 Så länge jag en tår kan bära,
 Tror jag väl aldrig Svedenborg.
- [5] Må den om börd och härkomst drömma,
 Som ingen större lycka vet,
 Än sina anors åldrighet
 Uti et textadt kalfskin gömma!
 Jag älskar mer at få berömma
 Mitt gamla vins förträfflighet.
- [6] Må Hjelten, som i striden blöder,
 Sitt mål vid segrens sida nå,
 Och Lagerkrönt till äran gå!
 Hans ära ej min afund föder.
 När kriget skördar grymt hans bröder,
 Så kan jag hundra bröder få.
- [7] Ja Bacchus dig mitt lof jag skänker,
 Dig endast helgar jag min röst;
 Du gjuter glädjen i mitt bröst,
 Och i en lycklig dröm mig sänker.
 Mot alt det qval, som lynnet kränker,
 Du gaf oss drufvorna till tröst.
- [8] Fördubblom då en billig ifver
 Mot nyckterhet och toma krus,
 Och fruktom för det grymma ljus,
 Som nöjets liflighet fördrifver!
Säll är then man, hvars lefnad blifver
 Et enda oafbrutit rus.

2. *länt* lånat

4. *svärmarn* religiös svärmare, speciellt swedenborgare

8. *billig* rättmätig

[JORDENS LETHE]

Text: Jens Baggesen, övers. J. H. Kellgren
Musik: anonym

Allegretto quasi andante

MT 1792, s. 86-87

När til en blygd för vå - ra se - der, För - tjen - sten trä - nar i be - hof; När

den för - nä - me ut - an he - der Gör haf och jord til si - na rof; När

nö - dens ty - sta tå - rar ström - ma Vid stoj från säl - la då - rars höjd; *f* Då

14 dric - kom brö - der för at glöm - ma Den vi - ses qual och då - rens fröjd! *Kör* Då

18

dric - kom brö - der för at glöm - ma Den vi - ses qual och då - rens fröjd!

[1] När til en blygd för våra seder,
Förtjensten trånar i behof;
När den förnäme utan heder
Gör haf och jord til sina rof;
När nödens tysta tårar strömma
Vid stoj från sälla dårars höjd;
Då drickom bröder för at glömma
Den vises qual och dårens fröjd!

[2] När den förtärda bonden klagar
Vid foten af det stolta Slott,
Där plundrarn stinn af goda dagar
Beler hans klagan och hans lott.
När trotsig af at aldrig ömma
Han sköflar bland en nödstält hop;
Då drickom bröder för at glömma
Hans rikdom och hans bönders rop.

[3] När en oskyldig makas hjerta
Misskännes af en nedrig man,
När ingen ömhet ingen smärta
Försonar hennes dars tyran;
När hon i tysthet nödgas gömma
Sin sorg och sina suckars tal;
Då drickom bröder för at glömma
Förtrycke[t]s våld och dygdens qual.

[4] När til föragt af tusend eder
En Flicka ung och huld och skön,
Föråds til hjerta och til heder
Af någon niding bland vårt kön;
När tadlets tungor henne dömma
Och skändarn ler at sitt försåt;
Då drickom bröder för at glömma
Den rörande förfördas gråt.

[5] Om drufvans milda kraft ej kändes,
Hvad blefve dödlighetens lott?
Ty hvart den vises öga vändes,
Hvad ser det? lidelser och brott;
Djup är den suck förförda tömma,
Vidt är förtryktas klagan spord.
Up bröder, drickom för at glömma
Vår hela sorgeliga jord!

[ROSENBANDET]

Text: Friedrich Gottlieb Klopstock, övers. anonym
Musik: Joseph Martin Kraus

MT 1792, s. 99

Andante

I vå - rens skug - ga fann jag dig: Då bandt jag dig med ro - sen -
 ban - den. *[sf]* Du känd - e't ej, och slum - ra - de. Jag såg på
 dig: med den - na blick Mitt lif — ut - af ditt lif be -
 rod - de. *[sf]* Jag känd - e't väl; men vi - - ste't ej.

- [1a] I vårens skugga fann jag dig:
Då bandt jag dig med rosenbanden.
Du kände't ej, och slumrade.
- [1b] Jag såg på dig: med denna blick
Mitt lif utaf ditt lif berodde.
Jag kände't väl; men viste't ej.
- [2a] Dock smög jag mållös fram till dig,
Och ruskade med rosenbanden.
Då vakna du af slumren opp.
- [2b] Du såg på mig: med denna blick
Ditt lif utaf mitt lif berodde;
Och kring oss blef en Elysée.

UNGDOMEN

Text: Johan Elers
Musik: Carl Stenborg

Allegro

Glada Qväden, 1 (1792)

För - lå - ten! Gub - bar at vi un - ga I lif - vets mun - tra vår —, Om

kär - lek och om nö - jen sjun - ga! At bä - ra hjer - tat på vår tun - ga, Det

he - drar vå - ra år. Kom! föl - jen oss at glä - djen pri - sa, På det vi

sen må lyd - nad vi - sa, At gå i Ed - ra spår. Kom! föl - jen spår —.

- [1] Förlåten Gubbar! at vi unga,
 I lifvets muntra vår,
 Om kärlek och om nöjen sjunga!
 At bära hjertat på vår tunga,
 Det hedrar våra år.
 Kom! följ oss att glädjen prisa,
 På det vi sen må lydnad visa
 At gå i Edra spår!
- [2] I lifvets skymning guld det blänker;
 När Gubben skumögd är,
 Han då uppå sin framtid tänker,
 Med stränghet fler behof inskränker,
 At mätta et begär.
 Men at vi sent må blifva gamla,
 Vi gå at första skörden samla,
 Som våren oss beskär.
- [3] Förlåten I som äran söken
 På blodbestänkta fält,
 At när I deras antal öken,
 Som villas af de tanke-spöken,
 Som fördom för Er stält;
 Utgör det all vår lust och ära,
 Hvad män'skjan först af alt bör lära:
 At kunna lefva sällt.
- [4] Den vällust ensamt icke fågnar
 Som man af drufvan får;
 Men dricka på den skönas vägnar,
 Och för den Guden hänner hägnar,
 Det är en ljuflig tår.
 Den vällust dygd och kärlek gifver
 Et stort behof för hjertat blifver,
 Där idel ömhet rå.

EN ÄRLIG MAN DRICKER UTAN FARHÅGA

Text: Johan Elers
Musik: "En musikälskare"

Allegretto *[sf]* *[sf]* Glada Qväden, 9 (1792)

En red-lig glad och mun-ter vän I säll-skap kan sju - nga och dric-ka; Det

går ock an bland he - ders-män Sitt hjer - ta at ve - der - qvic - ka. Dränk

ej din sorg i tå - rars flod, Och ic - ke din om - sorg i bå - len: I

alt är mått - lig - he - ten god; Ty töm ock du gla - set för skå - len.

[1] En redlig, glad och munter vän
 I sällskap kan sjunga och dricka:
 Det går ock an bland hedersmän,
 Sitt hjerta at vederqvicka.
 Dränk ej din sorg i tårars flod,
 Och icke din omsorg i Bålen:
 I alt är måttligheten god;
 Ty töm ock du glaset för skålen!

[2] Den rädd och varsam vara plär,
 Då vinet bortjagar all smärta,
 Uppå sig sjelf misstänksam är;
 Ty vinet ock öppnar et hjerta.
 Den tvungna återhållsamhet
 På falskheten är den fiscalen,
 Den redligt Folk ej rädas vet,
 Som töma med heder Pocalen.

En redlig man dricker utom vilken

Musik af en Musik älskare. 13

Allegretto

En redlig glad och munter vän I
 Sällskap kan sjunga och dricka Det; går och
 an bland he dersmän Sitt hjerta at ve der
 qvic ka. Dränk ej din sorg i tå rars flod, Och
 icke din omsorg i bå len, I alt är måttlig
 he ten god, Ty töm och du glaset för skå len.

The image shows a musical score for a song. It consists of two systems of staves. The first system has a treble and bass staff with a 2/4 time signature and a key signature of one flat. The second system also has a treble and bass staff with the same time signature and key signature. The lyrics are written below the staves. The score is marked 'Allegretto' and includes a handwritten note 'Musik af en Musik älskare.' and the number '13'.

10 SPELAREN

Text: Johan Elers
Musik: anonym

Andante

Glada Qväden, 13 (1792)

[Spelaren.] Det var en gång en Spe - la - re, Som af et tär - ning - kast
Sin lyc - ka vän - ta - de få se, Men blef för - störd i hast.

4
Du ä - ska - re be - håll din tro; Men lär af ö - dets fel, At

9
I - ris nåd och hjer - tats ro Är ock et tär - ning - spel.

[1] *Spelaren.*

Det var en gång en Spelare,
 Som af et tärnings-kast
 Sin lycka väntade få se,
 Men blef förstörd i hast.
 Du älskare! behåll din tro;
 Men lär af ödets fel,
 At Iris nåd och hjertats ro
 Är ock et tärning-spel.

[2] *Fiskaren.*

En Fiskare man fordom såg,
 Som bodde vid et sund;
 Han dagligt i sin ökstock låg,
 Och mette på et grund.
 Han söng förnögd: det är en tok,
 Som uppå ödet svär;
 Ty om man kastar rätt sin krok,
 Man viss om fångsten är.

[3] *Smeden.*

Det var en gång en Soknesmed
 Som bodde vid en ström;
 Han skröt af sinnes lugn och fred,
 Och smidde skor och söm.
 Han söng när han i smedjan stod;
 Hans visa var så här:
 Bort suckar, qval! haf lustigt mod!
 Din lyckas Smed du är.

[4] *Musicanten.*

Det var en gång en Musicant,
 En ständig bröllops-gäst,
 Som samlat mången vacker slant,
 Och druckit som en häst.
 Han söng, utlevvad, matt och trött,
 I skuggan vid en älf:
 Nog har jag mina strängar nött,
 Nu vill jag dansa sjelf.

[5] *Favoriten.*

Det var en gång en Favorit,
 Sin Konungs trogna Råd,
 I går berömd för tro och nit,
 I dag ur Kungens nåd.
 Han söng en aftonstund förnögd,
 När han i skuggan satt:
 Min sol ifrån sin middags-högd
 Gick ned, och det vardt natt.

[6] *Tiggaren.*

Det var en gång en Tiggare,
 Som vid et hörne satt;
 Han söng: En fyrk den arme ge,
 Och räckte fram sin hatt,
 Du vandringsman som går förbi,
 Och lyckans nåd begär;
 Besinna at et tiggeri
 Vår hela lefnad är.

1. *Iris* regnbågens gudinna, gudarnas budbärrinna

2. *ökstock* eka, roddbåt – *mette* metade

6. *fyrk* gammalt silvermynt (en kvarts öre)

PETRONELLA

Text: Johan Elers
Musik: Johan David Zander

Glada Qväden, 14 (1792)

Andantino

Så ha - star ti-dens ström! Et år, en dag för - svin - ner; När

man tillmå-let hin - ner, Är lif-vet blott en dröm. Stor sak blottvå-ra

dröm-mar Oss nå-got nö - je ge, Blott hjer - tat när det öm - mar Måhopp och

gläd - je se.

- [1] Så hastar tidens ström!
Et år, en dag försvinner;
När man til målet hinner,
Är lifvet blott en dröm.
Stor sak! blott våra drömar
Oss något nöje ge;
Blott hjertat, när det ömmar,
Må hopp och glädje se.
- [2] Min vän! en vacker dag,
Bland många mulna dagar,
Oss då som mäst behagar:
Det är så nöjets lag.
At nöjet rätt värdera,
I lifvets glada vår;
Det är at lefva mera
Och öka sina år.
- [3] Din dag en högtid är,
Som vänskap helig håller;
Glöm ej den lust, det joller,
Vår ungdoms tid begär!
Lät alla sorger fara!
Uplifva vänners frögd!
Och vill du lycklig vara,
Var alltid glad och nögd!

12

DIANA

Text: Johan Elers
Musik: Johan David Zander

Allegretto

Glada Qväden, 21 (1792)

Så vör - dom tack - sam - he - tens lag! Up -

3 på en vän - tad vac - ker dag, Min pi - pa fram ur

6 grot - tan tag, Med rör af fle - - re

8 slag; Mitt vall - horn rör, Jag hun - den hör, Som

11

ren den räd - da hin - den kör: At mö - ta gläd - jen

14

som sig bör; Jag barr på vä - gen strör.

[1] Så vördom tacksamhetens Lag!
 Uppå en väntad vacker dag,
 Min pipa fram ur grottan tag,
 Med rör af flere slag!
 Mitt vallhorn rör,
 Jag hunden hör,
 Som ren den rädda hinden kör:
 At möta glädjen som sig bör;
 Jag barr på vägen strör.

[2] Om krigets Gud med larm och dån,
 Canonen lossar långt ifrån,
 Sku' mina Troll och mina Rån
 Ock dundra i sin mån,
 Hvert skott, hvar knall,
 Hvar lustig trall
 Båd berg och skogstopp svara skall,
 Så länge mina svedjefall
 Än bära gran och tall.

HÄLDRE HISSA ÄN STRYKA

Text: Johan Elers
Musik: anonym

Marche

Glada Qväden, 38 (1792)

Gif ackt när flag - gen går opp At du i - cke svi - ker de

4 Fin[e]

red - li - gas hopp! Hvad vän - skap be-gär, Städs en skyl - dig - het är Strid

7

för hans flagg! för - sva - ra de fär - gor han bär! Sa - ken är ut - af vigt He -

10

dra din pligt. Blif - ve din lott at äl - skas af al - la.

D.C. al Fin[e]

- [1] Gif akt, när Flaggen går opp,
 At du icke sviker de redligas hopp! *Fin*
 Hvad vänskap begär,
 Städs en skyldighet är.
 Strid för hans flagg! försvara de färgor han bär!
 Saken är utaf vigt.
 Hedra din pligt.
 Blifve din lott! at älskas af alla!!! *D.C.*
- [2] Til strids! var färdig! min vän!
 Du har ju en Kung och et fosterland än! *Fin*
 Betänk Svears mod!
 Deras lif, deras blod,
 Som åt tapperheten rest en lagerkrönt stod.
 Med äran i famn,
 Strid för et namn,
 At heta ärlig Svensk, ach! hvilken ära! *D.C.*
- [3] Var glad! freds flaggen i topp,
 Befaller dig sköta ditt nöje, ditt hopp! *Fin*
 Glöm afund och agg,
 Ryck ur hjertat hvar tagg,
 Och hissa för kärlek med nöje din flagg!
 Kära vän! drick och sjung!
 På åldren var ung!
 Utan frögd, du ej kan smaka lifvet. *D.C.*

EN ÖM SAKNAD AF EN GOD VÄN

Text: Johan Elers
Musik: Carl Stenborg

Glada Qväden, 43 (1792)

Andantino

Om vän-skap är et he - ligt band, Hur kan det

sli - tas ut - - an smär-ta? I kär - lek ger man väl sin

hand; I vän-skap bå - de hand och hjer - - - ta.

16

Med ång-ren, kär - lek flyr så lätt, När dyg-den fre - dar

mf

22

vän - ners rätt.

trtrtr *tr*

[1] Om vänskap är et heligt band,
Hur kan det slitas utan smärta?
I kärlek ger man väl sin hand,
I vänskap både hand och hjerta.
Med ångren, kärlek flyr så lätt,
När Dygden fredar Vänners rätt.

[2] När Ömhet uti själen rår,
Man intet uttryck värdigt finner,
Som säger mera än en tår,
När den af sorg och saknad rinner.
Det är det språk som talas kan,
När Vänner skiljas från hvaran.

[3] Den vackra floden i sitt lopp,
Den blomsterprydda strand besöker;
Där leka tusen glada hopp;
Et fredadt lugn där nöjet öker:
Så föds ock i et uprört bröst,
Vid stillad storm, båd' hopp och tröst.

[4] Kom! största vällust jorden har,
Du alltid lika nögd finne!
En Vän som flyr kan hållas kvar
Uti et kärt och tacksamt minne.
Vår glädje alltid vårdas bör,
När den en vän så nära rör.

[DET MANLIGA BESLUTET]

Text: Jens Zetlitz, övers. G. Regnéér
Musik: Johan Fredrik Palm

Allegretto

MT 1793, s. 26-27

Lät stats-klo-ke män i Con-sel-jen Sig bry om riks-vår-dan-de

mål, Mig äg-nar at skö-ta bu-tel-jen Och dric-ka mit fo-ster-lands

skål; Phleg-ma-ti-ske gran-ska-re lä-ra A-na-cre-ons bok at för-

stå, Jag kan de-ras no-ter um-bä-ra, Ty Bac-chus den ty-der ock-så.

- [1] Lät statskloke män i Conseljen
 Sig bry om riksvårdande mål,
 Mig ägnar at sköta buteljen
 Och dricka mit fosterlands skål;
 Phlegmatiske granskare lära
 Anacreons bok at förstå,
 Jag kan deras noter umbära,
 Ty Bacchus den tyder också.
- [2] Med gåfvor som väktarn beundrar
 Vår Prost går i predikstoln opp,
 Mot vällusten häftigt han dundrar
 Bestridt af sin välgödda kropp;
 Den höre som gerna vil sofva,
 Men jag känner en medecin
 Som ljufvare sömn mig kan lofva,
 Och dricker med vällust mit vin.
- [3] Lät Britterne tygelfritt följa
 Sit stolta hämdgiriga mod
 Och färga Vest-Indiens bölja
 Med Gallernes hetsiga blod;
 Men härjas de Franska Vinbergen,
 Up! Folkslager, väpnen er då
 Och Britternes undergång svärjen,
 Jag sjelf då i striden vil gå.
- [4] Enhvar må sit lefverne yrka
 Som han finner tjenligt för sig;
 At Bacchus och kärleken dyrka,
 Är lagen som passar för mig.
 En mjältsjuk min lefnad må lasta
 Och anses af verlden för klok;
 Om visdom bör gråta och fasta
 Så helsas jag heldre för tok.

1. och 3. *lät* låt

1. *Phlegmatiske ... förstå* teoretikers tolkningar av Anacreons glada dikter – *noter* förklaringar

4. *en mjältsjuk* en tungsint, melankoliker

Ödet skulle fritt

Text: Gustaf Filip Creutz
Musik: Joseph Martin Kraus

Larghetto

MT 1793, s. 82-83

Ö-det skul-le fritt min o - skuld få för - tryc - ka Om blott jag äg - de

6 magt at gö - ra Fan - - nis lyc - ka; Din lyc - ka skul-le bli den

11 eld_ som mig för - tär_: Jag vil - le va - ra Gud at fyl - la dit be - gär_. Ej

f *p*

Adagio

17

nå - gon ön - skan mer — — — — — blef då i din för - må - ga, Din

21

Tempo I

säll - het skul - le bli så e - vig, så e - vig som min lå - ga. Med så

25

myc - ket ömt — som det - ta hjer - tat hy - ser Ej nå - gon äl - ska kan — och

31

in - gen äl - skat har — : Mitt vä - send hör dig til — , Jag ä - ger in - tet kvar.

Ödet skulle fritt
min oskuld få förtrycka
Om blott jag ägde magt
at göra Fannis lycka;
Din lycka skulle bli
den eld som mig förtär:
Jag ville vara Gud
at fylla dit begär.
Ej någon önskan mer
blef då i din förmåga,
Din sällhet skulle bli
så evig som min låga.
Med så mycket ömt
som detta hjertat hyser
Ej någon älska kan
och ingen älskat har:
Mitt väsend hör dig til,
Jag äger intet qvar.

49.

Äroem är den Hersta. Man?

Öfversättning.

1730.
Ur pno
Clerac

1. Det Lofvans. smiltet för - kla - ra: juan i den Korstallman? — Med

Suadigt spögand skralchen sjunna: "Der som sig sigt formataa haan" —

1. 2.
Det of. Lofven Rönfers fråga:
Äroem är den Hersta Man? —
Man jaggi fört vid. Inllets bane:
"Stänk är den Man, som rimmaband".

Wili man en Höymis boka bant:
Äroem är den Hersta Man? —
"Det som den biffte. Kanninge om,
Med toge en smickes. Äroem haan?"

W. Wikm.

HVEM ÄR DEN STÖRSTA MAN?

Text: Johan Henrik Kellgren efter Lessing
Musik: Johan Wikmanson

Un poco vivace

MT 1793, s. 94-95

Lät Pas-tor Smi-ler få för - kla - ra: *Hvem är den stör-sta Man?* *pf*

dolce

Med Gud-ligt hög-mod skal han sva - ra: "Den som sig sjelf för - ned - ra

p *sf* *tr*

kan." *rf* *p* *f*

- [1] Lät Pastor Smiler få förklara:
Hvem är den största Man?
 Med Gudligt högmod skal han svara:
 ”Den som sig sjelf förnedra kan.”
- [2] Lät oss Poeten Rimforss fråga:
Hvem är den största Man?
 Han svara skal vid snilletts låga:
 ”Störst är den Man som rimma kan.”
- [3] Vil man en Hofmans tanka höra:
Hvem är den största Man?
 ”Den som den bästa Konungs öra
 Med lögn och smicker dåra kan.”
- [4] Begär af Baron Ahnhjelm lära:
Hvem är den största Man?
 ”Den som sit namns försvundna ära
 Längst tid försvunnen räkna kan.”
- [5] Säg Philosoph med rynkta pannan!
Hvem är den största Man?
 Du svarar: ”den och ingen annan,
 Som mina gåtor tyda kan.”
- [6] Nej, hörs en stolt kanstöpar frater:
”Den största Man är han
 Som i sin stöpslef gamla stater
 Likt gamla stop omstöpa kan.”
- [7] Spörj Börsdryg och hans gödda drängar:
Hvem är den största Man?
 ”Den som med mat och pragt och pängar
 Sig pöbelns agtning köpa kan.”
- [8] Despoter uppå Asiens Troner.
Hvem är den största Man?
 ”Den som sit folk til millioner
 På slacktningsfältet offra kan.”
- [9] Så spörj då alla Narrars skara:
Hvem är den största Man?
 Och alla Narrar skola svara:
 ”Den som mig närmast likna kan.”
- [10] Och frågas mig hvem jag vil kalla
Den aldra största Man?
 Så är mit svar: Den som dem alla,
 Vid et glas vin bespotta kan.

VISA I EN MELANKOLISK STUND

Text: Pehr Enbom
Musik: Johan Fredrik Palm

Andante agitato

Skaldestycken I:3 (1794)

Hvarskall min äng - slan lug - net fin - na Ack! fjer-ran det från sjä - len

är. När skall den ljuf - va dag upp - rin - na som säll-het i sit skö - te

bär? Hvi öf-ver - ström - mas det - ta hjer-ta af vil-da plå - gor ut - an

mått; *p* Då det til lind - ring i sin smär - ta Knappt dropp-vis nö - jet sma - ka

- [1] Hvar skall min ängslan lugnet finna?
 Ack! fjerran det från Själens är.
 När skall den ljufva dag upprinna,
 Som sällhet i sitt sköte bär?
 Hvi öfverströmmas detta hjerta
 Af vilda plågor utan mått;
 Då det till lindring i sin smärta
 Knapt droppvis nöjet smaka fått?
- [2] Mitt bröst af täta suckar qväfves,
 Mitt öga skumt af tårar är;
 På mörka vågor Själens häfves
 Af tusen stridande begär.
 Ack! barndom, att jag återträdde
 I dig, då hjertat hade nog,
 Då sjelfva åskans dån mig glädde,
 Och sjelfva natten kring mig log!
- [3] Men nej – jag skall ej se dig åter,
 Min saknad fåfängt kallar dig:
 Jag fåfängt en förlust begråter,
 Som evigt, evigt ökar sig.
 I grafven blott jag fristad finner;
 Dit trängde oron aldrig ner,
 Ej någon saknads tår der rinner,
 Ej någon suck der gjutes mer.

SÅNG TILL GLÄDJEN

Text: Friedrich Schiller, övers. C. G. Leopold
Musik: Olof Åhlström

Grazioso

Skaldestycken I:4 (1794)

Säll-hets - ska - pan - de för - må - ga! al - la vä - sens Har - mo -

nie! Gläd-je - druck-ne af din lå - ga, kring dit Al - tar sam - loms

vi. Al den skill - nad flär - den fö - der göms för dig i stoft och

skam, Kung och bon - de ä - ro brö - der, hvar din vin - ge fläck - tar

Allegretto

16

Kör

fram. Er vårt famn - tag My - ri - a - der. Dig vår kyss du

20

verl - dars här! Brö - der öf - ver stjer - nor, där bor för - vist en mild - rik fa - der!

12

N. 4.

Mel. af Ahlström.

Grazioso

Sälthets Skapade för måga! alla väfens Harmonie! Glädje druckne af din lå ga, kring dit Altar Samloms vi. Al den Skinnad Stården söder göms för dig i Stoft och

13

Skam, Kung och bonde äro bröder, hvard in vinge släcktar fram. Er vårt samnta Myriader. Dig vår kyss du serldags här! Bröder öfver Stjernor, där bor för vist en mild rik fa der!

- [1] Sällhets-skapande förmåga!
Alla Väsens Harmoni!
Glädje! druckne af din låga,
Kring ditt Altar samloms vi.
All den skillnad Flärden föder
Göms för dig i stoft och skam;
Kung och Bonde äro bröder,
Hvar din vinge fläcktar fram.
Chor.
Er, vårt famntag, Myriader!
Dig, vår kyss, du verldars Här!
Bröder, – öfver stjernor, der,
Bor förvisst en mildrik Fader.
- [2] Hvem som, till sitt hjertas lycka,
För en Vän det öppna får,
Och en Makas dertill trycka,
Blande han sin sång med vår!
Men den af ett enda hjerta
Ej får tröst på jordens rund,
Slite sig med vaknad smärta,
Gråtande, ur vårt förbund!
Chor.
Allt, hvad kring naturen hvimlar,
Hylle Sympathiens bud!
Upp till Stjernorna, – till Gud
För hon, genom rymd och himlar.
- [3] Glädjen kraft och ungdom gifver
Åt den alstrande Natur;
Glädjen, glädjen hjulen drifver
I det stora Verldens ur.
Blomman hon ur brädden skjuter,
Fästet hon med Stjernor sår,
Hvälfver Sphéres, Solar gjuter;
Fler än skådarns fjerr-glas når.
Chor.
Oförskräckt, som Seger-Hjelten,
Fyllen, Bröder, edert lopp!
Gladt, – som Ljusets gyllne kropp
Genomstörtar Himlafälten.
- [4] Med den kunskap Forskarn vinner
Glädjens ljus hans öga rör;
Menskovännen henne finner
Hos den lycklige han gör;
Hjelten, som för Äran strider:
Möter hon med ryktets röst;
Men den Dygdige, som lider,
Åger henne i sitt bröst.
Chor.
För det *Sanna*, för det *Sköna*
Vågen, liden, Dödlige!
Uppe, der, bland Himlarne.
Sitter HAN, som skall belöna!
- [5] Gudars nåd kan ej betalas:
Likna dem, är dygdens höjd.
Må den usle då hugsvallas!
Må den sorgsne känna fröjd!
Flyg, din ovän att förlåta;
Dränk hans fel i glömskans haf!
Ingen blodstår må han gråta!
Ingen ånger frätas af!
Chor.
Lät oss Likars svaghet glömma!
Lefve de med oss tillfreds!
Bröder; – öfver Stjernors krets
Dömmar Gud oss, som vi dömma!
- [6] Fröjd i hjertan och pocaler:
Nu, – i gyllne drufvors blod,
Dricken mildhet, Kannibaler!
Och du, Svaghet! hjeltmod. –
Tron ej Himlens ära kränkas
Af ett offer från er Bål:
Må till skyn dess safter skänkas!
Gode Ande! – Dig, vår Skål!
Chor.
Honom, som med Himlabanden
Sammanhåller verldars Här, –
Bröder, – öfver Stjernor, der,
Detta glas, *den gode Anden!*
- [7] Kraft i motgång; helgd af seder;
Dygdens, Sanningens försvar;
Flärdens afsky; Hjertats heder;
Slut på verldens barndomsdar;
Manlig Stolthet inför Kungar;
Åt förtjensten Lagrens lott;
Ingen Gud, som blixten slungar;
Ingen trädöm, – ordning blott!
Chor.
Slutom Cirkeln, Skalder! sjungen
Ljusets Seger, Jordens ro!
Svärjom Menskligheten tro!
Svärjom den, – vid Stjerne-Kungen.
- [8] Våldets kedja rättvist bruten;
Sanning, trygg bland dödlige;
Ostörtd lugn i dödsminuten;
Nåd, hos verldens Domare!
Nåd, – jemväl för de fördömda,
Om hans högsta godhet vill!
Alla synder vare glömda!
Och en evig hämnd – ej till!
Chor.
Vandrarns staf en gång skall fällas:
Bröder, – fridsam afskedsstund;
Och ett mildt ord, från HANS mund,
För hvars dom de döda ställas!

20
 FREDRICS VÅLNAD
 Skottsk ballad

Text: Jens Baggesen, övers. J. H. Kellgren
 Musik: Olof Åhlström

L'accompag[namento] siegue assolutamente la declamazione.

Skaldestycken I:5 (a) (1794)

Ma - ri - a flög af säng-en opp; O Je - su dig för -

bar - ma! En död - lig kall - svett ge - nom-lopp Vid dör - rens gny dess

spä - da kropp; O Je - su fräls mig ar - ma! *pp*

al segno

2. 3. 4. 13. och 17. verserne börja således:

Där stodhan ut - i graf - vens drägt, Den &c.

- [1] Maria flög af sängen opp;
"O Jesu; dig förbarma!"
En dödlig kallsvett genomlopp,
Vid dörrrens gny, dess späda kropp;
"O Jesu! fräls mig arma!"
- [2] Der stod han uti grafvens drägt,
Den långa, bleka vålnad.
"Maria! blif dock ej förskräckt;
"Den hand, jag dig förskjuten sträckt,
"Är evigt nu förkolnad."
- [3] Der stod han, lång, och kall, och blek;
Och blod flöt från hans hjerta.
"Det är din Fredric, som med svek
"Ifrån sitt löfte aldrig vek
"I sjelfva dödens smärta."
- [4] Der stod han, lång, och blek, och kall,
I grafvens hvita slöja:
På kinden, märkt af tårars svall,
Sågs, halft förtorkad i sitt fall,
Ännu en blodstår dröja.
- [5] "Din Fredrics Hamn, Maria! känn:
"Han nalkas dig förtroligt.
"Den ed, jag svurit dig, o den
"Den gif i grafven mig igen,
"Att jag må slumra roligt." =
- [6] "Den ed, du svurit har din Vän,
"Jag ej tillbakagifver;
"Nej kom uti min famn igen,
"Att med en kyss besegla den:
"Jag Din då evigt blifver." =
- [7] "Du min ej mera blifva skall:
"Jag slutat lifvets öden;
"Min blod är spild, min dag är all;
"Min kyss – o rys! den är så kall,
"Den skulle ge dig döden:
- [8] "Nej, hör din trogna, dräpta Vän;
"Och, till mitt stofts försoning,
"Den ed jag svor gif mig igen,
"Och åt min Skugga, jemte den,
"Sin frid i grafvens boning." =
- [9] "Den ed du svor, jag dig igen
"Ej mer tillbakagifver.
"Nej kom till altaret, kom än
"Att med en ring besegla den:
"Jag din för evigt blifver." =
- [10] "Försent är löftet du mig ger;
"Jag ren i grafven ligger;
"Du blott min Vålnad för dig ser.
"Ack! neka ej din Fredric mer
"Hvad han i döden tigger!" =
- [11] "Nu väl!" – så räckte hon sin hand
Åt Fredrics hand förtroligt –
"Tag der din ed, ditt trohetsband;
"Att du i dödens mörka land
"Må ändtlig slumra roligt!" =
- [12] Med hast hon up af sängen står,
Och bland de dödas grafvar
Uti den kära Skuggans spår,
Som hela natten vilse går,
Med späda fötter snafvar.
- [13] "Unn mig ett rum, o kära Hamn,
"I kistan, der du ligger!
"Jag ej begär det i din famn;
"Jag blott ett rum, i Himlens namn!
"Vid dina fötter tigger." =
- [14] "Maria, nej – den första gång
"Jag detta Nej dig säger. –
"Min säng den är så hård, så trång;
"Och sömnen är så tung, så lång
"Uppå de dödas läger." –
- [15] Nu Hanen gol: och hastelig
Sågs morgonen framila.
"Farväl, Maria! Signe dig
"Den högste Gud evinnerlig!
"Jag går nu hän till hvila."
- [16] I grafvens djup nu nedsteg han –
Der stod hon hemsk, förkolnad;
Och på den bleka kinden rann
En blodig tår, då han försvann,
Den kära, sorgsna vålnad.
- [17] "Gå! din Maria följer dig:" –
Vid dessa sista orden
Det ljusa ögat lyckte sig:
(O Jesu! var oss nådelig!)
Nu sönk hon död till jorden.

21 FREDRICS VÅLNAD

Text: se nr 20
Musik: Olof Åhlström (alternativ melodi)

Ballad

Skaldestycken I:5 (b) (1794)

pp Ma - ri - a flög af säng - en opp; O Je - su! dig för-

5 bar - ma! En död - lig kall - svett ge - nom - lopp vid dör - rens gny, dess spä - da kropp; O

10 Je - su fräls mig ar - ma! Jor - den. *smorz.*

Sista versen

ANDERS OCH KÖKS-CAJSA

Parodie

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Johann Christian Friedrich Haeffner

Mycket pathetiskt

Skaldestycken I:6 (1794)

Ca - tri - na i sin fäll - bänk låg; Hå hå du sö - ta An - ders! På

5 gif - tas lek - te Hen - nes håg Hon i - de-li - ga kro - nor såg, Och söm - nen var til

10 fan - ders. Och git - ter. *p* *pp*

Sista versen
Allung[ando] il tempo

- [1] *Catrina* i sin fällbänk låg;
Hå, hå, du söta Anders!
På giftas lekte hennes håg:
Hon ideligen kronor såg,
Och sömnen var till fanders.
- [2] Och mörk var natten; blåsten röt;
Mot väggen luckan smällde;
Och Katten skrek, och Hunden tjöt,
Och rägnet stridt ur rännan flöt,
Och Syrsorna de gnällde.
- [3] Och bäst som Jeppe tutar tolf,
På dörren hördes knacka;
Och straxt sprang upp båd' lås och kolf;
Ett spöke stod der midt på golf,
I lång vingåkersjacka.
- [4] Vid bänken ned det sänkte sig;
Aj, hu då! skrek *Catrina*;
Nå Anders! nå besitta dig!
Hur har du hjerta, till att mig
Med sådan skrämsel pina?
- [5] Det var ej Anders, stackars karl:
Nej, ödet månde skicka
Att detta sjelfva *Husbond* var,
Som länge hemlig afsigt bar
På *Cajsa*, fattig flicka.
- [6] *Catrina* flög af bänken opp,
Förargad, kan man tänka. –
”Blif qvar, skrek *Herrn*, min *Sockertopp!*
”Jag pengar till en *Lång-Salopp*
”Dig lofvar straxt att skänka.”
- [7] I hennes barm en penningpung
Vid dessa ord han lade;
Och *Pigan* var så varm, så ung;
Och *Jungfrudomen* var så tung;
Och myntet verkan hade.
- [8] Men *köksdörn* var ej riktigt stängd;
Och han, som blef bedragen,
Kom in i tysthet; blef befängd –
Och fanns uti sitt strumpband hängd
Om ottan andra dagen.
- [9] Der hang han, styf, och kall, och blek,
Vid *förstudörn*, den arme.
Catrina, som nyss honom svek,
Kom ut, och väsnades, och skrek,
Så Gud han sig förbarme!
- [10] Der hang han, blek, och styf, och kall:
*Catrina*s sorg var bitter.
Se så! nu damp hon, knall och fall –
Och dermed är *Balladen* all;
Och gråte den, som gitter!

3. *Jeppe tutar tolf* nattvaktens signal

6. *salopp* morgondräkt av siden

8. *befängd* tokig

TILL SOPHIE

Vid dess inträde i Verlden

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Johan Fredrik Palm

Allegretto

Skaldestycken I:9 (1794)

Gläd dig i din ung - doms - vår, Un - ga

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The lyrics are 'Gläd dig i din ung - doms - vår, Un - ga'. The piano accompaniment is in a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. The right hand plays a continuous eighth-note pattern, while the left hand plays a simple bass line.

y - stra Flic - ka gläd dig! I de blom - ster - kran - sar

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts at measure 6. The lyrics are 'y - stra Flic - ka gläd dig! I de blom - ster - kran - sar'. The piano accompaniment continues with the same rhythmic patterns as in the first system.

kläd dig Som man strör i di - na spår!

The third system of the musical score concludes the piece. The vocal line starts at measure 12. The lyrics are 'kläd dig Som man strör i di - na spår!'. The piano accompaniment continues with the same rhythmic patterns as in the previous systems.

[1] Gläd dig i din Ungdomsvår;
Unga, ystra Flicka! gläd dig:
I de blomsterkransar kläd dig
Som man strör i dina spår.	[6] Tidens flygt ej hindras kan –
Snart skall detta Hem förlåtas,
Denna hulda Mor begråtas,
Denne Älskling bli din Man.
[2] Tag med högmod den bouquett,
Som en Älskling, ljuft betagen,
Offrar på den sälla dagen
Då du in i Verlden trädt.	[7] Snart, som vaknad ur en dröm,
Du till Tretti årtal hunnit:
Lek och Fester då försvunnit;
Födslodagar och Beröm:
[3] Undfå, i en Moders famn
Som dig nu så ömt skall trycka,
Önskningar till högsta lycka,
Sällheter af ljufsta namn.	[8] Och din tröga Ägta-Vän
Skall ej mer din Högtid prisa,
Men en artighet dig visa
Dermed, att han glömmet den.
[4] Yfs, då alla fågna sig;
Då en hvar dig offer gifver,
Och all husets täflan blifver
Vackra Flicka! blott för dig.	[9] Derför, i din ungdomsvår,
Unga, ystra Flicka! gläd dig;
I de blomsterkransar kläd dig,
Som man strör i dina spår.
[5] Intet ögnablick förspill:
Lef din dag bland lek och löje,
Medan verlden är ett nöje,
Och en lust att vara till.	

2. *högmod* högsinhet, ädelmod
4. *fågna sig* glädjas – *offer* gåvor
6. *förlåtas* lämnas

24 LYDIA

Text: Jens Baggesen, övers. J. H. Kellgren
Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken I:15 (1794)

Skön som Cy - perns Herr - ska - rin - na, Ljus och mild som

Cyn - thi - a, Kysk som Vis - he - tens Gu - din - na, Är min

un - ga Ly - di - a.

- [1] Skön, som Cyperns Herrskarinna;
Ljus och mild, som Cynthia;
Kysk, som Vishetens Gudinna:
Är min unga Lydia.
- [2] Ingen af de tre Chariter
Ensam äger dess behag:
Alla Jordens Aphroditer
Vissna i dess blickars dag.
- [3] Kärleksgudarne bekransa
Hennes mörka bruna hår:
Alla Gratierna dansa
I den Skönas lätta spår.
- [4] Under gazen af dess slöja
Blygsamhet, Behagens vän,
Hvarje täckhet att förhöja,
Går, att hälften skylä den.
- [5] Marmorn hennes glans förtryter;
Rosen önskar sig dess hy;
Hennes gång på luften flyter,
Lik en jagad Sommarsky.
- [6] Som, för himlens tända dager,
De bestörte Skuggorne;
Så bekymret flykten tager,
När dess ljufva läppar le.
- [7] Samma blick, som åtrå gifver,
Äfven dämpa vet dess brand;
Lockar och tillbakadrifver,
Lika stark, hvar dristig hand.
- [8] Afund skonar hennes seder;
Tadlet glömmmer hennes namn;
Sann beundran, vördnad, heder
Ila tyst mot hennes famn.
- [9] Tacksamhetens tårar fuckta
Hennes sällhetsföljda fjät,
Smickrets lömska ormar fruckta
Hennes ljusa majestät.
- [10] Lasten, vid dess fötter fången,
Krossad af dess ögonkast,
Såg sig – och för första gången
Blygdes vid, att vara Last.
- [11] När jag trycks till hennes hjerta,
Trycks till hennes läppar - - - Gud!
Sakna dödarne sin smärta;
Åskan, stormarne sitt ljud.
- [12] Töm då utan all förskoning,
Öde, mot mitt bröst din harm!
Zembla, Zara, Djäflars boning
Blifva himlar vid dess barm.
- [13] Men ett fel, Ett fel allena,
Hennes låf fördunkla vill:–
Denna sköna, Änglarena,
Ömma Lydia - - - är ej till.

1. *Cyperns härskarinna* Afrodite (Venus) – *Cynthia* Artemis (Diana), jaktens gudinna – *Vishetens gudinna* Pallas Athena

2. *Chariter* behagens gudinnor

4. *gaz* flor

5. *förtryter* retar

12. *Zembla* Novaja Zembla, öar i Norra Ishavet – *Zara* Sahara

25 LOUISES GRAF

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Larghetto

Skaldestycken II:5 (1794)

Då må - nan blic - kar sorg - sen blek Från mid - nats - mål - nen

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a 6/8 time signature. The piano accompaniment is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the vocal line.

4

ner — ; Och alt är tyst kring graf - ven der en vål - nads gång jag

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. It begins with a measure rest for 4 measures. The lyrics are written below the vocal line.

8

ser.

smorz.

The third system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. It begins with a measure rest for 8 measures. The lyrics are written below the vocal line. The piano accompaniment includes a dynamic marking of *smorz.* (smorzando).

- [1] Då Månan blickar, sorgsen, blek
Från midnats-målmen ner,
Och alt är tyst kring grafven der,
En vålnads gång jag ser.
- [2] Af ungdom, skönhet förr, den blott
En bleknad lemning bär.
Hvem är det? – Tala, dystra graf!
Hvem är din skönhet der?
- [3] En visnad ros är nu des kind;
En tår är nu des blick;
Den ömhet, ach! hon sörja syns,
Från hvilken bort hon gick.
- [4] Hvem är det? Tala, stumma djup!
Hvem är din skönhet der?
En ynglings brutna suck jag hör:
Louise, Louise det är!
- [5] Mot grafven böjd, af suckar qväfd,
Han inga tårar har:
Men ofta ut mot nattens rymd
Hans blick med vildhet far.
- [6] Jag vet, at själens djupa qual
Är stumt som döden! – säj,
Du har då älskat? – Ach! din sorg,
Din smärta talar ej!
- [7] Louise, som våren, var då skön?
Des hjerta ömt och gladt? –
Du älskat! – ach! hon från din blick
Steg ned i grafvens natt!
- [8] Hvad kände du, då hennes bröst
Af ömhet höjde sig?
Ach! hvad, då stundom upsteg der
En hemlig suck för dig?
- [9] Du tror din klagan detta bröst
Kan väcka åter? – Nej!
Louise, vid dina suckars röst,
Ur grafven stiger ej!
- [10] För evigt! ach! i dödens sköt
För evigt är hon gömd!
Blott hennes skugga sväfvar här,
Och hviskar: är jag glömd?
- [11] Hon är ej glömd; hon hör din röst;
Din suck var hennes namn.
Hon tyst och tacksam återgår
I grafvens mörka famn.
- [12] Så tacksam skal ock snart Louise
Til dina drömmar gå:
I dem du hennes öma blick
Och tysta kyssar få.
- [13] Och aldrig förr Louise du sett
Mer skön, mer ljuf och öm.
Hon der til dig skal tala tyst:
Mig evigt aldrig glöm!
- [14] Se, ren i dödens kalla djup
Sig nattens vålnad sänkt,
För evigt tyst! sin sista blick
Åt dig! åt dig den skänkt!
- [15] Des suck den skönhet helgad var,
Som tårfull vandrar der:
Kom unga oskuld til min graf,
Och se dit öde här!

SÄLLHETEN

Text: Axel Gabriel Silverstolpe

Musik: Olof Åhlström

Alla Polacca

Skaldestycken II:6 (1794)

Me - nar du min bror, at den är säll, Som i sin hand hvälf-ver

hun - dra Ri - kens ö - den? Som - nar han i lugn hvar en - da qväll? Och

dröm-mer han ej up - ror el - ler dö - den. Nej, I Po - ten - ta - ter

ut - i al - la sta - ter! Af Er magt och ä - ra jäf - vas ej min lä - ra:

a tempo

13

Säll är den som har en full Po - cal, Och no - ta - be - ne för -

f

16

må - gan at den tøm - ma! Med dess ån - gor flyg - ta lif - vets qval, Och

19

i dess drop - par lif - vets nö - jen ström - ma. *f*

22

- [1] Menar du, min Bror, at den är säll,
 Som i sin hand hvälfver hundra Rikens öden?
 Somnar han i lugn hvar enda qväll?
 Och drömmer han ej upror eller döden?
 Nej, I Potentater
 Uti alla Stater!
 Af Er Magt och Ära
 Jäfvas ej min Lära:
 Säll är den, som har en full Pocal,
 Och nota bene förmågan at den tömma!
 Med des ångor flygta lifvets qval,
 Och i des droppar lifvets nöjen strömma.
- [2] Fråga Hjelten uppå stridens fält,
 Hvad sällhet följer den blodiga mandaten?
 Är han säll för det han bor i tält
 Och afklar Mänskan hos sig – för Soldaten?
 Alla Hannibaler
 Äro Cannibaler:
 Hvilken gruflig ära!
 Bättre är min lära:
 Säll är den, som har en full Pocal &c.
- [3] Guldet tror du är al sällhets mål –
 Men vet du väl: i de Lydiska Annaler
 Står, at Konung Croesus steg på bål
 Och brände sig, med sina Capitaler.
 Ingen stunds bekymmer
 För de rika rymmer;
 Lät dem guldet prisa –
 Jag blir vid min visa:
 Säll är den, som har en full Pocal &c.
- [4] Se, Apollo manar Skalden opp,
 Och Skalden lyder – han skrifver och han magrar
 Blir berycktad, får en nervsjuk kropp,
 Och dör med afund, fattigdom och lagrar.
 Den erfarenheten
 Af lycksaligheten
 Är väl värd at äga! –
 Nej, jag må väl säga:
 Säll är den, som har en full Pocal &c.
- [5] Hvi skal Magtens solsken lysa mig?
 Jag genom ångor vil skåda lifvets dager.
 Omkring hjessan Rankan flätar sig,
 Hvad aktar jag den bleka, torra Lager!
 Litet guld til bålar,
 Några rim til skålar
 Har jag sjelf – och önskar
 Blott at drufvan grönskar;
 Ty, lycksalig den som sin Pocal
 Kan utan fruktan och utan afund tömma!
 Med des ångor flygta lifvets qval,
 Och i des droppar lifvets nöjen strömma.

12

Mel. af Ahlström.

N: 6.

Alla.
Polacca

Menar du min bror, at den är

Säll, som i sin hand hvälfver

hundra Rikens ö-den? Somnar han

i lugn hvär en da qväll? Och

14

a Tempo

Säll är den som har en Säll Po-

cal, och no hi be ne för-

mågan at den tömma! Med des är-

gor flygta lif-vets qval, Och

13

drömer han ej up-ron el-ler

do den? Nej, i Po-ten-ta-ter

ut i al-la ha-ter! Af Ermagt

och ä-ra jäfvas ej min lä-ra:

15

i des droppar lifvets nö-jen

Ström-mä. **f**

27 HOPPET

Text: Herman Anders Kullberg
Musik: Joseph Martin Kraus

Larghetto

Skaldestycken II:8 (1794)

Mil - da hopp af Him - lens hän - der skänkt för mänsk - lig - he - tens

tröst—, Där du di - na strå - lar sän - der, hö - jer säll - he - ten sin

röst—; *f* *p* Då du

hvar - je hjer - ta tän - der, Lå - ga äf - ven i mitt bröst—. Lå - ga

16

äf - ven i mitt bröst. *pp*

19

Sista g[ången]

f *ff*

- [1] Milda Hopp! af Himlens händer
Skänkt för mänsklighetens tröst!
Der du dina strålar sänder,
Höjer sällheten sin röst;
Då du hvarje hjerta tänder,
Låga äfven i mit bröst!
- [2] Förrn du går at modet lifva,
Mänskan vacklar och är svag;
Storverk endast tänkte blifva
Der, som hoppet skimrar dag;
Hoppet blott kan mägta drifva
Själens höga företag.
- [3] I dit sköte vi oss sänka,
Från vår späda ungdoms vår;
Knapt vi hinna glädjen tänka,
Förrn du leder i des spår,
Och et Eden låter blänka
För de dolda framtids-år.
- [4] Uti åldrens vinterdagar
Gör du än vår själ förnöjd;
Smickrar uslingen, som klagar
Under år och smärtor böjd;
Och vår sista oro jagar
Med at bilda lugnets fröjd.
- [5] Genom alla lifvets öden
Du förljufvar med dit sken;
Uti faran, uti nöden
Gör din blick vår himmel ren,
Och vid nalkandet af döden
Öpnar du oss Elisén.

KELLGRENS DÖD

Text: Axel Gabriel Silverstolpe
Musik: Carl Erik Gleisman

Adagio molto

MT 1795, s. 117-119

4

Alt

8

alt för-vand-las skall, alt mör - kna och för - svin - na För -

gäf - ves stjer - nans udd det stol - ta Tor - net rör och

cresc.

bö - nens rö - kel - ser på ö - dets al - tar brin - na och

sf sf

bö - nens rö - kel - ser på ö - dets al - tar brin - - -

espr. smorz.

[Tempo I]

na Se ! se

tremando

o - be - lis - quen gru - sas

This system contains measures 28, 29, and 30. The vocal line (treble clef) has a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature. The lyrics are "o - be - lis - quen gru - sas". The piano accompaniment (grand staff) features a steady bass line in the left hand and chords in the right hand. Measure 30 includes a triplet in the bass line.

31

Se _____ [se] o - be - lis - quen gru - sas

This system contains measures 31, 32, 33, and 34. The vocal line has a long note in measure 31 followed by the lyrics "[se] o - be - lis - quen gru - sas". The piano accompaniment continues with chords and a bass line that includes a triplet in measure 32.

35

och _____ En Kell - gren dör.

sospiran[do]
pp

This system contains measures 35, 36, 37, and 38. The vocal line has a long note in measure 35 followed by the lyrics "och _____ En Kell - gren dör.". The piano accompaniment features a melodic line in the right hand and a bass line. The instruction *sospiran[do]* and *pp* (pianissimo) are present in measure 37.

39

This system contains measures 39, 40, 41, and 42. The vocal line is silent. The piano accompaniment continues with a melodic line in the right hand and a bass line.

42

45

Alt, alt förvandlas skall, alt mörkna och försvinna.
 Förgäfves stjernans udd det stolta Tornet rör
 Och börens rökelse på ödets altar brinna:
 Se, obelisquen grusas – och en *Kellgren* dör.

DEN FATTIGA MODREN

Text: Frans Michael Franzén

Musik: Olof Åhlström

Moderato

Skaldestycken III:5 (1795)

Sof min sö - ta Gos - se! sof, in - gen flu - ga skall dig

sempre piano

stö - ra In - gen råt - ta skall få lof min - sta grand på golf - vet rö - ra.

[Sista versen]

[Sista versen]

- [1] Sof, min söta gosse! sof,
 Ingen fluga skall dig störa,
 Ingen råtta skall få lof
 Minsta grand på golfvet röra.
- [2] Sof! din Mamma sitter här:
 Hon för barnet sit skall vaka;
 Medan Pappa borta är
 Från sit barn och från sin maka.
- [3] Pappa går ifrån oss så;
 Går, och lemnar oss at gråta!
 Gråt ej, söta barn! ändå:
 Dig din Mor ej skall förlåta.
- [4] Dig din Mor ej öfverger,
 Om hon dödde än af hunger.
 Gråt ej, bästa gosse! mer:
 Hör din Mamma, hur hon sjunger.
- [5] Mamma sjunger för sit barn:
 Hvarför skall då barnet klaga?
 Mamma nystar på sit garn
 Och skall kläder åt dig laga.
- [6] Om ej barnet ger sig ro,
 Mamma från sin gerning hindras.
 Hvar ska då vi arma bo?
 Hur skall då vår hunger lindras?
- [7] Sof min gosse! låt mig se,
 Hur du ligger söt, och drömmer,
 Ser jag dig i sömnen le:
 Alla sorger jag förglömmmer.
- [8] Sof, min söta gosse! sof,
 Ingen fluga skall dig störa:
 Ingen råtta skall få lof,
 Minsta grand på golfvet röra.

DYGDEN OCH VISHETEN

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Olof Åhlström

Andante

Skaldestycken III:10 (1795)

tr

Från den tid jag spä-dast var, man-tes jag till vis - hets dyr - kan;

5 *tr*

Blif för - nuf - tig, röt min far, röt, at det i hjer - tat skar,

9

Och min mor til dyg - dens yr - kan gnall en lä - xa al - la dar.

13 *p*

- [1] Från den tid jag spädast var,
Mantes jag til Vishets dyrkan;
Blif förnuftig, röt min far,
Röt at det i hjertat skar,
Och min mor til dygdens yrkan
Gnall en läxa alla dar.
- [2] Lyd Präceptorn, ropte de,
Var ej flygtig, yr och yster:
Du kan i din Ledare,
(Ödets godhet ära ske!)
Och i Oldtfrun hos din Syster
Dygds och *Vishets* bilder se.
- [3] *Visheten* ej stod mig an,
Jag var trött hans glosor läsa;
Gickt och tvinsot hade han.
Dygdens enda öga rann,
Och dess snusbeprydda näsa
Högst odrägelig jag fann.
- [4] Vänner undren icke då
Om naturens röst jag lydde;
Visheten ej hörde på,
Dygden otilbedd lät gå
Och för dessa trollen flydde
Lika skrämmd af båda två.
- [5] Hjertat dock benägit fans
At en annan Dygd sig bilda;
Snart min öma önskan vans,
Snart jag i en sommardans
Såg dig, unga, blyga *Hilda*,
Prydd med nöjets offerkrans.
- [6] Oskulden uti din blick
Kjusning i mit hjerta tände,
Glädjen up för själen gick,
Jag i *Hildas* änglaskick
Dygdens gudaursprung kände;
Evigt den min dyrkan fick.
- [7] Och hvar fann jag *Visheten*?
Hildas bror, uti dit hjerta;
Älskansvärd du gjorde den,
Glad du sjöng om Kärleken;
Öm var du för likars smärta,
Vis vid sjelfva bägaren.
- [8] Fäder! Ungdomsledare!
Mätte Er begripligt blifva,
At de vackra dygderne
En behaglig skepnad ge;
Och de Läxor Ni oss gifva
Snart I skolen lydde se.

VISA AF ANACREON

Text: Övers. av Gustaf von Paykull
Musik: Johan Fredrik Palm

Allegretto

Skaldestycken III:11 (1795)

Må Cy - the - rens blom - mor pa - ras med de
skat - ter Ba - cchus fann! Må ej ro - sen - kran - sar
spa - ras! Dric - kom, skäm - tom med hvar - an.

[1] Må Cytherens blommor paras
Med de skatter Bacchus fann!
Må ej rosenkransar sparas!
Drickom, skämtom med hvaran.

[2] Rosen, vårens mästerstycke,
Rosen blomstrens Drottning är,
Rosen vinner Gudars tycke,
Bacchi hjessa rosor bär.

[3] Kärleks Guden icke nekar,
At i Fröjas glada spår
Och Behagens yra lekar
Rosenkröna sina hår.

[4] Krön mig, Bacchus, jag vill spela
I ditt tempel dit beröm,
Och din muntra dyrkan dela
Med en Flicka skön och öm.

1. *Cytheren* ön där Afrodite (Venus) naken steg upp ur havet
3. *Fröja* Afrodite (Venus)

SOCRATIS RÖST FRÅN ELISEEN

Text: Axel Gabriel Silverstolpe
Musik: Olof Åhlström

Andante maestoso

Skaldestycken III:12 (1795)

Du, själ ut - af min

5

själ, du, för hvars sak jag dödt, än

8

san - ning! ej dit ljus en lyck - lig Jord be -

ski - ner, Och hä - dad för de verk som

di - na strå - lar födt, Du grå - ter, half för -

qväfd bland sec - ler - nes ru - i - - -

ner. För

dim.

[Sista versen]

- [1] Du, själ utaf min själ, du, för hvars sak jag dödt,
 Än, *Sanning!* ej ditt Ljus en lycklig Jord beskiner,
 Och, hädad för de verk som dina strålar födt,
 Du gråter, half-förqväfd bland Seclernes ruiner.
- [2] För tusen år – i dag – sig Mänskan alltid lik
 Skyr (stungen af din blick) din åsyn och din lära:
 Athén förföljde dig; i Rom, på Tempel rik,
 Et enda Altar ej har lågat till *din* ära;
- [3] När Philosophen än sig reser til dit värn,
 Dess fackla släckes ut, dess röst är tystad vorden,
 Och undan tända bål, och Guillotiners järn
 Du vankar än i dag en främling uppå jorden.
- [4] I Rousseaus skepelse förföljd af nöd och brott
 Dig Schweiz med möda doldt för Fanatismens bränder;
 Från Gallien – hastigt sedd – du åter biltog gått
 Och lyfter vingen ren at fly från Albions stränder.
- [5] Ja fly – en fristad sök på någon bortgömd strand:
 I Galilei verld du skal ej saknas mycket:
 Fly til den Mannens verld, hvars segersälla hand,
 Ur molnen Viggen ryckt och Spiran från förtrycket.*)
- [6] Europa blunda vill – Gå, Fördom! lagerkrönt,
 Res skyar mot den dag som på dit öga stuckit –
 Och du, som tror ännu at sanning blir belönt,
 Se här, jag räcker dig den bägare jag druckit.

*) Franklin – Jfr kommentaren

33 SUPVISA

Text: Frans Michael Franzén
Musik: Olof Åhlström

Grazioso

Skaldestycken III: bilaga (1795)

Go-da Gos-se gla-set töm gär-na ser din Flic - ka Nå-gon gång dig

6
glad och öm i - bland vän - ner dric - ka Som med hjer-tats sym-pa - thi

11
el-di-ga och un - ga Klin-ga gläd-jens Har-mo-ni lif-vets söt - ma sjun - ga.

[1] Goda Gosse! glaset töm:
 Gerna ser din Flicka
 Någon gång dig glad och öm
 Ibland vänner dricka,
 Som med hjertats sympathi,
 Eldiga och unga,
 Klinga glädjens melodi,
 Lifvets sötma sjunga.

[2] Gerna vil hon i din hand
 Se christallen glindra,
 Se din kind i purpurbrand,
 Se dit öga tindra,
 Se din känsla, dit behag
 Lifligt sig förfina,
 Och i hvarje anletsdrag
 Själens genomskena.

[3] Då din Älskarinnas namn
 Öfver glaset flyger;
 (Ty så lätt i Evans famn
 Kärleken sig smyger)
 Då til pärlorna af vin
 Dina tårar blandas;
 Står hon med sin Änglamin
 Och för dig blott andas.

[4] Drick – och lifvets väg ej mer
 Går igenom heden:
 Se i glaset, och du ser
 Jorden är et Eden:
 Drick – i glaset Sanningen
 Plär sig naken måla:
 Drick – i glaset Kärleken
 Ser sin himmel stråla.

[5] Drick – men sällan och med mått.
 Mins, hvad Syrach skrifvit:
 ”Vin och Vänskap smaka godt,
 Då de gamla blifvit.” –
 Tänk, hvad fröjd på gamla dar
 Gubbens hjerta känner!
 Gammalt Vin har Gubben kvar
 Änn åt gamla Vänner.

2. *glindra* glimma

5. *Syrach* (*Syrak*) en av apokryferna i Gamla Testamentet

[JORDENS LETHE]

Text: Se sång nr 6
Musik: Olof Åhlström

Andante

MT 1796, s. 30-31

När til en blygd för vå - ra se - der för - tjen - sten trå - nar

i be - hof; När den för - nä - me ut - an he - der gör haf och jord til

si - na rof; När nö - dens ty - sta tå - rar ström - ma vid stoj från säl - la

cresc. *f* *p* *sf*

då - rars höjd; Då dric - kom brö - der för at glöm - ma den

vi - ses qual och då - rens fröjd.

[1] När til en blygd för våra seder,
Förtjensten trånar i behof;
När den förnäme utan heder
Gör haf och jord til sina rof;
När nödens tysta tårar strömma
Vid stoj från sälla dårars höjd;
Då drickom bröder för at glömma
Den vises qual och dårens fröjd!

[2] När den förtärda bonden klagar
Vid foten af det stolta Slott,
Där plundrarn stinn af goda dagar
Beler hans klagan och hans lott.
När trotsig af at aldrig ömma
Han sköflar bland en nödstält hop;
Då drickom bröder för at glömma
Hans rikdom och hans bönders rop.

[3] När en oskyldig makas hjerta
Misskännes af en nedrig man,
När ingen ömhet ingen smärta
Försonar hennes dars tyran;
När hon i tysthet nödgas gömma
Sin sorg och sina suckars tal;
Då drickom bröder för at glömma
Förtrycke[t]s våld och dygdens qual.

[4] När til föragt af tusend eder
En Flicka ung och huld och skön,
Föråds til hjerta och til heder
Af någon niding bland vårt kön;
När tadlets tungor henne dömma
Och skändarn ler åt sitt försåt;
Då drickom bröder för at glömma
Den rörande förfördas gråt.

[5] Om drufvans milda kraft ej kändes,
Hvad blefve dödlighetens lott?
Ty hvart den vises öga vändes,
Hvad ser det? lidelser och brott;
Djup är den suck förförda tömma,
Vidt är förtryktas klagan spord.
Up bröder, drickom för at glömma
Vår hela sorgeliga jord!

LYCKLIG DEN

Text: Michael Frederik Liebenberg, övers. A. M. Lenngren
Musik: Carl Erik Gleisman

Andante

MT 1796, s. 32

Lyck - lig den med sorg - fritt hjer - ta

5

Frid - samt hæl - sar mor - go - nen _____, Och för -

10

ut - an ång - rens smär - ta å - ter skå - dar

15

af - to - nen.

- [1] Lycklig den, med sorgfritt hjerta
Fridsamt hälsar morgonen,
Och förutan ångrens smärta
Återskådar aftonen!
- [2] Lycklig den, hvars lefnad flyter,
Bäckens lugna bölja lik,
Och, fast lyckans ynnest tryter,
Är af egna dygder rik!
- [3] Lycklig den, som orädd lyder,
När hans sista timma slår,
Och hvars graf en blomma pryder,
Vattnad af en ömhetstår!

36

SAKNADEN

Text: Johan Henrik Kellgren
Musik: Olof Åhlström

Larghetto

MT 1796, s. 48

En - sam i min hyd - das famn, med min sak - nad in - ne -

slu - ten, ö - gat skunt och rö - sten bru - ten suc - kar jag Zu - li - mas

namn: Blo - det sval - lar brös - tet häf - ves, lå - gan ge - nom sjä - len

tär; Jag för - qväf - ves, jag för - qväf - ves ut - af min - nen och be - gär.

[1] Ensam, i min hyddas famn,
 Med min saknad innesluten,
 Ögat skumt och rösten bruten,
 Suckar jag Zulimas namn:
 Blodet svallar, bröstet häfves,
 Lågan genom själen tär;
 Jag förqväfves, jag förqväfves
 Utaf minnen och begär.

[2] Du, som mina ödens skick
 Med et ögnakast förbyter!
 Från dit löje lifvet flyter,
 Verlden ljusnar i din blick:
 Kroppens plågor, sinnets smärta,
 Grafvens djup, som förestår:
 Alt förglömmes, då dit hjerta
 Mot mit ömma hjerta slår.

[3] O! hvad vore utom Dig
 Lyckans nåd och Snilletts lager? –
 Blott en skugga, som bedrager;
 Blott en dröm, som skingrar sig.
 Jämte Dig, jag ej förskräcktes
 För Tartarens gruflighet;
 Utom Dig, min ledsnad väcktes
 Vid Seraphers salighet.

STYFMODERN

Qvæde i gammal Smak

Text: Knud Lyne Rahbek, övers. A. M. Lenngren
Musik: Carl Erik Gleisman

Poco adagio

Skaldestycken IV:2 (1796)

Timpani

6

Den from-ma Fru Sig-nild på sot - sän-gen låg dess af-sked herr Ess-björn så

10

smär - te-samt så - rar; Lät, sa - de Hon,sor - gen ej ned - slå din håg, Mig

13

plå - ga, långt mer än min död, di - na tå - rar: Jag ön - skar at

16

Gud snart en ma - ka dig ger, at du må bli glad och ej sak - na mig mer!

[1] Den fromma Fru *Signild* på sotsängen låg,
 Dess afsked Herr *Essbjörn* så smärtesamt sårar;
 Lät, sade hon, sorgen ej nedslå din håg,
 Mig plåga, långt mer än min död, dina tårar:
 Jag önskar att Gud snart en maka dig ger,
 Att du må bli glad och ej sakna mig mer!

[2] Nej *Signild!* om nånsin jag glömmet vårt band,
 Så glömmet mig Gud! – O! din ifver dock hämma!
 Så ropte hon, räckte sin vissnade hand,
 Och fortfor med kärlig och döende stämma:
 O! gerna, min man, må du glömma det så,
 När hon har dig kär och vill älska de små!

[3] Fem gråtande döttrar dess säng stodo när,
 Tungt föllo de tårar på moderligt hjerta.
 För sonen det likväl mäst blödande är,
 Så späd! o så späd! till så grufvelig smärta!
 Och då sina Systrar han gråtande ser,
 Så menlöst han smeker – de gråta dess mer.

- [4] Fru *Signild* nu dödde, blef jordad och glömd;
Herr *Essbjörn* snart ägtade *Gullborg* den rika,
För glättighet, qvickhet och skönhet berömd,
I spel och i dans hon för ingen gaf vika;
Ty lefde hon ständigt i nöjen och sus,
Och sörgde så litet för barn och sitt hus.
- [5] De hundar de tjuta så rundt om det slott,
Och vaxljusen brinna så bleka i lågen;
De tjuta igen, ljusen slockna så brått,
Herr *Essbjörn* med *Gullborg* blef illa i hågen.
Vid midnattens stund flyga dörrarne opp,
Det susar som vinden i Ekarnes topp.
- [6] Vid halfslocknad eldstad satt *Lina* och qvad,
Att söfva i skötet sin gråtande broder;
Hon lullade honom och snyftande bad
De snart måtte följa sin hvilande moder!
Och hastigt, och hastigt, nu isnar dess blod,
En Vålnad i likdrägten för henne stod.
- [7] *Elina!* min dotter, hvi sitter du här?
Hur må mina små? hur må syskonen dina? –
O! nämna mig ej dotter! Ehvem du ock är
O låt mig i frid! ropte ångstfullt *Elina*:
Som blomstren min moder var hvit och var röd,
Men vissnad och bleknad är du som en död. –
- [8] I grafven der bleknar den kind som var röd,
Från grafven jag kommer, din gråt jag der hörde;
Mitt isnade hjerta blef varmt af din nöd,
Min klagan den evige Dommaren rörde;
Jag reste de multnade lemmar med hast,
Och murarne remnade, marmoren brast.
- [9] Glad kände den späda den talandes röst,
Med utsträckta armar han skuggan vill närma.
Ach! suckade *Signild*, Ach! tomt är mitt bröst,
Min arm utan styrka, min famn utan värma.
Elina! han känner sin moder ännu;
Min dotter! min dotter! hvi tvekar då du?
- [10] O moder! från grafven du kom till oss små,
O tag oss då med dig! med ömkan oss skåda!
Vi frysa och svälta, vi ligga på strå,
Och hårsinta tjenstpigor öfver oss råda.
O! se till din späda hur stelnad han är,
Ty satt jag med honom vid eldstaden här.
- [11] Ömt slöt hon nu Barnen i moderlig famn,
Det famntag dem var som när vårvindar fläckta;
Till *Gullborg* nu skred hennes vredgade hamn:
”O *Gullborg!* se barnen i armod försmäckta;
”Den gör att jag nu ur mitt hvilorum går;
”O *Gullborg!* din räkenkap en gång blir svår!
- [12] ”De dunbäddar hvila nu tjenstpigor på,
”Som åt mina späda jag efter mig lemnat;
”De frysa, de hungra och ligga på strå,
”Ach! var då slikt öde de menlösa ämnadt!
”O! hade du burit och födt dem som jag,
”Så sorglöst du glömde dem icke hvar dag.”
- [13] Nu hastigt gol Hanen, och *Signild* försvann,
Som morgonens töcken för solen försvinner.
Från Styfmodrens ögon en tåreflod rann,
I hjertat nu ångren så lefvande brinner.
Och, allt sen den stunden, i landet knappt bor
Så älskansvärd maka, så kärleksfull mor.

GÖTHERNES UTVANDRING

Text: Knud Lyne Rahbek, övers. A. M. Lenngren
Musik: Carl Erik Gleisman

Maestoso

Skaldestycken IV:12 (1796)

Hvi pri-sas så högt vå-ra Fä - der? hvi

5

yr-kas at lef-va som de? De här-ja-de Län-der och Stä - der, at

9

få hvad oss fre - den kan ge. Man tror at de sök - te sig

12

ä - - ra på de - ras man - haf - ti - ga tog; Men

The musical score for measures 12-14 consists of a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is two sharps (F# and C#). The vocal line begins with a half note 'ä', followed by a quarter rest, another half note 'ra', and then a series of eighth and quarter notes: 'på', 'de', 'ras', 'man', 'haf', 'ti', 'ga', 'tog;'. The piano accompaniment features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a simple harmonic accompaniment.

15

E - der min vi - sa skall lä - ra hvad or - sak som där - u - ti låg.

f *p*

The musical score for measures 15-18 continues with the vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a half note 'E', followed by a quarter note 'der', a quarter note 'min', a quarter note 'vi', a quarter note 'sa', a quarter note 'skall', a half note 'lä', a quarter note 'ra', a quarter note 'hva', a quarter note 'd', a quarter note 'or', a quarter note 'sak', a quarter note 'som', a quarter note 'där', a quarter note 'u', a quarter note 'ti', and a half note 'låg.'. The piano accompaniment includes dynamic markings: a forte (*f*) marking in the first measure and a piano (*p*) marking in the second measure. The score concludes with a double bar line and repeat dots.

- [1] Hvi prisas så högt våra Fäder?
 Hvi yrkas att lefva som de?
 De härjade Länder och Städer,
 Att få hvad oss Freden kan ge.
 Man tror att de sökte sig ära
 På deras manhaftiga tåg;
 Men Eder min visa skall lära
 Hvad orsak som deruti låg.
- [2] För Fädren den tiden tillbaka
 Visst Ölet och Mjöden ej tröt;
 Men ölet ej mer ville smaka,
 Och mjöden den föll dem för söt.
 Den Nectar, som här synes strömma,
 Var sällsynt i Valfaders sal;
 Ty Oden lät Vinflaskan gömma,
 Så snart han fyllt sin Pocal.
- [3] Med svärdet i handen de drogo
 Till nejden der Drufvorne gro.
 De hunno den, drucko och slogo;
 Der ville de bygga och bo:
 Men Romarn förtrytelse kände,
 Ty Göthernes törst tog ej slut:
 Man flux en Borgmästare sände
 Ur landet att drifva dem ut.
- [4] Till härnad han gaf sig å färde,
 Men illa hans skinn deraf sved;
 Den gode Borgmästarn de lärde
 Att låta dem dricka i fred.
 Dock fingo de pligta för ruset,
 För stark var den dosis man drack;
 De Göther nu lågo i gruset,
 Och Romarne slogos som pack.
- [5] Än fortfor dock Göthen att gästa
 Vinländerne ofta och tidt;
 Men Fransmannen höll för det bästa
 Att höfligt sig göra dem qvitt,
 Han utbad sig ödmjukt den ära
 (Fransosen är alltid poli)
 Att skicka det vin vi förtära,
 Och dertill straxt samtyckte vi.
- [6] I verlden man alltid skall spörja:
 Med höflighet, höflighet vins –
 Nu sjelfve vi derom besörja
 Att Vin hämtas hit hvar det fins,
 Och aldrig utvandra vi mera
 Att mordiskt om tårarne slåss.
*Må Handel och Sjöfart flopera,
 Så dricka vi gladast hos oss!*

2. *Valfader* härskaren i Valhall, Oden
 5. *poli* (fr.) slipad
 6. *tårarne* dropparna, vinet

DEN LILLA TIGGARFLICKAN

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Olof Åhlström

Andante Skaldestycken V:3 (1796)

Minore

Den stac-kars Nel - li satt och gret på mod-rens mull i graf - ven; tung
var dess suck och tå - ren het som vät - te tig - gar - staf - ven.

5

9

Poco allegretto

Majore

[5] Gick så för - bi en and - lig man såg hen - nes tå - rar tril - la, Sig

5

af sitt kall be - fo - gad fann at hen - nes o - ro stil - la.

9

- [1] Den stackars *Nelli* satt och gret (*Min[ore]*)
 På modrens mull i grafven;
 Tung var des suck, och tåren het
 Som vätte tiggarsstafven.
- [2] Hvar en som henne gick förbi
 Den klagan kunde höra:
 ”Hvad skal det af mig arma bli?
 ”Gud! hvad skal *Nelli* göra?
- [3] ”Jag liten är och moderlös,
 ”Stor är min nöd och smärta;
 ”Om jag til döds i kölden frös,
 ”Rör det ej någons hjerta.
- [4] ”Min mor! min mor!” – hon snyftade,
 Och tårar rösten dränkte –
 ”Min mor! min mor!” – hon suckade,
 Och ned sit hufvud sänkte.
- [5] Gick så förbi en Andlig Man, (*Maj[ore]*)
 Såg hennes tårar trilla,
 Sig af sit kall befogad fann
 At hennes oro stilla.
- [6] ”Din moder kommer ej igen”,
 Han sade, ”fast du gråter;
 ”Men du förtörnar Himmelen,
 ”Om du så illa låter.
- [7] ”Läs flitigt din *Catches*, mit barn,
 ”Och dina aftonböner;
 ”Så undflyr du visst Satans garn
 ”Och Himlens bistånd röner.”
- [8] Han gick och, handen höjande
 Andäktigt öfver flickan,
 Meddelte rik välsignelse,
 Men ingen ting ur fickan.
- [9] Och, stojande uti hans spår,
 Kom nu en verldslig sälle;
 Som gaf sin slant och gret sin tår
 På detta sorgsna ställe.
- [10] (En slant, o Christen! mättar mer
 Än läxor ur *Catchesen*:
 Märk det, I Andans Män, för Er
 Är denna parentes.)
- [11] ”Stor tack min goda Herre, tack!” (*Min[ore]*)
 Framsuckade den lilla;
 Och slanten i sin kjolsäck stack,
 Och skalf af köld så illa.
- [12] Med utsträckt hand, och sorgfullt bröst
 Satt den förlåtna arma,
 Och bad med nödens qväfda röst
 Hvar Christmild sig förbarma!
- [13] Och der en mängd med menniskor (*Maj[ore]*)
 Sågs fram och åter vandra;
 Hos en var rösten kall och torr
 Och snäsande hos andra.
- [14] Uti den Rikes hårda blick
 Hans hjerta var at skåda;
 Den Girige så bråttom fick,
 Och såg sin slant i våda.
- [15] En Man med stjerna på sin frack
 Drog up *Havana-prisen*;
 Svor några ord om Tiggarpack,
 Om Lättjan och Policen.
- [16] Nå, hvar man kommer, skrek en Dame,
 Så hör man ungar tjuta; –
 Och gick, vid Scenen af en Drame,
 At sina tårar gjuta.
- [17] En Dame visst icke gjord af stål
 För denna menskligheten;
 Men som ej Tiggaringar tål,
 Blott för malpropreteten.
- [18] Som, i sin vällust dagligt van
 At nödens offer snäsa,
 Än aldrig nånsin en Roman
 Har torrögd kunnat läsa.

12. *förlåtna* övergivna

15. *Havana-prisen* snuset från Havanna

17. *malpropreteten* osnyggheten

23. *uslingen* stackaren

- [19] Det mörknade och dagen skred; (*Min[ore]*)
 Ren brann en dunkel lyckta,
 Och mer och mer af ångest led
 Den lilla djupt betryckta.
- [20] ”Hvem skal beskydda mig, o hvem!
 ”Jag så för mörkret ryser;
 ”Och ingen mamma, intet hem!
 ”Jag hungrar och jag fryser.”
- [21] Hon hemsk och rådvill såg sig om,
 Af skuggan sig förskräckte,
 Då dit en christmild qvinna kom,
 Som henne handen räckte.
- [22] Kom, sade hon, och med mig gå
 Der du ser lampan lysa;
 Jag fattig är, har många små,
 Men skal dig gerna hysa.
- [23] Hon med den späda uslingen
 I varma kojan trädde,
 Och åt den goda gerningen
 Så innerligt sig glädde.
- [24] Och moderligen lofvade
 Den moderlösa skydda;
 Och såg Guds Änglar leende
 Sig lägra kring des hydda.
- [25] Och gjorde sen sin aftonbön
 Til Skyddaren för alla;
 Förvissad at sin gernings lön
 På sina barn se falla.
- [26] Och somnade så ljuft och godt;
 Frid i des hjerta rådde:
 En sällhet som i gyllne Slott
 Än ingen Mäktig nådde.
- [27] Du rike utan mensklighet!
 Det borde dig bedröfva:
 Du lycka har – lycksalighet
 Blott de som godhet öfva.

HÄCKBUREN

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Johan Fredrik Palm

Andante con moto

Skaldestycken V:5 (1796)

Nan-nas Sis-ka i sin bur, ren vid So-lens gry - ning va - ken

5

Qvitt-rar kär-lek och na-tur med den ö - ma ma-ken; Fla-xar öm-som kär och rädd

11

för den lil-la kak-sens if - ver, Stri-der svagt och ef - ter - gif - ver

re-der til en li - ten bädd.

[1] *Nannas* Siska i sin bur,
 Ren vid solens gryning vaken,
 Qvitttrar kärlek och natur,
 Med den ömma maken;
 Flaxar ömsom kär och rädd
 För den lilla kaksens ifver,
 Strider svagt och eftergifver,
 Reder til en liten bädd.

[2] *Nanna* några suckar drar,
 Läger syslan bort så sakta,
 Närmas at det lilla par
 Rörd och tyst betrakta;
 Vet ej just at skäl sig ge
 Hvarför hennes kinder brinna,
 Hvarför hon så ljuft skal finna,
 At två Foglars lekar se.

[3] Men de ömma känslors Gud
 För des hjerta tyckes hviska:
 Snart skal *Nanna* ock bli brud,
 Liksom hennes Siska.
Nanna pysslar om de små,
 Hackar ägget med persilja;
 Tänker: Astrild ske din vilja!
Clas i dag mit Ja skal få.

MIN SALIG MAN

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Trasten

Tempo di Menuetto

Skaldestycken V:7 (1796)

Cor - ne - lius lik sin he - la ätt, bar hat til to - ma krus och flas - kor; Knöt

högt i nac - ken sin ro - sette, och trif - des ger - na i da - mas - kor.

- [1] *Cornelius*, lik sin hela ätt,
Bar hat til toma krus och flaskor;
Knöt högt i nacken sin rosette,
Och trifieds gerna i damaskor.
- [2] Han linkade uti sin gång,
Och när han gick den fromma Själen,
Gaf Jackan, himmelsblå och lång,
Alt jemt en broderkyss åt hälen.
- [3] Utur hans hatt med söndrig kull
Stack prydligt fram det röda håret,
Som kammen, för god ordning skull,
Fick nalkas jemt en gång om året.

- [4] Så såg han ut til sin figur,
Bar gullgul flaggduk omkring magen,
Hirtsfångare och byxsäcksur,
När det ej pantsatt var för dagen.
- [5] Mot midnan stod han vanligt opp,
Hans valspråk var: *Festina lente*;
Tog sen Sötkummin i en kopp
Försatt med Hjernes Testamente.
- [6] Satt så en tima på sin säng,
Förnöjd med strumporna i handen;
Var hatare af hast och fläng,
Och glömde gerna strumpebanden.

- [7] Men fast så skickad til person,
Han hade likväl fått passera,
Om han haft loflig ambition
At ta sig opp och avancera.
- [8] På lärdom hade han ej brist;
Til alt han kunnat skicklig vara;
Ty han kom up som Gymnasist
För tretti år sen ifrån Skara.
- [9] Men maklighet han sällast fant,
Böd icke til at bryta isen,
Och i sin lifstid aldrig hant
Til mer än Extra vid Accisen.
- [10] Beständigt var mit tal så här:
Cornelius, tag dig Commissioner.
Och skaffa dig en Character,
Och köp dig nya permissioner.
- [11] Ja, ja, nog fins det sysslor til
Och titlar, ämbeten och tjenster;
Men mången ej til höger vil,
Blott för at krogen är til vänster.
- [12] Om han följt goda råd, kanske
At, i alt trots för afundgrinet,
Han kunnat bli hofsinkare
För alt det kungliga Postlinet.
- [13] En Jungfru hos en Hårfriseur,
Som plär en Kammarfru frisera,
För min skull honom tog sig för
Til denna post recommendera.
- [14] Men säkert var han Jacobin;
Om rangen han sig föga brydde;
Drack altid häldre öl än vin,
Och höga äreställen skydde.
- [15] Hur ofta i förstörd gestalt
Jag honom hört den sats predika:
Alt Dubbeltöl är brygdt af malt,
Och Källaren och Krogen lika.
- [16] Men en gång, någon sort Fiscal,
Som gick och lurade kring knuten,
Fick nys om detta fräcka tal,
Och gaf min Skatt en smäck på truten.
- [17] *Cornelius* ifrån denna stund
Fann vådan utaf politiken;
I slika högmål höll sin mund,
Och tog sin hand från Republiken.
- [18] Nu är det jemt halft år i natt,
Sen stora grålet var vid Tullen;
Då blef han hemledd utan hatt,
Om käft och öron röd och svullen.
- [19] Visst måtte striden varit sträng,
Ty näsan kommen var til korta;
I släptog följde hans gehäng,
Men rock och väst de voro borta.
- [20] Nu låg han der – och på et bord
Stod Flaskan tätt vid hufvudgården;
Och *Bränvin!* var det sista ord,
Som undföll honom här i verlden.
- * [Så var min man, *Cornelius Tratt*;
Porträttet vill jag Posten skänka:
Att det är likt min äkta skatt,
det vittnar
En bedröfvad Enka.]

4. *hirschfångare* gevär vid sidan, vanligen buret som prydnad – *byxsäcksur* ur i fickan frampå byxan

5. *festina lente* skynda långsamt – *Hjernes testamente* läkemedel uppfunnet av hovmedikus Kristian Henrik Hjerne (1709–94)

9. *böd* bjöd – *Accisen* stadstullen

10. *Commission* uppdrag – *Character* titel – *permissioner* skämtsamt för byxor

12. *hofsinkare* reparatör av hovets porslin

13. *Kammarfru* dam anställd vid hovet

14. *Jacobin* revolutionär (med franska revolutionens jämlikhetsidéer)

16. *Fiscal* åklagare; spion

17. *högmål* brott mot rikets inre säkerhet – *Republiken* syftar här på idén att avskaffa kungadömet och inrätta konstitutionell republik

19. *gehäng* bälte

* Angående denna vers, se kommentaren. – *Posten* Stockholms Posten

KÄRLEKEN

Text: Karl Johan Lindegren
Musik: Johann Christian Friedrich Haeffner

Andantino

MT 1797, s. 3-4

3

5

Mil-da Hjer - ta känn min lå - ga, den - na

pp [*simile*]

8

ny - a Säll - het känn; Mil - da Hjer - ta känn min

11

lå - ga ska - pad ut - af min för - må - ga Mil - da

14

Hjer - ta känn min lå - - ga Hy - men

17

Hy - men kom at hel - ga den,

20

Hy - men Hy - men Kom at hel - ga

23

den.

pp

Milda Hjerta känn min låga,
 Denna nya Sällhet känn;
 Milda Hjerta känn min låga
 Skapad utaf min förmåga
 Milda Hjerta känn min låga
 Hymen kom at helga den.

43
VISA
Gamla Didrick

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Edouard Du Puy

Allegretto

MT 1797, s. 6-8

Gam - la Did - rick var en man klok som få väl sko - la

5

fin - nas, Och en pläg - sed ha - de han som är värd at

9

min - nas. Just som den vil - le all verl - den fick rus - ta,

Al - drig man fant ho - nom suc - ka och pus - ta, Säl - lan hans bröst kläm - de

This system contains measures 12, 13, and 14. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The lyrics are: "Al - drig man fant ho - nom suc - ka och pus - ta, Säl - lan hans bröst kläm - de".

fram nå - got ack! Did - rick ba - ra teg och drack.

This system contains measures 15, 16, and 17. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff. The key signature is three sharps. The lyrics are: "fram nå - got ack! Did - rick ba - ra teg och drack.".

Kör

Did - rick ba - - - ra teg och drack.

This system contains measures 18, 19, and 20, marked as a "Kör" (chorus). It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff. The key signature is three sharps. The lyrics are: "Did - rick ba - - - ra teg och drack.".

- [1] Gamla Didrick var en man
Klok som få väl skola finnas,
Och en plägsed hade han
Som är värd at minnas.
Just som den ville all verlden fick rusta,
Aldrig man fant honom sucka och pusta,
Sällan hans bröst klämde fram något ack!
Didrick bara teg och drack:/:
- [2] Didrick hade ock en Fru
Första året dråplig Qvinna;
Skillnad sen på förr och nu
Didrick fick besinna.
Alt som Matronan fick ister kring magen
Snäste Hon Gubben och skärpade Lagen,
Tillade Didrick mångt lyte och lack;
Didrick bara teg och drack:/:
- [3] Didricks Bröstarfvinge Jöns,
Virtuos på kam och giga,
Snattade sin grannes höns;
Älskade hans piga.
Gubben en gång smälde Junkern på filten;
Mor kom så till och försvarade pilten;
Didrick försiktigt sin rygg undanstack;
Didrick bara teg och drack:/:
- [4] Gamla Didrick, stackars mes,
Hade ock en enda Dotter,
Som af Bibel och Catches
Gjorde papillotter;
Frestade tången på sjette Budordet,
Fick en gång tvillingar hastigt vid Bordet:
Då svor Fru Didrick som Ryss och Cossack;
Didrick bara teg och drack:/:
- [5] Didrick skuffad inom hus,
(Kan man det förtänka Gubben)?
Tog sig jämt et aftonrus
Klåckan 6 på klubben;
Hängde sin hatt på den vanliga spiken
Altid ordentligt gaf hin Politiken;
Nej, när det gälde slikt vådeligt snack
Didrick bara teg och drack:/:
- [6] Didrick med sitt gråa hår
Och med Ölet spilt på hakan;
Ändtlig läggas uppå bår
Såg den hulda Makan.
Didrick så nöjd följde Liket i Choret
Myste och tykte just om sig med floret,
Skyndade hem och spänderade Rack
Sjüng i glädjen, sjüng och drack:/:

Förrn Solens morgonblick

Text: anonym
Musik: Johan Fredrik Palm

Adagio sostenuto

MT 1797, s. 21-23

Förrn So - lens

mor - gon - blick sin hä - sning kul - len bär — Min

suck et slum - rat E - cho väc - ker, min plå - ga dag - ligt

ny jag skog och klip-por lär — hvars å - - ter -

svar til nat-ten räk - - - ker. Men

Con ardor**Tempo I**

Sko - gens dju - pa lugn men klip - pans röst ej släc-ker den eld som

i mitt hjer - ta är.

Då af - ton-hvi-lans bädd sin lug - na fam-tag sträc - ker, mig

ö - det in - gen frid be - skär. Men lju - det af — mitt

qual en duf - vas ro för - skräc - ker som ömt min

kla - gan å - - ter bär — och käl - lans silf - ver -

55

glans en dun-klad våg — be - tåk-ker då mi - na tå - rar rin - na

Con ardor

61

där. Men klip - pan sko-gens lugn men käl - lans flod ej släc-ker den

Tempo I

66

eld som i mitt hjer - ta är.

72

p *pp*

Förrn Solens morgonblick
Sin hälsning kullen bär
Min suck et slumrat Echo väcker
Min plåga dagligt ny
Jag skog och klippor lär
Hvars återsvar til natten räcker.

Men Skogens djupa lugn
Men klippans röst ej släcker
Den eld som i mitt hjerta är.
Då aftonhvilans bädd
Sitt lugna famtag sträcker
Mig ödet ingen frid beskär.

Men ljudet af mitt qval
En dufvas ro förskräcker
Som ömt min klagan åter bär
Och källans silfverglans
En dunklad våg betäcker
Då mina tårar rinna där.

Men klippan, skogens lugn,
Men källans flod ej släcker
Den eld som i mitt hjerta är.

45 JULIA

Text: anonym
Musik: Johan Fredrik Palm

Adagio

MT 1797, s. 33-36

The musical score is written for piano in 3/4 time, B-flat major. It consists of five systems of music, each with a treble and bass clef staff. The first system (measures 1-5) has dynamics *p*, *f*, *p*, *f*, and *p*. The second system (measures 6-11) includes crescendos and dynamics *f*, *p*, and *pp*. The third system (measures 12-15) has dynamics *p* and *p*, with a trill in measure 14. The fourth system (measures 16-20) has dynamics *f* and trills in measures 17 and 19. The fifth system (measures 21-25) has dynamics *p* and *sf*.

27

p *f* *pp*

33

f *p*

39

pp *p*

44 Recit.

Snart mit hjer - ta dom - nan - de bort från kän - slan af

47 Adagio

qva - len Sö - ker i graf - ven lugn sö - ker och fin - ner det där.

col voce

Snart för - ty - nas mit ö - gas eld och slock - nar för lju - set

bris - ter och sluts i - gen slus - tes för e - vigt i - gen.

Snart på min hör - sels or - gan den dal - ran - de luf - tens böl - ja

stud - sar för - gäf - ves snart höl - ja mig tyst - nad och natt.

Larghetto

65

Då på min o-pryd-da graf — med en tår-stänkt blom-ma i han-den

69

vänd e-mot Cyn-thi-as blick — Sätt dig min Ju-li-a tyst

73

Hel-ga mitt Stoft med en tår och tryck di-na bäf-van-de läp-par

77

Recit.

sag-ta mot ur-nan och säg: Hvi-la dig tröt-te Mi-let.

Snart mit hjerta domnande bort från känslan af qvalen
Söker i grafven lugn, söker och finner det där.

Snart förtynas mit ögas eld och slocknar för ljuset
Brister och sluts igen, slutes för evigt igen.

Snart på min hörsels organ den dalrande luftens bölja
Studsar förgäfves, snart hölja mig tystnad och natt.

Då på min opryddas graf med en tårstänkt blomma i handen
Vänd emot Cynthias blick, sätt dig min Julia tyst.

Helga mitt Stoft med en tår och tryck dina bäfvande läppar
Sägta mot urnan och säg: Hvila dig trötte Milet.

TIL MITT HJERTA

Text: Karl Johan Lindegren

Musik: Johan Fredrik Palm

Andante marcato

Skaldestycken VI:5 (1797)

Majore

Län - ge van - dra - de mitt tröt - ta hjer - ta Sök - te

3

sig bland tu - sen - de en vän —, Kom be - dra - get, så - radt ut - af smär - ta, li - ka

7

tomt och sorg - set hem i - gen.

Minore

[3] Du var lik - väl ska - padt just för vän - ner öp - pet

3

kän - slo - fullt och svagt och godt — Du vid an - dras plå - gor plå - gor

6

kän - ner suc - kar dö - mer ej vid an - dras brott.

9

p

- [1] Länge vandrade mitt trötta hjerta *Maj[ore]*
 Sökte sig bland tusende en Vän,
 Kom bedraget, såradt utaf smärta
 Lika tomt och sorgset hem igen.
- [2] Stackars hjerta! sade jag, du söker
 Ach! förgäfves denna sällsamhet;
 Och din öma längtan blott föröker
 Mina känslors olycksalighet.
- [3] Du var likväl skapadt just för vänner, *Min[ore]*
 Öpet, känslofullt, och svagt och godt;
 Du, vid andras plågor, plågor känner
 Suckar, dömer ej vid andras brott.
- [4] Ofta, ofta känner jag dig blöda, *Maj[ore]*
 Då jag nödens usla söner ser;
 Ofta böd du mina tårar flöda,
 Då jag inte kunde gifva mer.
- [5] Ofta af din förbön ömt betagen *Min[ore]*
 Gjorde jag et offer för en Vän,
 Såg hans tårar, trodde, blef bedragen
 Trodde åter, och bedrogs igen.
- [6] Ofta spändt af en Romantisk villa *Maj[ore]*
 Slår du rasande vid Thilmas bröst,
 Åter lugnar du och klappar stilla
 Vid en älskad Moders hulda röst –
- [7] Och när Mänsklighetens qval mig sårar
 Melancholiskt lycklig någon gång,
 Ger du luft åt känslans öma tårar
 Stämmer lutan til en mjältsjuk sång.
- [8] Och med alla dessa fel och dygder *Min[ore]*
 Har du dock en enda vän ej fått,
 Är då Vänskap flydd från dessa bygder?
 Är då Ömhet vorden til et brott?
- [9] Jag begär ej Rikedom och lycka
 Med min ringa lott förnöjd jag är,
 Blott en Vän at til mitt hjerta trycka
 Det är all den sällhet jag begär.
- [10] Trötta hjerta! ut och vandra åter, *Maj[ore]*
 Sök dig ibland tusende en Vän!
 Men jag känner verlden, och förlåter
 Om du kommer lika tomt igen.

4. *böd* bjöd, befallde

7. *mjältsjuk* melankolisk

47

ROLAND

Romance och Dricks-Visa

Text: Knud Lyne Rahbek, övers. Johan Stenhammar

Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken VI:9 (1797)

Ej ha-de Carl Mag-nus i ti - den en Hof-man, mer ä - del och

vis, Än Ro - land, en käm - pe i stri - den, och

Tur-kars och Hed-nin-gars ris. Man in - gen lyck - sa - lig skall

mf *f* *p* *cresc.*

10

pri - sa Förr - än han är lagd i sin graf, det Ro - lands ex - em - pel kan

14

vi - sa; O ta - gen dock lär - dom der - af!

18

- [1] Ej hade Carl Magnus i tiden
En Hofman, mer ädel och vis,
Än Roland, en kämpe i striden,
Och Turkars och Hedningars ris.
Man ingen lycksalig skall prisa,
Förrän han är lagd i sin graf,
Det Rolands exempel kan visa;
O tagen dock lärdom deraf!
- [2] Han slogs, efter tidernas seder,
För sin Angelique; Hennes träl
Var Roland, och henne til heder
Som mygg, slog Han Turkar ihjäl.
Det hände, som händer ej sällan,
(Må ingen bli stucken bevars!)
At den fick den Vise i fällan,
Som sjelf bitit på i en Narrs.
- [3] Herr Medor, friserad och vriden,
Var Frökens behagliga val:
Han alltid var först ifrån striden,
Han alltid var sist från en bal.
Han svängde, det var hela saken,
Sitt svärd ej så väl, som sin fot;
Jag hoppas, at ingen på baken
Kan säga et ord deremot.
- [4] Men Roland, så snart han fått höra
Det som i hans frånvaro skett,
Hvad gör han? – det jag skulle göra:
Herr Roland förlorar sitt vett.
Med vilddjuren mände han vandra,
Förtviflad i dalar och skog,
Slet klippor och trän från hvarandra,
Och Fogdar och Torpare slog.
- [5] Då suckade folket – och harmen,
Och ropet til Kejsaren steg.
En kärng, med sin katta på armen,
Infördes i slottet, och neg.
Man sände, så skrek hon, med första
Et budskap til mannen i Mån!
Herr Roland är icke den första,
Som han röfvat vettet ifrån.
- [6] Herr Astolph, som Spåqvinnan sade,
På vingade gångaren red.
Man då inga Luftbollar hade
At resa i skyn up och ned.
Men gångaren hittade vägen,
Han flög, och ej stannade förr,
Än han, efter häfdernas sägen,
Stod frustande midt för en dörr.
- [7] Den öppnas – och nu kan ni tänka
Herr Astolph blef häpen och glad,
Då han fick se flaskorna blänka,
Million-tals, uppstälde i rad.
'Jag gömmer, tog Mannen til orden,
'På denna Er okända ort,
'Alt vett, som ni tappen på jorden,
'Derför är mitt förråd så stort.'
- [8] Herr Astolph på flaskorna tittar
Hur Ägarens namn, svart på hvitt,
Står på dem: – han studsande hittar,
Bland andra bekantas, på sitt.
'Nå, skrek han, det var för det första
'Jag äfven bland galningar kom!'
Man svarte: 'De äro de största,
'Som sjelfve ej veta derom.'
- [9] Han dricker, sin blindhet bekänner;
Och se'n Rolands flaska han fått,
I fyrsprång på gångaren spänner
Tilbaka til Kejsarens Slott. –
Men hvem är nog hjelte at töra
Ge in åt Herr Roland hans drick?
Han sof – och då lät det sig göra,
Man bandt honom fast – och det gick.
- [10] Historien så noga ej känner,
Hvad det var i flaskan för drick;
Men visst var det Vin, mina vänner!
Ty han sitt förstånd återfick.
Ja, den sitt förstånd skulle glömma,
För Angelique, eller en an;
Med Roland sin flaska må tömma,
Så får han igen det, som han. –

1. *Carl Magnus* Karl den store, frankernas kung (död 814) – *Roland* general under Karl den store

5. *kärng* käring, gumma

6. *Astolph* är, liksom Carl Magnus (Carlo Magno), Angelique, Roland, Medor (Medoro) figurer i Ariostos versepos Orlando Furioso (Den rasande Roland, 1532)

6. *luftbollar* luftballonger

9. *töra* våga

48
VISA
Jag är en man

Text: Peter Magnus Troiel, övers. anonym
Musik: anonym

Andante

Skaldestycken VI:10 (1797)

Jag är en man som har så vi - da tå - gat, at in - gen

mer fins så be - rest som jag. Fast jag ej än i -

från min hem - bygd vå - gat i - från den för - sta stund jag såg Guds dag.

- [1] Jag är en Man som har så vida tågat,
At ingen mer fins så berest som jag.
Fast jag ej än ifrån min hembygd vågat
Ifrån den första stund jag såg Guds dag.
- [2] Frans Drake gjort en vandring rundt kring jorden,
Och ryktet gjort hans bragd odödelig;
Men obekymrad jag blir kvar i norden,
Ty jorden går ju jämt rundt kring om mig.
- [3] Jag lär hvad främst en människja bör lära,
Ty jag har lärt at blifva Croesus lik;
Åt Alchymien jag ensam kan ge ära ...
Sex flaskor Vin .. drick dem – så är du rik.
- [4] Jag skådat alt hvad verldens riken äga
Från Peru, Ziam, London och Berlin;
Men vet, för mig des skatter litet väga
Mot blinken af et fullt och godt glas Vin.
- [5] Försök hvem vil en Cirkel at qvadrera,
Det läres ej af någon på vår jord;
Men jag har sedt qvadraten circulera,
Och kammaren svänga sig rundt kring mitt bord.
- [6] I nya rön jag ej så vida hunnit
Men jag en gång fick mig et litet rus –
De Vises Sten, som aldrig förr man funnit,
Den fann jag då i bottnen af mitt krus.
- [7] Jag för des kraft ser alla qual försvinna,
Jag kan med den få sorgen til at le;
Med den en väg til flickans hjerta finna,
Och genom den til Snilletts höjder se.
- [8] Kom Evan då, välkommen glädjens Fader,
Välkommen då, du källa för vårt väl;
Du skänker frögd åt jordens myriader,
Skänk den i dag fördubblad åt min själ!

ELISE TIL SIN ÄLSKARE

Text: Soame Jenyns, övers. A.M. Lenngren
Musik: Edouard Du Puy

Andante

Skaldestycken VI:11 (1797)

Lätt du kan af mi - na ö - gon

fin - na hur du till - - - bedd i mitt hjer - ta

är; Men o! hör din öm - ma äl - ska -

rin - na, lät det va - ra nog at herr - - - ska

der, lät det va - ra nog at herr - ska der.

- [1] Lätt du kan af mina ögon finna
Hur du tilbedd i mitt hjerta är;
Men o! hör din öma Älskarinna,
Lät det vara nog at herrska der.
- [2] Ack! hör opp at kärlekspligt mig tyda,
Hvad som sen mig säker ånger ger;
Blott af hemlig fruktan at dig lyda
Nekar jag dig det hvarom du ber.
- [3] Kan du nyttja denna magt så illa
Som du på en värnlös Flicka fick?
Näns du väl dess menlöshet förspilla
I et svagt olyckligt ögnablick?
- [4] Hvarför så den rädda oskuld pröfva
Som af dig, o Cleon! hägnas vill?
Älskade ack! sky et brott at öfva
Just derför at du har magt dertil.
- [5] Var du sjelf en Skydds gud vid min sida;
Stöd min dygd; o, mer ej fresta mig!
Ack! för tungt det blir för mig at strida
Emot kärleken och emot dig.

1. *lät* lät

3. *menlöshet* oskuld

4. *hägnas* beskyddas

50
SÅNG

Till Vinets och vällustens ära

Text: Carl Edvard Brelin

Musik: Edouard Du Puy

Allegro maestoso

Skaldestycken VI:13 (1797)

Till Vi-nets och väl-lus-tens ä-ra må vek-lin-gen hö-ja sin

5

röst; Vårt of-fer de dyg-der vi bä-ra, som än ge oss styr-ka, än

9

Più lento **Tempo I**

tröst. Gu-dom-li-ga vän-skap Din hel-ga-de lä-ra vi

13

yr - ka! i red - li - ga bröst, Din lå - ga är lif - lig och

17

klar: Vår ung-doms - tid du skän - ker styr - ka, och lugn på vå - ra gam - la

21

Kör

dar. Vår ung-doms - tid du skän - ker styr - ka och lugn på vå - ra gam - la

25

dar, och lugn på vå - ra gam - la dar.

- [1] Til Vinets och Vällustens ära,
Må veklingen höja sin röst;
Vårt offer de dygder vi bära,
Som än ge oss styrka, än tröst.
Gudomliga Vänskap! din helgade lära vi yrka,
I redliga bröst, din låga är liflig och klar:
Vår ungdomstid du skänker styrka,
Och lugn på våra gamla dar. :/:
- [2] Ej människjan sällheten finner
I guld och i stjernor och namn;
Den endast blir lycklig, som vinner
En älskad och oskyldig famn.
Gudomliga Kärlek! din helgade lära vi yrka,
I älskande bröst, din låga är liflig och klar:
Vår njutningstid du skänker styrka,
Och minnen åt den gamles dar. :/:
- [3] Förnöjd med sin lysande boja,
Låt slafven få dväljas i slott;
Med frihet, en vän, och en koja,
Den redlige skatter har fått.
Gudomliga Frihet! din helgade lära vi yrka,
I manliga bröst, din låga är liflig och klar:
Vår verkningstid du skänker styrka,
Och säkerhet på hvilans dar. :/:

51 SÅNGEN

Text: Frans Mikael Franzén
Musik: Olof Åhlström

Andante con moto

Skaldestycken VI:15 (1797)

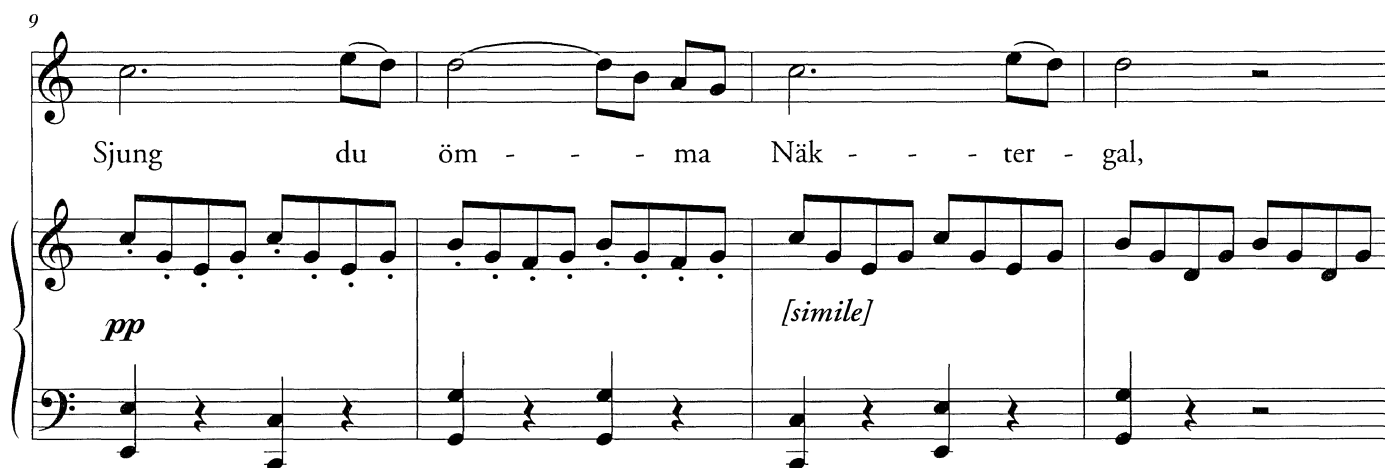
Törst till blod och klor har Ör - nen, men ej Sån-gens gåf-va fått.

5

Ry - ta och för - här - ja blott kun-na Le - jo - net och Björ - nen.

9

Sjung du öm - - - ma Näk - - - ter - gal,

13

Sjung — du di - na ljuf - va — qval — , Sjung — du

18

di - na ljuf - va qval.

dolce

23

1.

cresc.

ff

27

2.

tr

[1] Törst til blod och klor har örnen,
Men ej sångens gåfva fått:
Ryta och förhärja blott
Kunna lejonet och björnen.
Sjung du, ömma näktergal,
Sjung du dina ljufva qval.

[2] De som faderlösa rövva
Och åt enkans tårar le,
För den ömma sången de
Äro kalla, äro döfva.
Sjung du, flicka, öm och ung,
Ängeln lik vid harpan, sjung.

52

LILLA CALLE

Text: Karl Johan Lindegren

Musik: Johan Fredrik Palm

Allegretto scherzando

Skaldestycken VI:17 (1797)

Lil - la Cal - le sprang så ro - - lig Sprang så

mun - ter och för - tro - lig log och skäm - ta -

de. Vä - gen till hans lil - la

hjer - ta hit - ta - des af in - gen smär - ta

21

in - tet li - dan - de.

[1] Lilla Calle sprang så rolig,
 Sprang så munter och förtrolig,
 Log och skämtade;
 Vägen til hans lilla hjerta
 Hittades af ingen smärta,
 Intet lidande.

[2] För hans milda öga, tåren
 Var en främling, som med åren
 Blef bekant och vän:
 Han i sällskap med behagen
 Lekte bortt den långa dagen,
 Yr som kärleken.

[3] Glada gosse! tiden lider,
 Snart ditt lilla hjerta svider,
 Nyttja glädjens dag!
 Jag som du, i barndoms åren,
 Log, men ack! nu svida såren,
 Och nu gråter jag.

VAUXHALLEN

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Olof Åhlström

Allegretto quasi andante

Skaldestycken VI:18 (1797)

Waux - hal - len bör - jas min Bror, Mäng - den är tal - rik och stor;

Fladd - ran - de loc - kar mång - fär - ga - de vip - por; Frök - nar i flo - kar Ve -

stal - ler i knip - por; Jäm - lik - het qualm och Mu - sik,

Gla - cer, för - kyl - ning, hec - tik, Fril - lor och Fru - ar och

fri Re - pu - blik, Fril - lor och Fru - ar och fri Re - pu - blik.

- [1] Vauxhallen börjas, min bror,
Mängden är talrik och stor;
Fladdrande lockar,
Mångfärgade vippor;
Fröknar i flockar,
Vestaler i knippor;
Jämnlikhet, qvalm och musik,
Glacer, förkylning, hectik,
Frillor och Fruar och fri republik.
- [2] Friheten bor i vårt land: –
Drängar bland stjernor och band –
Hvila och vandring
Och små reflexioner;
Bifall och klandring
På dräkt och personer;
Gummor i styf konkarong,
Döttrar i trängtan och tvång:
Skall då den balen ej börjas en gång?
- [3] Stadna min vän, om du vill;
Se hvilken dråplig quadrille!
Se den Seigneuren
Med sprattande vador;
Kän den odeuren
Af musc och pomador;
Väpna ditt öga med glas,
Se hvad den nymfen har grace,
Kinder af safflor och barm af karkas.
- [4] Himmel nu mörknar vår sal!
Skumrasket skymmer vår bal;
Knuffar och hinder,
Malice och fleuretter;
Flottiga kinder
Och os af kortletter;
Äntlig et månsken af ljus,
Kackling och buller och sus,
Ledsnad, utdunstning, behof utaf snus.
- [5] Trängseln nu gör mig förtärd. –
Vauxhall! du liknar vår verd:
Mänskjan der fiker
Och svettagas otroligt;
Väsna och skriker
Och tror sig ha roligt;
Tråkar i stoj och besvär,
Knotar, fronderar och svär,
Men ej dess mindre så gerna är der.

1. *Vauxhallen* danshall med servering i Kungsträdgården i Stockholm
2. *stjernor och band* ordnar och förtjänsttecken – *konkarong* dam-mössa med veckade krus
3. *dråplig quadrille* präktigt kadrijl, dans med vanligen minst fyra par – *glas* kikare – *safflor* rött färgämne för smink – *karkas* metallväv för formning av kläder och hattar
4. *fleurette* galant förslag

Haeffners, Lydia och Arist. 2/50.

Largo sostenuto **Violino I^{mo}**

Andantino

i stämman var de na

oma hyssta stämman

afskat ut af oss själ en Angel oss löst var

hagorans het vid oss som lyfslas oss dag Matus end

hennes stöte hinstens

Largo

Första sidan av Haeffners autograf (Violino 1) till orkesterversionen av *Lydia och Arist.* (Statens musikbibliotek, Stockholm.) / The first page of Haeffner's autograph violino primo-part for the orchestral version of *Lydia och Arist.* (The Music Library of Sweden, Stockholm.)

54
 LYDIA OCH ARIST
Lyrisk monolog

Text: Johan David Valerius
 Musik: Johann Christian Friedrich Haeffner

Largo sostenuto

MT 1798, s. 77-84

Musical score for the first system, measures 1-4. The vocal line is in treble clef with a key signature of two flats and a common time signature. The piano accompaniment is in bass clef. Dynamics include *sf*, *p*, and *pp*.

5

Säll-het! jag sök-te dig, och fann dig i Ly-di-as blic-kar; Ly-di-a äl-ska-de

Musical score for the second system, measures 5-7. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a piano (*p*) dynamic.

8

mig, A-rist var stör-re än Zeus. Gud i lyck-

Musical score for the third system, measures 8-10. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment features a forte (*f*) dynamic and a piano (*p*) dynamic.

10

sa - lig-het, död - lig en - dast i kän - sla, äg - de jag E - li -

12 **Andantino**

sén; ty jor - den Ly - di - a bar.

16 **Recit.** **Andantino**

Så skön var den - na ö - ma ljuf - va flic - ka!

20 **(Recit.)**

Dess blick var o - skul - dens - dess själ en äng - els; dess röst var

23

har - pans sus vid ves-tans kys-sar, Dess drag (v) Na - tu - rens,

26

Largo **Andante**

hen - nes skö - te him - lens. Af hen - ne och af

30

dyg - den ledd på lif - vets ro - sen - stig —, jag var för li - ten

34

at bli sedd, för stor at vi - sa mig; Jag äg - de lyc - kan

38

i min famn, Frid bod - de i mitt tjäll: Och ut - an skatt och

42

ut - an namn, jag o - känd var, men säll.

46

Andantino moderato

f *pp*

50

Mid - nat - ten ned - gick stum, at hvi - la i sko - gens göm - ma;

55

en-sam-me gin-go vi där, för - tro-ligt hand i hand. Ly-di-a kom, och

60

mol - nen och sor - ger - ne flyd - de— Ly - di - a vin - ka - de gläd - jen och

64

Andante

O - ri-on fram. Och fog - len

69

teg i ro - sen - häc - ken, blekt lys - te nat - tens him - la -

75

bloss, och sak - ta fram - gick silf - ver - bäl - ken, af fruk - tan

81

at de stör - de oss.

pp

86 **Allegro brusco**

f

89

92

Tun - ga sky - ar stör - ta - de fram på den dö - en - de

(*p*)

97

a - zurn.

(*f*)

100

Smär - - - tans a - - - nin - gar

(*p*)

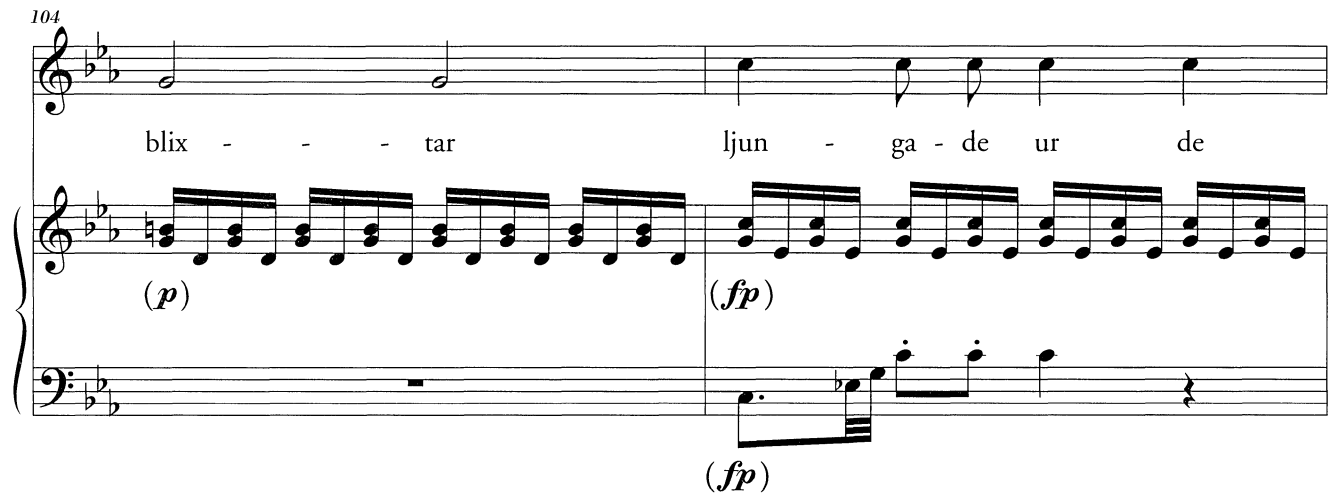
102

sam - la - des i min själ;

(*fp*)

(*f*)

104

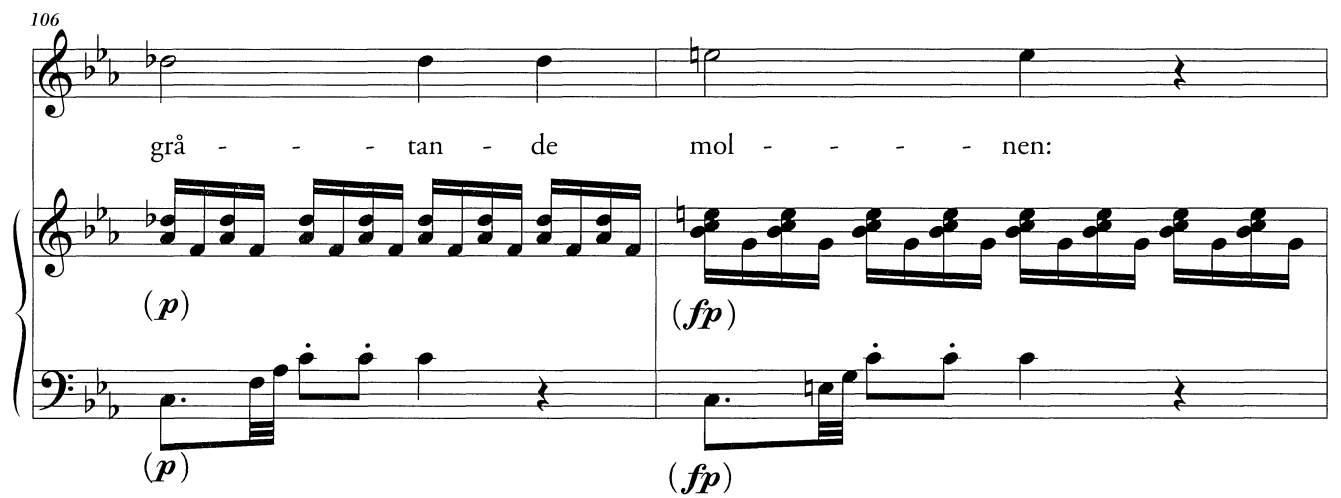

blix - - - tar ljun - ga - de ur de

(*p*) (*fp*)

(*fp*)

106

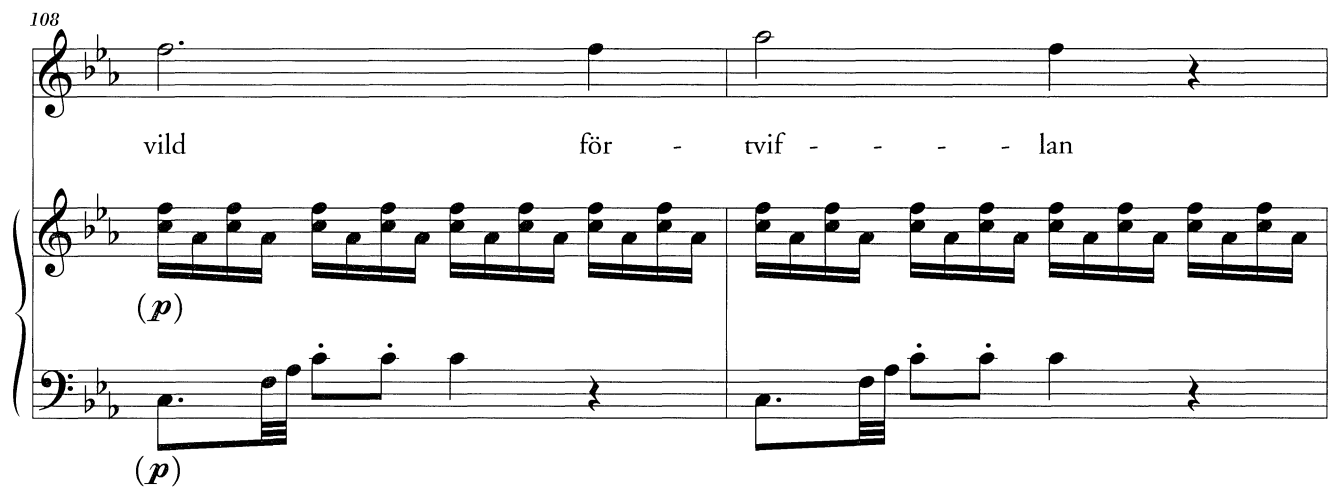

grå - - - tan - de mol - - - - nen:

(*p*) (*fp*)

(*p*) (*fp*)

108

vild för - tvif - - - - lan

(*p*)

(*p*)

110

brann i Ly - di - as tår. Tyst - nen, Or -

(*f*) (*fp*)

113

ca - - ner! Stad - nen... stad - nen, i ho - tan - de

(f) *(p)*

116

blix - - - - tar!

(f)

118

Recit.

Få - fångt i

122

a tempo adagio **Larghetto con espressione**

seg-ren! Ly-di-a är ej mer! Ly - di - a är ej

(p) *(p)*

126

mer—; och säll - he - ten fins ej på jor - den; Stum på dess he - li - ga

130

graf sit - ter den sorg - sne A - rist: hör hen - nes an - de

134

su - sa i po - peln och kla - - ga i vin - den, Fly på mor - gon -

138

råd - nan, och fram - gå på af - to - nens sky. Snart den e - vi - ga

142

hvi - lan skall gju - ta sig öf - ver hans ö - den; då, på Le - thes

146

strand, Ly - di - a, möt din A - rist!

150

- [A] Sällhet! jag sökte dig, och fann dig i Lydias blickar;
Lydia älskade mig, Arist var större än Zeus.
Gud i lycksalighet, dödlig endast i känsla,
ägde jag Elisén, ty jorden Lydia bar.
- [B] Så skön var denna öma ljufva flicka!
Dess blick var oskuldens – dess själ en ängels;
dess röst var harpans sus vid vestans kyssar,
Dess drag Naturens, hennes sköte himlens.
- [C] Af henne och af dygden ledd
på lifvets rosenstig,
jag var för liten at bli sedd,
för stor at visa mig;
- Jag ägde lyckan i min famn,
Frid bodde i mit tjäll:
Och utan skatt och utan namn
jag okänd var, men säll.
- [D] Midnatten nedgick stum, at hvila i skogens gömma;
ensamme gingo vi där, förtroligt hand i hand.
Lydia kom, och molnen och sorgerne flydde –
Lydia vinkade glädjen och Orion fram.
- [E] Och foglen teg i rosenhäcken,
blekt lyste nattens himlabloss,
och sakta framgick silfverbäcken,
af fruktan at de störde oss.
- [F] Tunga skyar störtade fram på den döende azurn.
Smärtans aningar samlades i min själ;
blixtar ljungade ur de gråtande molnen:
vild förtviflan brann i Lydias tår.
- [G] Tystnen, Orcaner! Stadnen... stadnen, i hotande blixtar!
Fåfångt i segren! Lydia är ej mer!
- [H] Lydia är ej mer; och sällheten fins ej på jorden;
Stum på dess heliga graf sitter den sorgsne Arist:
hör hennes ande susa i popeln och klaga i vinden,
Fly på morgonrådnan, och framgå på aftonens sky.
Snart den eviga hvilan skall gjuta sig öfver hans öden;
då, på Lethes strand, Lydia, möt din Arist!

D. *Orion* här: stjärnbilden

H. *Lethes strand* stranden av glömskans flod i underjorden

Musik. af Byström på den i 7de delen Skalde-Sycken under N. 15. införde Visa.

Andante
quasi
Allegretto.

I Herrar jag vil er be rät- ta på denna förnöjliga stund: Det lefde i

verlden, för det- ta, en man af förträffliga pund, en väl bestäld Rådman Råd:
äla Soprini ad libit.

2^{dra} och 3de vers.
man ut i Åker stund. At böga och skrufva skrufva och skrufva sin stövel manchett.

6te vers.
7de vers.
7de vers.
3de, 4de, 5de och 9de vers.

Och präsfa- do ta- rar lå- rar ära- rar ut- mängen Ci- tron.
Det Rådet skall hedra vår vän
skall hedra vår vän i hans graf.

55
DEN VÄLVISE
Minnes-sång

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Thomas Byström

Andante quasi allegretto

MT 1798, s. 100

I Her-rar jag vil er be - rät - ta på den-na för-nöj-li-ga

4

stund: Det lef - de i verl - den, för det - ta, en

7

man af för-träff-li-ga pund, en väl-be-ställd Råd-man

10

◇ **à la Salvini ad lib.**

Råd - - - - - man u - ti As - ker - sund.

At ti-ga och skruf - va skruf - va och skruf-va sin stöf-vel-man - chett.

Det Rå-det skall hed-ra vår vän— skall hed-ra vår vän i hans graf.

Ty män-ni-skans lifs-tid är o - viss är o - viss o-viss och kort.

Och präs-sa-de tå - rar tå - rar tå-rar ur mån-gen Ci - tron.

[1] I Herrar! Jag vil er berätta
På denna förnöjlige stund:
Det lefde i verlden, för detta,
En man af förträffliga pund,
En välbestald Rådman uti Askersund.

[2] Den salige Mannen i fråga
Teg alltid i sittande Rätt;
Visst icke i brist af förmåga,
Nej, vänner, det var så hans sätt,
At tiga och skrufva sin stöfvelmanchett.

[3] Men ära för Rådmannens minne!
Et råd här i verlden han gaf;
Och märk huru Snillet bor inne
Hos den som minst skryter deraf;
Det rådet skal hedra vår vän i hans graf.

[4] Det var just en söndag vid bordet,
Då Rådman tömt råmman i bål;n;
Den Välvide hastigt tog ordet
Och rådde oss dricka på kåln.
Fyll glaset, til Rådmannens ära går skåln!

[5] Nu brast som et band för hans tunga,
Hans uppsyn blef klarnad och ljus;
Han rådde båd gamla och unga
At taga et skyndesamt rus,
Och tiden ej slösa med sladder och krus.

[6] Se'n höll han om drycker och bålar
Et tal, excellent i sin sort,
Tilstyrkte at fjäset med skålar
Som tidsspillan borde tas bort:
Ty människjans liftid är oviss och kort.

[7] Et tal af så dråpeligt värde
Et råd af så grundad reson,
Exemplet af Mannen som lärde
Bevekte hvar törstig person,
Och prässade tårar ur mången citron.

[8] Men, vänner, beundrom den aning
Som salig Herr Rådmannen dref!
Kort efter så herrlig förmaning,
För alltid han otörstig blef,
Och hastigt med Charon i farkosten klef.

[9] Hvad kan nu af händelsen läras?
Jo händelsen lär ju oss klart:
At rådiga Hufvun må äras,
At drycker ge talkonsten fart,
At Charon med färjan kan frakta oss snart.

56 FÄSTMÖN

Text: Anna Maria Lenngren
Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken VII:5 (1798)

Ser du Lis-be nyss tro - lof - vad, sipp och sir - lig i sin skrud,
näs - tan re - dan klädd til brud, fjä - sad fi - rad och be - gåf - vad? stof -
fe - rad och prydd, för - gu - dad och lydd, med re - frei - nen om brud - sän - gen
alt för ett på - mint och brydd. *p*

16

- [1] Ser du Lisbe nyss trolofvad,
Sipp och sirlig i sin skrud,
Nästan redan klädd til brud,
Fjäsad, firad och begåfvad?
Stofferad och prydd,
Förgudad och lydd,
Med refrainen
Om brudsängen
Alt för et påmint och brydd.
- [2] Rikt besmyckade små fingrar,
Hvar en enda nipp af gull:
Omkring halsens hvita hull
Hvilken kostbar ked sig slingrar!
Vid hjertat helt tätt
Se Fästmans porträt,
Starkt flatteradt
Brillanteradt,
Dumt och dyrbart på alt sätt.
- [3] Fästman af det tendra slaget,
Platt i Joller och i skämt,
Libbar vid den Sköna jämt,
Henne endast ser i laget;
I vinkel och vrå
Nu smeka de två;
Hvad extaser!
Hvilka phraser!
Äckliga at höra på.
- [4] Hvar en ärbar Dame förlägen
Hviskar i solfjädersn skygd:
Modestie, du vackra dygd,
Hvar i gudsnamn tar du vägen?
Matronan rent ut
Utbrister til slut:
'Hastig ända
Måste hända
På den eld som tänds i krut.'

1. *fjäsad* hyllad, smickrad – *begåfvad* försedd med gåvor – *refreinen* refrängen, omkvädet
2. *ked* kedja – *flatteradt* smickrat
3. *det tendra slaget* det känslösa slaget – *libbar* klistrar
4. *Hvar en* varje

DEN OLYCKLIGT DÖFVE

Text: Frans Michael Franzén

Musik: Fredrik J. Lithander

Adagio mesto

Skaldestycken VII:8 (1798)

f Far -

p

3 väl, na-tur och vän - ner! E - vigt stängd från alt hvad skönt och *p*

6 ömt kan sjä - len väc - ka: jag slä - pa skall - min ål - ders trö - ga *mf*

9 längd - *p* i en - slig natt, som mas - ken i sin Snäc - ka.

- [1] Farväl, Natur och Vänner! Evigt stängd
Från alt hvad skönt och ömt kan själen väcka:
Jag släpa skal min ålders tröga längd
I enslig natt, som masken i sin snäcka.
- [2] Jag lefver, ack! men mina sinnen gå,
Et efter annat, långt för mig i grafven.
Här på et näs hur länge skal jag stå?
Hur länge tvina, lefvande begrafven?
- [3] En främling lik, vid skådespelets slut
Stängd i sin loge, sen täckelset är fallet,
Musiken tystnad, ljusen släckta ut,
Står jag och lyss än efter sista skallet.
- [4] Förgäfves! alt är tyst, alt dödt för mig.
Jag hör ej Lärkan med naturen vaknad,
Och ej den suck, som sakta smyger sig
Ur vänners bröst vid åsyn af min saknad.
- [5] Hvad återstår mig? blott at minnas matt.
Ack! detta egna ljus, som hos mig brinner,
Den himlagnistan, som i dödens natt
Skal lysa änn, hur dunkel jag den finner.

DEN LYCKLIGT DÖFVE

Text: Frans Michael Franzén
Musik: Fredrik J. Lithander

Andante moderato

Skaldestycken VII:9 (1798)

Du säl - la döf - het! af et sak - ta sus, likt

af - ton - fläck - tens, ljuft du fö - re - spåd - des, du un - nat mig än -

nu vid da - gens ljus at fin - na lug - net in - nan hvi - lan

nåd - des. *pp*

- [1] Du sälla döfhet! af et sakta sus,
Likt aftonfläckens, ljuf du förespåddes
Du unnat mig ännu vid dagens ljus
At finna lugnet innan hvilan nåddes.
- [2] Nu nalkas mig så tysta i sin gång
Liksom af vördnad mänskjorna och djuren.
Jag halft förklarad njuter på en gång
De dödas ro och lifvet af naturen.
- [3] Döf är jag, lyckligt döf för hvarje platt
Och tanklöst ord af tidens gälla dårar:
Mitt öra nås af intet fånigt skratt,
Och ingen mjeltsjuk gråt dess hinna sårar.
- [4] ”Men Näktergalens, Lärkans sång så ljuf
”Du hörer ej!” – Välan, men I förgäten,
At ock min natt ej störs af någon Uf,
Min dag af ingen Kråkas kärfvla läten.
- [5] I lycklig ro för lifvets stormars brak,
Som på en ö imellan båda landen,
Jag sitter trygg förväntande i mak
Den vink, som kallar mig til andra stranden.

59

SÄLSKAPS-VISA

Det var en tid

Text: Georg Adlersparre
Musik: Carl Friedrich Muller**Allegretto**

Skaldestycken VII:13 (1798)

Det var en tid då män - ni - skan var för - do - mar - ne

tro - gen: Hon blott med svär - det ä - ran vann, och en - dast blygd med

plo - gen. Men den - na ti - den flyg - ta - de för vå - ra se - ders mild - het: Vi

14

styr - kan blott be - va - ra - de af vå - ra Fä - ders vild - het.

- [1] Det var en tid då Människjan
Var fördomarne trogen:
Hon blott med Svärdet äran vann,
Och endast blygd med Plogen.
Men denna tiden flygtade
För våra Seders mildhet:
Vi styrkan blott bevarade
Af våra Fäders vildhet.
- [2] Med denna styrka odlom då
Den Jord de öde lämnat!
Oss tilhör at de fält beså
Dem de til slagtfält ämnat.
Vi må ej vår Själfständighet
På Vapen endast höja:
Det folk är friast, hvilket vet
At Fosterjorden plöja.
- [3] Ja Rom! din ära var ej bygd
På segrarne allena:
Din Här förstod, at krigarns dygd
Med bondens flit förena.
Uti din Frihets ungdoms-dar
Du tog från plogen Hjelten,
Som, se'n han stridt för dit försvar,
Å nyo plöjde fälten.
- [4] Må, stängd i sina Fäders Slott,
Och söfd i deras vanor,
En Hjelmrik Däre vörda blott
Sin sköld och sina Anor:
Då denne skryter af sin börd,
Sit värde Bonden leder
Af sina Åkrars rika skörd
Och sina Söners seder.
- [5] Sin ära endast Lättingen
I multna Sköld-bref letar:
Den uplyst stolte Ädlingen
För ärans lott *arbetar*.
Ej fäders namn och titlars Skråll
En verksam själ förnöja;
Nej – Statens stora ändamål
Allena henne höja.
- [6] Til höjden af fullkomlighet
At mänskans krafter drifva:
At frihet, dygd och idoghet
Uti dess hjerta lifva:
At hvarje enskild mänskans väl
I Statens innefatta;
Se der de värff en högre själ
Sig finner föresatta.
- [7] Ej skrudars helgd, ej Guldets lott
Beskydde Orklösheten;
All lättja är et samfundsbrott,
Et brott mot mänskligheten.
Ve lättingen, som uslas bröd
Mot Svärmarns lärör byter:
Ve plundrarn, som i landets nöd
Med folkets skatter skryter.
- [8] Til idoghet förenom då
Nationens spridda styrka!
Hvart stånd med värff allenast må
Sit högre värde yrka!
Må lättjans högmod icke mer
Den usles vanmagt gäcka!
Må, idoghetens Barn, til Er
Sin vårdnad Lagen sträcka!

Titeln: "sällskap" syftar här på samhället
5. *sköldbrev* kungligt dokument som förlänar adelskap
7. *svärmarn* den religiöse svärmaren, swedenborgaren
7. och 8. *den usles* den fattiges

60

L'INVOCAZIONE DEL SOLE

alla mezza notte in Lapponia

Text: Giuseppe Acerbi (?)
Musik: Georg Joseph Vogler

Patetico

MT 1799, s. 30-31

Lu - ci - do Dio! per cui l'a - pril s'in - fio - ra. Lu - ci - do

[Ly - san - de Gud! som får a - pril att blom - ma, Ly - san - de

pp Lu - ci - do

Dio! per cui tut - to nel mon - do na - sce e muo - re, as - col - ta il

Gud! som ger allt här i värl - den liv och dö - den, lyss - na till

f *pp*

12 can - to as - col - tail can - to, ch'in - spi - rar m'o - no - ra la mu - sa

sån - gen, lyss - na till sån - gen, som min mu - sa vär - di - gas del - ge

f

18

pp

mia — Al tuo not - tur - no ar -

pp

Al tuo not - tur - no al tuo not - tur - no ar -

vid sy - nen av, vid sy - nen av — din

pp

Al tuo not - tur - no al tuo not - tur - no al tuo not - tur - no ar -

Allegretto

23

do - - - re. E là fredd' e - co ten - ti

do - - - re. Där — skall is - e - kot fån - ga,

mid - natts - glans.

f do - - - re.

28

e - co ten - ti l'i - ta - li - ci con - cen - ti,

e - kot fån - ga i - ta - li - ska ac - kor - den,

pp

ff

33

con - cen - ti dall' an - tro ri - man -
 ac - kor - den, dall'
pp som ber - get å - ter -

38

dar dall' an - tro ri - man - dar.
 an - tro, dall' an - - - - - tro ri - man - dar.
 ger *p*, som ber - get *pp* å - ter - ger.]

Lucido Dio! per cui l'april s'infiora,
 Lucido Dio! per cui tutto nel mondo nasce e muore,
 ascolta il canto ch'inspirar m'onora
 la musa mia al tuo notturno ardore.
 E là fredd'eco tenti
 l'italici concenti
 dall'antro rimandar.

[Åkallan av solen vid midnatt i Lappland.

Lysande Gud! som får april att blomma,
 Lysande Gud! som ger allt här i världen liv och döden,
 lyssna till sången som min musa
 värdigas delge mig vid synen av din midnattsglans.
 Där skall det isekot fånga
 italiska ackorden
 som berget återger.]

61
 A MA GUITARRE
Romance

Text: anonym
 Musik: Thomas Byström

Moderato

MT 1800, s. 115-120

Ma Gui - tar - re! ô la seule a - mi - e qui pu -

5 isse ad - dou - cir mes dou - leurs, Viens nour -rir ma mé - lan - co -

8 li - e, Et mê - ler tes sons à mes pleurs.

12

Quand je vi - vais — près d'E - mi-

16

li - e tu peig - nis d'a - mou - reux trans - port; au - jour - d'hu -

19

i qu'elle m'est ra - vi - e, sou - pir — de plain-tifs ac -

22

cords! Quand au mil - ieu de la na -

26

tu - re, je lan - guis er - rant, i - so - lé; seu -

29

le, d'un vo-lup-té pu - re, Tu rem - plis mon coeur dé - so -

32

lé.

35

Oh! des beaux arts quel est l'em -

38

pi - - - re, quand un coeur en est ex - - - al -

40

té! Pour eux seuls en - core je res - pi - re, Lors - que

43

sort — m'a tout o - té. Ah!

47

de tes cordes ar - gen - ti - nes ac - cro -

49

is le ma - gique - pou - vo - ir! Par des il - lu - sions di -

52

vi - nes Viens en moi rem - pla - cer l'es - po - ir!

55

57

Si le cyg - ne en chan - tant ex -

60

pi - re, un ar - tiste en doit faire au - tant: Douce har - mo -

63 **Allegretto**

ni - - - e, heu - reux de - li - re Ra - ni -

pp

perdendosi

65

mez ——— mon der - ni - ere in - stant.

67

f

- [1] Ma Guitarre! ô la seule amie
Qui puisse addoucir mes douleurs,
Viens nourrir ma mélancolie,
Et mêler tes sons à mes pleurs.
- [2] Quand je vivais près d'Emilie
Tu peignis d'amoureux transport[s];
Aujourd'hui qu'elle m'est ravie,
Soupir de plaintifs accords!
- [3] Quand au milieu de la nature,
Je languis errant, isolé;
Seule, d'un volupté pure,
Tu remplis mon coeur désolé.
- [4] Oh! des beaux arts quel est l'empire,
Quand un coeur en est exalté!
Pour eux seuls encore je respire,
Lorsque le sort m'a tout oté.
- [5] Ah! de tes cordes argentines
Accrois le magique pouvoir!
Par des illusions divines
Viens en moi remplacer l'espoir!
- [6] Si le cygne en chantant expire,
un artiste en doit faire autant:
Douce harmonie, heureux délire
Ranimez mon dernière instant.

62

DEN ÖFVERGIFNA

Text: anonym
Musik: Johan Fredrik Palm

Andante mesto

Skaldestycken VIII:11 (1800)

Minore

Le u - ti din mo - ders sköt, spä - da, sva - ga, öf - rig blif - na!

5

Blic - ka, le - en - de och söt, hug - nad åt den öf - ver - gif - na!

[Con moto]

Majore

[2] Le u - ti din o - skulds dröm: det blir nog din tid at grå - ta,

5

nog din tid at svag och öm, dig åt sor - gen öf - ver - lå - ta!

- [1] Le uti din moders sköt, *minore*
 Späda, svaga, öfrig blifna!
 Blicka, leende och söt,
 Hugnad åt den öfvergifna!
- [2] Le uti din oskulds dröm: *majore*
 Det blir nog din tid att gråta,
 Nog din tid att svag och öm,
 Dig åt sorgen öfverlåta!
- [3] Honom, som oss bortglömt har, *min[ore]*
 Få vi aldrig mer tillbaka:
 Du har icke någon far –
 Jag har icke någon maka.
- [4] Le när från din mor och vän *maj[ore]*
 Du ser heta tårar strömma!
 Du har dock en tillflyckt än:
 Jag kan ej min dotter glömma.
- [5] O natur, som mild och god *min[ore]*
 Tröst för hvarje smärta delar!
 Gif åt henne kraft och mod,
 Att hon ej sitt mål förfelar.
- [6] Och, Försyn, om ännu dig *maj[ore]*
 Täcks att faderligen aga,
 Lät din vrede drabba mig,
 Men förskona denna svaga.

1. *den öfvergifna* är hustrun som söker tröst hos den späda dottern
 3. *maka* make
 6. *täcks* behagar – *lät* låt

63

VILHELMS MAKA

Romance

Text: Frans Michael Franzén

Musik: Jean Jacques Rousseau/G.J.Vogler

Andante

Skaldestycken VIII:13 (1800)

Sen du glad som So - len lyst mitt ö - ga opp,
Tils af Natt - fi - o - len fylls Pha - le - nens hopp:

*Ista gång forte,
2ra gång piano*

O min vän, hur stun - den rym - mer, ljuf och snar: Lik en flägt ur

f *p*

lun - den dof - tar den, och far, dof - tar den, och far.

pp

- [1] Sen du glad som solen
Lyst mitt öga opp,
Tills af nattfiolen
Fylls phalenens hopp:
O min vän, hur stunden
Rymmer, ljuf och snar,
Lik en flägt ur lunden
Doftar den, och far. :/:
- [2] Lugnt mitt lif förrinner
I din vishets skygd.
Nya krafter vinner
Af ditt mod min dygd.
Dubbelt är hvart nöje,
Deladt med en vän:
Från din blick mitt löje
Strålar nytt igen. :/:
- [3] Ser jag molnen ila
Öfver kullens topp,
Der vi, i vår hvila,
Skåda himlens lopp;
Hör jag åskan bullra
Med en plötslig vind:
Trygg emot din skullra
Lutar jag min kind. :/:
- [4] Ack! förrän du stämde
Mina känslors språng:
Hur ett löf mig skrämde
I min skygga gång.
I hvar menlös tanka
Skalf jag för ett fel:
Lik en ostödd ranka
För hvar vind ett spel. :/:
- [5] Till nytt väsen buren,
Vilhelm, i din famn,
Ser jag i naturen
Nu en gudahamn,
Som mig vänligt vinkar,
Efter dälakens dans,
Dit, der stjernan blinkar
Med odödlig glans. :/:
- [6] Ack! jag kom med tårar
Från hvar präktig lek;
Och för höga dårar,
Som för gudar, vek;
Tills du böd mig verlden
I dess hemdrägt se,
Och åt platta flärden
Under purpurn le. :/:
- [7] Ej för menskor skygga,
Tjusta ej af dem:
Vi vår sällhet bygga
Inom eget hem.
Kärleken och Friden
Följa dit vår stig.
Deras vingar Tiden
Klipper bort åt sig. :/:
- [8] Mot hvar blindt förveten
Lustas lönska magt
Står Förnöjsamheten
Vid vår dörr på vakt.
Vänskapen blott språke
Hos oss glad och fri.
Våra fönster åke
Fåfången förbi. :/:
- [9] Hur än stormen hviner
Lugnar den likväl.
Från ditt öga skiner
Klarhet i min själ.
O min vän, min maka!
Hvilken himmelsk tröst,
I din famn att skaka
Qvalen ur mitt bröst. :/:
- [10] Hvässe sina pilar
Tadel, sorg och harm.
Vilhelms maka hvilar
Orörd vid hans arm.
Kring hans stam sig lindar
Mina blommors ked:
Blott med honom, vindar,
Bryten I mig ned. :/:

1. *nattfiol* nattviol – *phalen* art av fjäril

5. *dälaken* dalen

6. *böd* bjöd, befälde

8. *förveten* nyfiken – *lönska* dolda, lönnliga

9. *maka* make

10. *ked* kedja

64 DET NYA EDEN

Text: Frans Michael Franzén
Musik: Olof Åhlström

Moderato

Skaldestycken VIII:15 (1800)

Ö! hvars höj - der at be - kran - sa E - dens

äng - la - vakt blef satt, dem de Sa - li - ge om -

dan - sa i en e - vig Som - mar - natt: Natt, lik

p
dolce

p *f* *p*

10

Elf - vor - nas på fjäl - len, der i snön med ro - sen - glans mö - tas

14

mor - go - nen och qväl - len och för - gyl - la de - ras dans!

18

- [1] Ö! hvars höjder att bekransa
Edens Änglavakt blef satt,
Dem de Salige omdansa
I en evig sommarnatt:
Natt, lik Elfvornas på Fjällen,
Der i snön med rosen glans
Mötas Morgonen och Qvällen
Och förgylla deras dans!
- [2] Hvilken svanesång i röknen,
Der din helgedom är skynd,
Nalkas hän ur vinteröknen,
Öfver evighetens rynd,
Till den vass, som sakta väger
Öfver silfverurnans skum,
Kring ditt lugna rosenläger,
Andars tysta hvilorum!
- [3] Ha! hvad rysningar, så ljufva!
Själen i din skugga får:
Der hon, vinkad af en Dufva,
Genom cedernatten går;
Går till ätherklara strömmen,
Stiger i dess guldsand ner,
Döps – och vaknande ur drömmen
Sig i Saligheten ser.
- [4] I den blånande christallen
Hvilka lunder spegla sig!
Eva ej, då du var fallen,
Eden sken så bakom dig.
Der, hvad gyllne skyar glimma!
Ej så sköna sågo dem,
Vid Messiä födslotimma,
Herdarne i Bethlehem.
- [5] Hell dig! der du går ur badet
Lik en daggig stjerna opp,
Sväfvar lätt som rosenbladet,
Andas som på Alpens topp.
Salig, salig känn dig vorden;
Känn, hvad tyngd ifrån dig föll
Af det stoft, dig följt från Jorden
Som din pilgrimsskrud behöll.
- [6] Flyg! och högt i molnfri dager
Din ej bundna vinge rör.
Sänk dig sen i bergets lager,
Der du då ur grottan hör;
Der den helga Vishets källa
Du ur djupets kalla grus
Ser bland Amaranther välla –
Träng dit in, och drick der ljus.
- [7] Drick – och häpen, som när Vilden
Speglar sina anletsdrag,
Möt i hvarje perla bilden
Af ditt oomhöljda Jag.
Se din skepnad såsom Månens
Tändas; se ditt anlete
Stråla såsom Gudasonens,
Såsom Morgonsolens le.
- [8] Drick – och se: med sina throners
Sina pyramiders pragt,
Sina blodbestänkta zoners,
Sina grufvors tigervakt,
Jorden, lik en bubbla, glindrar
Och försvinner – men en tår,
Gjuten på din urna, – tindrar
Länge, innan han förgår.
- [9] Drick – och med den nya tjusning
Nya änglasinnen ge,
Hör den Opraparkens susning,
Och dess trollgestalter se!
Se den stege, Änglar bringar
Opp till Himmelens portal!
Hör, hvad gudaglädje klingar
Ur dess hastigt öppna sal!
- [10] Men dig vinkar redan kullen,
Som bekrönt med gyllne frukt
Snögar ner i svarta mullen
Blommor af förtrollad lukt;
Der af små cheruber brytes
Löf, som droppar silfverglans,
Ifrån lifsens träd, och knytes
Din ovissneliga krans.
- [11] Seger! seger! segervinning!
Ropas topp till topp ikring:
Der du går med kransad tinning
I de Sällas jubelring.
Känn, hvad himlasvalka följer
Deras rosenvingars slag.
Se ett flor af månsken höljer
Deras dansande behag.
- [12] Ha! hvad viftar liljestängel
Der i högsta Palmens topp?
Bars hon hit af Judaengel
Ur det fallna templet opp,
Denna konungsliga lyra,
Som i dödeliga bröst
Stillade en Saulisk yra
Ingöt helgelse och tröst?
- [13] Hör! odödlig är dess stämma!
Hör! hvad salig melodi,
Som ej dårars löjen hämma,
Ej förtrycktas klagoskri,
Spelas der af himlavinden! –
Medan, lik en andes kyss,
Fläkten susar dig på kinden,
Der med änglagråt du lyss.
- [14] Tills på högre, högre vingar,
Arfving till oändligt hopp!
Du åt allmagtsthronen svingar,
I det gudaskenet opp:
Der, att höra millioner
Spherers sammanstämda ljud,
Och i tusende äoner
Saligen beskåda Gud!

3. *ätherklara* klar som den osynliga etern

6. *amaranther* art av blommor

9. *opraparken* operaparken, kulissvärlden

10. *snögar* snöar

14. *äon* tidrymd, världsålder

65
SÅNG
till en ung Flicka vid hennes Mors död

Text: Michael Choræus
Musik: Olof Åhlström

Moderato Skaldestycken IX:3 (1801)

Öm - ma barn! den sorg är

stor, som dit un - ga hjer - ta så - rar: Jag har

ock - så mist en mor, lät mig de - la di - na tå - - -

10

rar, lät mig de - la di - na tå - - rar.

f

13

1 [-17]	Sista vers[en]
---------	----------------

När från

p

- [1] Ömma barn! den sorg är stor
Som ditt unga hjerta sårar:
Jag har också mist en mor,
Lät mig dela dina tårar.
- [2] När från fosterbygdens strand
Mig ett okänt öde ryckte,
Tog hon gråtande min hand
Och intill sitt hjerta tryckte.
- [3] Sade med en bruten röst:
Glöm ej, glöm ej dygdens lagar,
Unna denna sista tröst
Åt din moders sista dagar!
- [4] Aldrig såg jag henne mer,
Aldrig kyste jag dess händer;
Men jag vet at hon mig ser
Från odödlighetens stränder,
- [5] Ser med himmelskt välbehag
Om jag dygden trogen blifver,
Ser med sorgens anletsdrag
Om jag henne öfvergifver.
- [6] Jag är säker att hon än
På min framtids lycka tänker,
Och jag tror at himmelen
För dess skull mig sällhet skänker.
- [7] Gråt du ömma oskulds vän,
Kalla ömt din mor tillbaka:
Men hon kommer ej igen
Att för dina öden vaka.
- [8] Gråt, men det är icke nog,
Ofta dina tårar rinne;
Men din ömma mor, som dog,
Fordrar dock ett högre minne.
- [9] Mins då hennes lefnadslopp
Älskadt uti våra bygder,
Mins dess qväll så skön af hopp
Som dess dag var skön af dygder.
- [10] Mins hvad hennes afsked böd:
”Tjust utaf din egen lycka
”Glöm ej fattigdomens bröd,
”Glöm ej uselhetens krycka.
- [11] ”Den betryckte du gör säll,
”Som går tacksam bort och gråter,
”Kommer till ditt glömda tjäll
”Uti lifvets afton åter,
- [12] ”Kommer med en dyrbar skatt
”Och ditt ädelmod betalar,
”Kommer uti dödens natt
”Som en Ängel och hugsvalar;
- [13] ”Och när sjelfva vänskapen
”Under sömnens börda dignar
”Står han midnatstimman än
”Vid din säng och dig välsignar,
- [14] ”Ber han för din samvets frid
”Ber att qvalet dig må skona,
”Lindrar han din sista strid
”För odödlighetens krona.”
- [15] Mins hur rörande hon var
Då hon slutligt öfverläter
Vården öfver dina dar
Åt den far som med dig gråter.
- [16] Åt den Far som aldrig dör,
Som din oskuld skall försvara
I en verld, der nöjet strör
Blommor öfver lastens snara.
- [17] När du fylt din ålders vår
Och din verkningstid är inne,
Offra än en helig tår
Åt din moders ömma minne.
- [18] Uppå denna Kyrkogård
Som dess ben i mullen gömmer;
Men dess rätta minnesvård
Är at du dess dygd ej glömmes.

66
 ORDENS-WISA
 för Studenter

Text: Frans Michael Franzén
 Musik: Fredrik J. Lithander

Allegretto

Skaldestycken IX:6 (1801)

Stu - dent! om du, det nam - net värd, vil klin - ga med oss

al - la: så topp! at li - ka rask som lärd för san - ning stå och

fal - la. San - ning! vi hel - ge dig hjer - ta och röst, så från

The musical score is written in 6/8 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of music. Each system includes a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (grand staff with treble and bass clefs). The lyrics are in Swedish and are placed below the vocal line. The tempo is marked 'Allegretto'. The piece is identified as 'Skaldestycken IX:6 (1801)'.

11

äm - bets-pul - pet som ca - the - der. Sjelf - ve, vår väg, det är

14

mö - dor - nas tröst, vi oss ba - ne til lyc - ka och he - der.

17

Kör

San - ning! vi hel - ge dig hjer - ta och röst, så från äm - bets-pul - pet som ca -

20

the - der. Sjelf - ve, vår väg, det är mö - dor - nas tröst, vi oss

23

ba - ne till lyc - ka och he - - - der.

[1] Student! om du, det namnet värd,
 Vill klinga med oss alla:
 Så topp! at lika rask, som lärd,
 För sanning stå och falla.
 Sanning! vi helge dig hjerta och röst,
 Så från embetspulpet, som kateder.
 Sjelfve, vår väg, det är mödornas tröst,
 Vi oss bane till lycka och heder.

Chor

Sanning! vi helge dig hjerta och röst m.m.

[2] Student! det namnet säger flit.
 Till flit är menskjan buren.
 Blott flit, blott oughörlig flit,
 Är lifvet af naturen.
 Se från planeten, som fyller sitt lopp,
 Till de kräk, som för stacken arbeta,
 Alt vet sin tid: och vi, tänkande tropp,
 Och vi skulle vårt klockslag ej veta?

- [3] Blott flit så dygd, som lärdom gör,
Och ger dig rang för gräsen,
Du länk, som sjelf dig fästa bör
I himlens ked af väsen.
Köpman en dag, eller knekt, eller prest:
Såsom menskja förädla din gåfva.
Sky, at som masken, vid löfvet blott fäst,
Ditt förnuft och din frihet försofva.
- [4] Dock märk! at Wisheten begär
Sin prydnad af Behagen.
Naturen sjelf sitt regnmoln klär
I färgerna af dagen.
Gå någon gång till en dans från Porthan:
Äfven Sokrates knäpte sin lyra.
Tänk ej likväl blott på valsen den dan,
Så at Krian gör cirklar, som yra.
- [5] Hvar dag med ädel visdomstörst
Stå främst vid Mimers källa.
Men på en bal lät andra först
Sin spotska handske fälla.
Yngling! ju mer du har värde, ju mer
Är försynthet din prydnad och ära.
Mer än sin rätt man den blygsamma ger,
Då man ser honom mindre begära.
- [6] Från skum skilj drycken, som från stoft:
Sky sprätten, som pedanten.
Bär på din frack ej cedrodof, t,
Ej dam af folianten.
Käck til försvar af hvar lidande dygd:
Ej i gränder sök mandomens heder:
Röj, til den trotsande dumhetens blygd,
At dock kunskap är mer, än blott eder.
- [7] För moln af rök, der ruset bor,
Fly alla Gratier unnan.
Den Bacchus, som var Phoebi bror,
Är icke den på tunnan.
Drick vid en högtid ett glas eller par,
För att glädas, ej blott för att dricka.
Drick, som du drucke, om munsқанken var
Din i brudstolen rodnande flicka.
- [8] Må hon, må denna drömda bild
Af en oskyldig maka,
Din känslas eld, som flammar vild,
Med blygsamhet bevaka,
Att på din kind, då du, plötsligen röjd
Som en julklapp, bland syskonen hamnar,
Ungdomens rosor må lefva, til fröjd
För din mor, som dig forskande famnar.
- [9] Se der vår Ordens bud, min vän:
Vill du dem heligt lyda?
Så klingom! – Dock: ett vilkor än,
Det första jag bordt tyda!
Svär till alt spel ett osläckeligt hat:
Båd' din tid och din själ det föröder.
Svär du? – välan! var välkommen, kamrat!
Och nu drickom hans skål, mine bröder.
- [10] Din skål! du planta för ditt land,
Till odling vald för mängden;
Hvars knopp ren under ymparns hand
Förljufvar hela ängden.
Spride din blomma sin doft till den gård,
Der hvar resande vinkas och spörjes:
”Lönar min son all den kostnad och vård,
Som af mig och af staten besörjes?”
- [11] Din skål, du son: – hvars dygders pris
Den gamles hjerta gläder;
Som reser hem, så frisk, som vis,
Med böcker och med kläder.
Trefalt din skål! om du bär till din far
Ditt betyg om förkofran och heder,
Ej blott i fickan på prent, som bedrar,
Men i uppsyn, i tal och i seder.
Chor.
Trefalt din skål! om du bär till din far m.m.

2. *buren* boren, född

3. *ked* kedja, följd

4. *Porthan* Henrik Gabriel Porthan (1739-1804), professor i Åbo, Kellgrens och Franzéns lärare – *krian* skriven uppsats

5. *Mimers källa* Mimers brunn, ur vilken, enligt nordisk mytologi, gudarna drack vishet – *lät* låt

6. *cedrodof* parfym av ceder – *dam af folianten* damm från böcker

7. *Phoebus* Apollon, halvbror till Dionysos (Bacchus), båda söner till Zeus enligt antik mytologi

67

HYMN

öfver Menniskjans Odödlighet

Text: Prudentius, övers. Nils Lorens Sjöberg

Musik: anonym

Moderato

Skaldestycken IX:7 (1801)

Hvi grå-ter du, min vän, för - lus-ten af en ma-ka? hvi grå-ter du, min

vän, för - lus-ten af en Son? hvad dö - den från dig skilt skall

lif-vet ge till - ba - ka, ty dö-dens väl - de är blott någ - ra stun-ders

lån.

- [1] Hvi gråter du, min vän, förlusten af en maka?
Hvi gråter du, min vän, förlusten af en son?
Hvad döden från dig skilt, skall lifvet ge tillbaka,
Ty dödens välde är blott några stunders lån.
- [2] Hvad vill den marmorhäll, som våra grifter pryder,
Hvad vill de runors språk, som ristas deruppå,
Om ej, att den, som der förvandlingslagen lyder,
Skall blifva der en tid, men icke evigt så?
- [3] Den bräckliga machin, som tiden sett förfalla,
Som grafven redan ägt, och som förmultnat der,
Skall hastigt tankans flygt och känslans återkalla,
Ett nyfödt föremål för känslor och begär.
- [4] Ja, döden på sitt rof en gång skall bli bedragen,
Och lifvet blanda sig med dessa multna ben!
Det öga, som här slöts, skall öppna sig för dagen,
Och fågna sig på nytt af dess förgätta sken.
- [5] Det kalla stoft man sett i grafvens mörker hamna,
Det stoft, som vädret för, som böljan återger,
Skall i sitt häpnadssköt sin forna ande famna,
Förtjust att se en vän, som ej skall saknas mer.
- [6] Så synas utan lif och växande förmåga
De korn, som plöjarn ger uti sitt fälts förvar;
Men lifvade på nytt af Solens milda låga
De ge en vågig skörd, som ej hans hopp bedrar.
- [7] Likså hvad döden släckt, en dag skall tändas åter:
Likså hvad han förstrött, han åter samladt ser:
Och denna nya eld sig aldrig släcka låter,
Och detta nya band skall aldrig slitas mer.
- [8] Så menskjans uphofsman dess väg har velat göra
Igenom grafvens natt till ljusets fosterland,
Lik hafvets vandrare, som stundom seglen föra
I krökt och bortvänd fart emot en önskad strand.
- [9] Det är åt detta mål han rigtat våra öden;
Det är på detta sätt han döden mildra vet;
Förgängelsen blir lif, och lifvets port är döden,
Och plågans ändamål en ny lycksalighet.
- [10] Så tag då jord emot en varelse, som ämnats
Att bli din första glans, och din förskönare;
Göm i ditt blida sköt det stoft dig öfverlemnats,
Af alt hvad deri fins helt visst det ädlaste.
- [11] Nyss bodde der en själ, en tänkande förmåga,
Som fann en gränslös verld ändå ej vidsträkt nog:
Nyss sågs i denna mull en himmelsk ande låga,
Som känslfull och hög från Gud sitt ursprung drog.
- [12] Nu hvilar detta bröst från känslor och passioner,
Nu hvilar denna själ, från tankens mödor skild;
Men himlen hemta skall ur dödens regioner
Sitt första mästerverk, sin egen höghets bild.
- [13] Det var ifrån en Gud vi denna visdom hörde:
Ja, löftet ljuger ej, och hoppet ej bedrar:
Den samma bild, som vi med sorg till grafven förde,
Skall resa sig derur så älskvärd, som den var.
- [14] Förunderliga dag! på hoppets vingar buren,
Af tanken dunkelt sedd, af känslan säkrare,
Kom! upplys människjan om gåtan af naturen,
Och skingra molnet – kring den Högstes varelse!

1. *gråter* begråter

3. *bräckliga machin* människokroppen

4. *fågna sig* glädjas

68

BERGET OCH DALEN

Text: Daniel Jäger, övers. Johan David Valerius

Musik: Wolfgang Amadeus Mozart

Moderato

Skaldestycken IX:10 (1801)

Mig loc - kar in - gen bland de sto - ra, mig blän - dar

ej ko - me - ters glans; hvad? skul - le jag mitt lugn för - lo - ra, då in - tet

i er - sätt - ning vans? och säg, om högst på ber - get

11

där är bätt - re än i da - len här?

15

dal segno

- [1] Mig lockar ingen bland de stora,
Mig bländar ej kometers glans;
Hvad? skulle jag mitt lugn förlora,
Då intet i ersättning vanns?
Och säg, om högst på berget der
Är bättre än i dalen här?
- [2] Nej der på berget jag ej finner
Naturen i sitt sköna skick;
Nog kan man, när man spetsen hinner,
Få större rymder för sin blick;
Och många kika nedifrån
Och ropa: du står högt, min Son!

- [3] Men först, man upför berget tråkar
Med mycken möda och förtret,
Och då man ändtlig målet råkar,
Hvad finner man för herrlighet?
Dess rygg är torr, dess hjessa bar,
Den nattlig isluft öfverfar.
- [4] Och hela lönen är den fröjden
Att skåda ned från klippans spets;
Nej, jag ej klättrar mig till höjden,
Jag stannar i min lilla krets.
Min dal är låg, men jämn han är,
Jag lyser ej, men njuter der.

69 Skön stod blomman

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Andante moderato

MT 1802, s. 46-48

The musical score is written for voice and piano. It begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Andante moderato'. The score is divided into three systems. The first system shows the piano accompaniment starting with a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a similar pattern in the left hand. The second system (measures 5-9) introduces the vocal line, which begins with the lyrics 'Skön stod'. The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern. The third system (measures 10-14) continues the vocal line with the lyrics 'blom - man, först - lin - gen af vå - ren bland be -'. The piano accompaniment features a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes in the right hand and eighth notes in the left hand. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the second system.

5
Skön stod

10
blom - man, först - lin - gen af vå - ren bland be -

p

14

ha - - - gen af en Cyp - risk trakt, bla - den,

18

glän - - - san - de af Silf - ver - tå - ren, stänkt på

22

fäl - tet i dess mor - gon - prakt. Has - tigt mul - nar

26

him - len, stor - men ry - ter, far med då n kring

30

he - - - la fäl - tet fram

34

Och i far - - ten af sin härg - ning

38

bry - ter, blom - mans än - nu spä - da ve - ka

42

stam. Sänkt mot jor - den hen - nes pragt för - svin - ner,

47

lik en stjer - na som man slock - na ser; och då

52

So - len vä - tra dju - pet hin - ner,

56

fin - nes hon ej mer.

- [1] Skön stod blomman, förstlingen af våren
Bland behagen af en Cyprisk trakt,
Bladen, glänsande af Silfvertåren,
Stänkt på fältet i dess morgonprakt.
- [2] Hastigt mulnar himlen, stormen ryter,
Far med dån kring hela fältet fram.
Och i farten af sin härgning bryter,
Blommans ännu späda veka stam.
- [3] Sänkt mot jorden hennes pragt försvinner,
Lik en stjerna som man slockna ser;
Och då Solen västra djupet hinner,
finnes hon ej mer.

70 GUMMAN

Text: Friedrich von Hagedorn, övers. Johan David Valerius
Musik: Wolfgang Amadeus Mozart

Moderato

Skaldestycken X:3 (1802)

I mi - na dar, i mi - na dar, på jor - den rätt och ord - ning

var, på jor - den rätt och ord - ning var, då blef hvar hus - tru äl - ska -

rin - na, då blef man flic - ka förr - än qvin - na, och al - tid poj - ke förr - än

12 *tr*

karl. Ack go - da dar! ack go - da dar! då var en yng - ling rask och

16

tro - gen, en Jung - fru ej så has - tigt mo - gen och dess för - viss - ning min - dre

20 *tr*

snar. Ack go - da dar! ack go - da dar!

- [1] I mina dar :/:
 På jorden rätt och ordning var, :/:
 Då blef hvar hustru älskarinna,
 Då blef man flicka förrän qvinna,
 Och alltid pojke, förrän Karl.
 Ack goda dar! :/:
 Då var en yngling rask och trogen,
 En jungfru ej så hastigt mogen,
 Och dess förvissning mindre snar.
 Ack goda dar! :/:
- [2] I mina dar :/:
 En älskare beskedlig var :/:
 Och, lycklig af sin flickas villa,
 Var han så tacksam och teg stilla;
 Nu skryter han, då han bedrar.
 Ack onda dar! :/:
 Nu kärleken är blott en snara,
 Ej böjelse, men förvett bara,
 I sjelfva barnungen han far,
 Ack onda dar! :/:
- [3] I mina dar :/:
 Ej skyldigheten börda var; :/:
 Ej någon fru behöfde brumma,
 Ty Gubben lydde gladt sin gumma,
 Och var hon herre, blef han far.
 Ack goda dar! :/:
 Så ljuf var husets frid och pannans,
 Och barnen hans och ingen annans,
 Det gick blott tvenne på ett par.
 Ack goda dar! :/:
- [4] I mina dar :/:
 I ägtenskapet sämja var. :/:
 Nu sätter mannen upp sin näsa
 Och vågar säga mot och snäsa,
 Om man en rolig stund sig tar.
 Ack onda dar! :/:
 Med detta oskick här i landet,
 Med detta band på ägtabandet,
 En led Komet oss hotat har.
 Ack onda dar! :/:

1. *förvissning* visnande

2. *villa* föreställning – *förvett* nyfikenhet

4. *rolig* lugn

71

SKEPPSFARTEN

Text: Christian Adolf Overbeck, övers. Johan David Valerius

Musik: Friedrich Franz Hurka

Andante con moto

Skaldestycken X:4 (1802)

Jag hälsar dig, fredli-ga Flaga! kom, vimp-la-de Skepp kom att

vag - ga, de älskan-de, slum - ran - de trygt, de

älskan-de, slum - ran - de trygt. O! gun - ga oss sag - ta på

10

fjär - den till ham - nen vid slu - tet af verl - den, O!

13

kom och be-vin - ga vår flygt ———, O! kom och be-vin - ga vår flygt.

- [1] Jag hälsar dig, fredliga flagga,
 Kom, vimplade skepp, kom att vagga,
 De älskande, slumrande trygt. ./:
 O! gunga oss sagta på fjärden
 Till hamnen vid slutet af verlden,
 O! kom och bevinga vår flygt. ./:
- [2] Vi foro och foro på vågor,
 Der sprungo, vid nattliga lågor,
 Försilfrade fiskarne fram. ./:
 Vi foro så sött genom ängar,
 Der bäddade blommorna sängar,
 Der drucko vid stränderna lam. ./:
- [3] På däck vi lekte förtroligt,
 Vi hade så roligt, så roligt,
 Vi lärde åt bergen vårt namn. ./:
 Vi blåste på hornen i sundet,
 Vi sjöngo en psalm invid grundet,
 Och jag höll min flicka i famn. ./:
- [4] I skuggan af hängande segel
 Stod böljans omätliga spegel
 Den stjernorna dansade på. ./:
 Vi njöto – vi njöto minuten;
 Högt öfver oss himlen låg sluten,
 Och jag var der inne ändå. ./:
- [5] Den tiden var lycklig – o blicka
 Ur tårar, min rodnande flicka,
 Och säg: den var lycklig för mig. ./:
 Då låter jag skeppet ej bida,
 Jag sätter mig glad vid din sida,
 Och far genom lifvet med dig. ./:

72 SKÖNHETEN

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Andante con moto

Skaldestycken X:8 (1802)

Jag vill ger - na ä - skad bli, och be - ha - ga

al - - la; men hur skall man ä - skad bli

om - tyckt ut - af al - la.

p

mf

mf

tr

tr

tr

10

[1] Jag vill gärna älskad bli,
Och behaga alla;
Men hur skall man älskad bli,
Omtyckt utaf alla?	[6] Nej! blott den ifrån hvars blick
Goda hjertat strålar,
I hvars pannas öppna skick
Oskulden sig målar;
[2] Blir man det för blonda hår
Kring ett öppet äne?
För en kind, der Rosen står,
Lilljor omkring henne?	[7] Der på kinden blygsamhet
Mänger sig med nöjet,
Och på läppen glättighet,
Med det visa löjet.
[3] För ett ljusblått ögas sken,
Klart som berg-kristaller?
Tänder såsom Elfenben?
Läppar som koraller?	[8] Der en lycklig harmoni
Mellan allt sig röjer,
Och, lik Haydns Sinphonie,
Själens ljuft förnöjer.
[4] För en växt, Dianas lik,
Gången lätt som skyen?
Blåa ådrors mosaik
Uppå Sammets hyen?	[9] Der hvar känsla ren och mild
Utaf ömhet brinner;
Der hos menskan skaparns bild
Man i aftryck finner.
[5] Men hvad är väl skönhets glans?
Rosens – som försvinner?
Der i går en blomma fans
Stoft i dag man finner.	[10] Der fins det, och endast der,
Hvad vi skönhet kalla –
Den blott värd att älskas är.
Den behagar alla.

2. *änne* panna

7. *mänger sig* blandar sig, förenas

73 TIL SALLA

Text: Johan David Valerius
Musik: Wallerius

Moderato

Skaldestycken X:11 (1802)

Nej Pas - sio - nen är den san - na styr - kan, kän - slans

3
röst är ic - ke vil - lans ljud. Du är god: det go - da har min

6
dyr - kan. Gud böd kär - lek, och jag ly - - - der

8

Gud.

- [1] Nej, passionen är den sanna styrkan,
Känslans röst är icke villans ljud;
Du är god: det goda har min dyrkan.
Gud böd kärlek – och jag lyder Gud.
- [2] Gifs en sällhet hög och ren som denna?
Nej, en himmel vanns ej genom brott.
Icke tänka – känna, endast känna!
Ingen vänskap – kärlek, kärlek blott!
- [3] Lyckliga förnuftets svärmarinna,
Var ej älskvärd, att ej älskad bli.
Äfven nordan bjuder elden brinna,
Ofta trälen vill ej vara fri.
- [4] Kall är aktning; den af dygden kräfves.
Något högre henne skänks af mig.
O! Välan, om offret räcks förgäfves,
Du, min Genius, skydda mig mot dig!
- [5] Värna mig med slutsatser mot smärtan
Bjud mig rodna, om jag fåfängt stridt;
Du är van vid segrar öfver hjertan –
Salla! lär mig segra uppå mitt!
- [6] Nej, låt mig ännu om himlar drömma,
Hata ej en god förvillad tok!
Salla kan min yra ej fördömma,
O! jag är för kär att vara klok!
- [7] Allt är kärlek. Hans förtrollning blandas
I det hopp som ger min svaghet mod;
Se, han stjal sig i den luft jag andas,
Brinner i min hjerna, i mitt blod.
- [8] Men hur kan jag mot din hårdhet strida?
Skall min styrka mäta sig med din?
Nej, behagen äro på din sida,
Kärleken, blott kärleken på min!
- [9] Ser du, Salla! mig förlorad gråta,
Gråta detta hopp som mig bedrog!
Måste ej din blick sit verk förlåta?
Ack! jag älskar – och är straffad nog!
- [10] Blif min bödel eller blif min maka,
Lossa eller helga mina band!
Ack! ditt hjerta eller mitt tillbaka!
Lifvet eller döden af din hand!

ÖFVER FRIDEN

Text: Johan David Valerius
Musik: Himmer

Allegretto

Skaldestycken X:14 (1802)

På lät - ta A - zur - sky - ar du nal - kas, skö - na frid! till

5
jor - den och för - ny - ar vår ford - na gyll - ne tid. Fram - för dig glät - tigt

10
fly - ger de mil - da nö - jens tropp och i ditt fot - spår smy - ger en

15
bätt - re fram - tids hopp.

rit.

- [1] På lätta Azurskyar
 Du nalkas, Sköna Frid,
 Till jorden och förnyar
 Vår fordna gyllne tid.
 Framför dig glättigt flyger
 De milda nöjens tropp,
 Och i ditt fotspår smyger
 En bättre framtids hopp.
- [2] Ej blod och tårar skölja
 En härjad verldsdel mer;
 Ej mer går Rhenens bölja
 Till hafvet blodig ner;
 Ej mer Germanske fälten
 Skall Döden likbeså:
 Ty Friden vinkar hjelten
 Den segrande Moreau.
- [3] I dagen åter träda
 Rätt, mensklighet och dygd,
 Och nya skördar gläda
 En länge sköflad bygd.
 Förtroligheten nalkas
 Med friden hand i hand,
 Och Löjet åter skalkas
 Kring Seinens blomsterstrand.
- [4] Soldaten mer ej strider
 Att öka jordens qval.
 Han plog af svärdet smider,
 Af hjälmen en pokal.
 I famnen af sin flicka
 Han nu blott hjelte är,
 Och blott bland dem som dricka
 Han segrens pris begär.
- [5] Frid! tjusande Gudinna!
 Må äfven ibland oss
 De glädjeoffer brinna
 Som tändas af ditt bloss!
 Må jordens Gudar lära
 Att frid och mensklighet
 Ge Kronan glans och ära,
 Och Thronen säkerhet!

Frid här i betydelsen fred. Sedan Frankrike slutit fred med Storbritannien och Turkiet 1802 ansåg man allmänt att det äntligen var slut på krigen, som varat i tio år.

2. *Germanska fälten* slagfälten i Tyskland – *Moreau* Jean Victor Moreau (1763–1813), general för franska Rhen-armén, berömd för sina segrar, därigenom rival till Napoleon, landsförvisad från Frankrike till Nordamerika

3. *skalkas* leker och skämtar

SÄLLSKAPS-WISA

Mer lycklig än Kresus

Text: Jakob Tengström

Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken XI:4 (1803)

Mer lyck - lig än Kre - sus, de Ly - di - ers Kung, jag

sorg - lös vid bä - ga - ren sit - - - ter, och sjun - ger och

skäm - tar som vo - re jag ung, och dric - ker så län - ge jag

git - - - ter. Och led - sen vid allt det pe - dan - ti - ska

20

gräl i hög - lär - da hjer - nor re - ge - - -

24

rar. De to - ma be - grep - pen om säll - het och väl i

29

Bå - len jag re - a - li - se - - - - rar.

[1] Mer lycklig än Kresus, de Lydiers Kung,
 Jag sorglös vid bågaren sitter,
 Och sjunger och skämtar, som vore jag ung,
 Och dricker så länge jag gitter.
 Och ledsen vid allt det pedantiska gräl
 I höglärda hjernor regerar,
 De toma begrepen af sällhet och väl
 I bålen jag realiserar.

[2] Hvad båtär det väl en Apostel af Kant
 Att, blekgul af nattvak, och mager,
 Med eviga tvister om rätt och om sannt
 Beskugga upplysningens dager?
 Han törstar, jag dricker; han grubblar, jag ler;
 Ser sakerna rena och klara.
 Han tror sig så höglärd; jag vet mycket mer,
 Jag vet hur man lycklig skall vara.

[3] Försvärjom då, Bröder! de kätterska bud
 Man ger oss – att grubbla och törsta,
 Och resom ett tempel åt drufvornes Gud,
 Bland fornverldens Gudar den största.
 Se'n vigom åt Fröja ett litet Kapell
 Der glada prestinnor servera
 Vid bålen, hos flickan, förtjusad och säll,
 Hvad vill man väl önska sig mera?

1. *Kresus* Krösus, kung i Lydien (död 546 f.Kr.), berömd för sin rikedom
 2. *Kant* Emmanuel Kant (1724-1804), tysk filosof

76 KLAGAN

Text: anonym, övers. Charlotte Cederström
Musik: Olof Åhlström

Andante moderato

Skaldestycken XI:6 (1803)

Dys - tra skog och mör - ka göm - ma! klip - por

4
hvil - ka ho - ta mig! gra - nars hvalf som för de

7
öm - ma och de sorg - sna da - nat sig! ö - ken

10

fritt mitt qual, min smer - ta! och när näck - ter - ga - len

13

hörs, går en kla - gan från mitt hjer - ta, som ut -

mf

16

i dess sån - ger förs.

p

mf

- [1] Dystra skog och mörka gömma,
Klippor hvilka hota mig!
Granars hvalf som för de ömma
Och de sorgsna danat sig!
Öken fritt mitt qual, min smerta!
Och när Näcktergalen hörs
Går en klagan från mitt hjerta
Som uti dess sånger förs.
- [2] Se'n en trolös mig bedragit,
Lönt min kärlek med föragt;
Ur min hog den verld jag slagit
Som för oskuld snaror lagt.
Jag för dagens ljus mig döljer
I en bortglömd enslighet;
Och den gråt som kinden sköljer,
Utaf ingen ändring vet.
- [3] Du som all min dyrkan hade,
Vet, att jag dig dyrkar än;
Om dig ångren en gång sade
Hur du handlat mot en vän;
Vist ditt hjerta borde svida,
Vist du återkom till mig,
Och tog än vid denna sida
Rummet som blott tillhör dig.
- [4] Men jag uphört dig behaga;
Som ett fel det straffas bör.
Skild från nöjet, vill jag klaga
Der du ej min klagan hör.
För ditt lugn, förglöm de eder
Du mig fordom svurit har.
Lef! och gör det stället heder
Som af dig sitt värde tar.

77

SOMMARNATTEN

Text: Michael Choræus

Musik: Olof Åhlström

Andante grazioso

Skaldestycken XI:13 (1803)

Natt - li - ga stun - den Sän - kes mot lun - den,

dolce

5

blom - man är re - dan af dagg - per - lan kyst.

9

As - pen och lin - den sof - va med vin - den;

13

Allt är så lent och så ljuft och så tyst,

17

allt är så lent och så ljuft och så tyst. nytt.

1. [och] 2. 3.

[1] Natliga stunden
 Sänkes mot lunden,
 Blomman är redan af Daggperlan kysst.
 Aspen och linden
 Sofva med vinden;
 Allt är så lent och [så] ljuft och så tyst. ./:

[2] Ädle! som vakar
 Och som försakar
 Hvilan för andra, kom skåda din lön;
 Dagen var mulen,
 Stormig och kulen,
 Midnattens timma är härlig och skön. ./:

[3] Lyckliga stunder!
 Njutna i lunder
 Hvilka den ensamma midnatten prydt;
 Muntre ert minne
 Ofta mitt sinne,
 Till des en sommar mig gläder på nytt. ./:

78 MIN GRÖNSISKA

Text: Johann Wilhelm Ludwig Gleim, övers. A.D. Hummel
Musik: Olof Åhlström

Andante

Skaldestycken XI:19 (1803)

Min grön - sis - ka och jag, vi sjun - ga kapp vi

tven - ne, Och kär - le - ken till sång är

lef - na - dens be - hag; Af So - len väc - kas

10

vi, och gå till sängs med henne min

13

Vers 1-5

Vers 6

grön - sis - ka och jag. Af jag.

[1] Min Grönsiska och jag, vi sjunga kapp, vi tvenne,
Och kärleken till sång gör lefnadens behag;
Af solen väckas vi, och gå till sängs med henne,
Min Grönsiska och Jag.

[2] Af bröd och hampfrö är vår lilla måltid tagen,
Och mätte hvarje qväll, fast tillgången är svag,
Vi sjunga glade bort all sorg för morgondagen,
Min Grönsiska och Jag.

[3] Om fruktansvärda klor vi mycket ondt få höra,
Om mången Getings styng och mången Drakes slag,
Vi ingen ovän sett, ty vi oss ingen göra,
Min Grönsiska och Jag.

[4] Uti vår lilla bur den lilla glädjen trives,
Den stora släppa vi blott då och då derin;
Vi frukta, genom den att lugnet snart fördrifves
Och afund hittar in.

[5] Vi vilja ej beröm med våra sånger vinna,
Vi sjunga blott för oss, och hvar och en för sig;
Och döden sjelf till slut oss sjungande skall finna,
Min Grönsiska och Mig.

[6] Den lilla Grönsiskan, som jag i hyddan äger,
Så sällt förlänger hon min sena ålders dag,
I grafven hvila vi en gång på samma läger,
Min Grönsiska och Jag.

79 MIN LÄRA

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken XII:1 (1804)

Skilj dig min tan - ka från led - snad och mö - da, Hvi - la en

stund ut - i still - he - tens hamn; Häm - ta för hjer - tat för -

frisk - ning och fö - da, lug - net dig bju - der ett rum i sin

16

famn. Snart kom - mer stor - men, ack nytt - ja den tid

21

1. då än - nu So - len dig ly - ser så blid.
2. blid.

26

- [1] Skilj dig min Tanka, från ledsnad och möda
 Hvila en stund uti stillhetens hamn.
 Hämta för hjertat förfriskning och föda,
 Lugnet, dig bjuder, ett rum i sin famn.
 Snart kommer Stormen, ack nyttja den tid
 Då ännu Solen dig lyser så blid. :/:
- [2] Lät oss vårt öde gå visligt till möte;
 Torka bort tåren, som fuktat vårt bröd.
 Uti Naturens välgörande sköte
 Finnas de Skatter hon människan böd.
 Gå sen at lätta de tryckande band
 Som du ser fångsla den lidandes hand. :/:
- [3] Gläds med den glada; ej nöjet försaka,
 Är ju en del utaf Ömhetens lag:
 Hvarföre ej af den Näktaren smaka
 Himlen förunt att ge lifvet behag?
 Njut blott försigtigt de gåfvor du fått,
 Vishetens Lära du då har förstått. :/:

CHAMPAGNE-VINET

Text: Frans Michael Franzén

Musik: Olof Åhlström

Ardito *ten.* *rit.* Skaldestycken XII:12 (1804)

Drick! de för - fly - ga de su - san - de per - lor - na! Drick!

con voce *cresc.* *sf*

6 *con spirito*

rörs af det glitt - ran - de skum - met ditt ö - ga? Skyn - da: blott

p *f*

11

vat - ten är qvar i en blick. Skyn - da: det äd - la der - i och det

p

17

hö - ga, Sö - ker du få - fångt, se'n an - den för - gick.

22

2.

- gick.

- [1] Drick!
 De förflyga de susande
 Perlorna: Drick!
 Rörs af det glittrande skummet ditt öga?
 Skynda: blott vatten är kvar i en blick.
 Skynda: det ädla deri, och det höga,
 Söker du fåfångt, se'n anden förgick. ./:
- [2] Njut!
 De förloras de tjusande
 Stunderne: njut!
 Ytterst förfinade, känslan och löjet
 Reta och domna i samma minut.
 Snappa behaget: det ljufvaste nöjet,
 Om det fördröjs, är en platthet till slut. ./:
- [3] Snar
 Är på jorden den rusande
 Glädjen, ack! snar.
 Fången af ynglingens sparda förhoppning
 Än ur en drufva, förädlad och rar,
 Än från en mun, lik en ros i sin knoppning.
 Straxt till sitt hem öfver molnen hon far. ./:

81 BÄCKEN

Text: anonym
Musik: Schreiber

Allegretto

Skaldestycken XIII:2 (1805)

Jag satt vid en en-slig och sor-lan-de bäck, som

flöt mel-lan blom-ster för-silf-rad och täck,

Såg böl-jor-nas lek, de-ras ha-sti-ga fart, och

pp

15

bub - lan, som blänk - te men slock - na - de snart.

19

[1] Jag satt vid en enslig och sorlande bäck,
Som flöt mellan blomster försilfrad och täck,
Såg böljornas lek, deras hastiga fart,
Och bublan, som blänkte men slocknade snart.

[2] Hon höjdes förfinad och strax var förbi.
Som blixten var glansen, hon klädde sig i.
Dess väsend var tomhet, ett svek var dess pragt,
Ett väder dess höghet, ett inte dess magt.

[3] Jag såg i de böljor, som skiftade här,
Det forsande lifvet, dess fikna begär,
Dess fruktlösa möda, och fåfänga värf,
Dess lopp mellan himlar och djupa förderf.

[4] Jag bröt ifrån häcken en nysprucken ros,
Som, kastad i Bäck, flöt hastigt sin kos.
En saknadens tår ifrån kinderna rann,
Med böljan förmängd han i blicken försvann.

[5] Jag tänkte: fly hastiga bölja och gif
En tafla af människans flyktiga lif!
Lek, bullra och yfs och sjunk ner och försvinn!
Din ögnabliks äflan, hur liknar den min!

[6] Du kommer och rinner din väg; och en ann
Dig följer, som snart rinner bort dit du rann.
Men bäcken förblifver; och är ifrån år
Den källa, som göt honom, evigt består.

3. *fikna* lystna

4. *förmängd* blandad

5. *äflan* strävan

82
VÅRENText: Arvid David Hummel
Musik: Lesträd

Andante

Skaldestycken XIII:4 (1805)

I Na - tu - - - ren hvil-ken lyck - lig frid! Ves-tan

an - das; drif-van tå-rar gju - ter; Va-re hel-sad, Vår! du säl - la tid; re'n i

hop - pet Som-marns fröjd jag nju - - ter.

- [1] I Naturen hvilken lycklig frid!
 Vestan andas; Drifvan tårar gjuter;
 Vare helsad Vår! du sälla tid;
 Ren i hoppet Sommars fröjd jag njuter.
- [2] Lifligt skjuter opp ur Jordens sköt
 Stjelken der den späda Liljan knoppas –
 Sjukling! glöm den tid då Bore röt,
 Andas helsan åter, le och hoppas!
- [3] Och du lycklige, som ingen gång
 Sorgens eller Mödans tyngd måst bära,
 Hör den fria Lärkans glada sång,
 Kungör du, lik henne, Skaparns ära!
- [4] Var en upplyst, sann och värdig tolk
 Af det sköna, visa, i Naturen;
 Är du icke mer än Skogens Folk?
 Bär du icke namn af Kung för Djuren?
- [5] Skåda Blommans oskuld och behag
 Förrn hon mognad dör i ängens sköte –
 Yngling! lär af henne nyttans lag,
 Innan Sorgen hastar till ditt möte.
- [6] Vintren flyktar lik en sorglig dröm,
 Då Naturen ur sin linda vaknar –
 Lifvets vår! den flyr med Tidens ström,
 Lik en Vän, man gråter ej, men saknar.
- [7] Och du Åldrige, som fyllt ditt lopp,
 Gläds åt Våren, gläds åt Solens strimma;
 Vet att så Odödlighetens hopp
 Klarna skall ur Evighetens dimma!
- [8] Ej skall på din morgon, evigt ny,
 Några kulna afton-vindar följa,
 Någon stormig höst-natts mörka sky
 Stjernans rymder för ditt öga dölja!
- [9] Då skall följa dig från fordna år
 Minnet af hvar sann och ädel handling;
 Och din Sällhet, lik en evig vår,
 Mötas ej af någon slags förvandling.

ELDSVÅDAN I KÖPENHAMN ÅR 1795

Text: Nils Lorens Sjöberg

Musik: Olof Åhlström

Skaldestycken XIII:13 (1805)

Mestoso

Bort, brö - der! med le - kar och lö - jen och
En dag, som ej ö - det för nö - jen, men

3
lem - nen i dag E - dert skämt: Den lå - ga på him - me - len
med - öm - kans tå - rar be - stämt:

6
blän - ker, det dy - stra för - ö - del - sens bloss, I

9

stof - tet de bo - nin - gar sän - ker som ber - ga - de Brö - der med oss.

13

[1] Bort, Bröder, med lekar och löjen,
 Och lemnen i dag edert skämt,
 En dag, som ej Ödet för nöjen,
 Men medömkans tårar bestämt.
 Den låga på himmelen blänker,
 Det dystra förödelsens bloss,
 I stoftet de Boningar sänker
 Som bergade Bröder med oss.

[2] Hur ofta jag ögonen vände,
 Förträffliga Stad! till din vall;
 De torn du mot skyarna sände,
 Du såg dem i Hafvets krystall.
 Förstörelsens Engel är lossad
 Kring dina olyckliga Skär;
 Den mur, som dig skyddat är krossad,
 De ramla, de tornen du bär.

- [3] Det synes, som himmelen ämnat
Att skänka dig sorg uppå sorg;
Nyss lågan med jorden har jemnat
Din präktiga Konunga-borg;
I blinken förtärdes all möda
Af Snillen och Konster och vett;
Knappt hundrade år kunna föda
Hvad timmen åt lågorna gett.
- [4] Nu åter de hvälfva i skurar
Upslukande, plats ifrån plats,
Så urgamla Götiska murar
Som nya Korintiska palats;
Hvad Freden och Friheten skänkte,
Är lågornas rof utan nåd:
Den yppigas skatter som blänkte,
Den torftigas ringa förråd.
- [5] Bland forssande eldströmars vågor
Och vindarnas härjande brak,
Och röken af hvirflande lågor,
Och dundret af störtande tak,
Förfärade varelser vandra,
Förgäfves om undsättning be;
Förtviflade se på hvarandra,
Förtviflande himmelen se.
- [6] Beklagen dem, Bröder! beklagen,
Som Vänner och Bröder med Er!
Försvinne för evigt den dagen,
Då vänskap och friden ej mer,
Föreana två stolta Nationer,
Förenta till Seder och Mod,
Till tungomål, Lagar och Throner,
Och Konungar af samma Blod!
- [7] Beklagen de Bröder i fejden,
Som vandra förente med oss,
Att fösa från Baltiska nejden
En plundrande Röfvare-tross.
Fast allt, liksom röken försvinner,
Fast tomten, som marken är bar,
Men Modet, Men Järnet ej brinner,
Två ting, som de än äga kvar.
- [8] Beklagen de Bröder med Lyran,
Hvars toner Ni sjungit i dag;
Som gift med Pindariska yran,
Ett Popiskt förstånd och behag;
Men fast Elementerna föra,
Allt jordiskt, som väder och sand,
De ej den odödlighet störa,
Som väntas från Gracernas hand.
- [9] Jag ser Edra tårar, de flyta,
Men, Bröder, tron himlen om godt;
Ett Folk, kan ej hastigt förbyta,
Den styrka det en gång har fått;
Nationen vid Enväldets sida,
Har Frihetens fullaste dag;
Den kan då bedröfvas och lida,
Men aldrig bli modfällad och svag.
- [10] Ren ser jag dess mäktiga Flagga,
Det blir dess berömvärda lott,
Från Hafven de Rikdomar vagga,
Som resa dess kullfallna Slott.
Snart skola ur svartbrända gruset,
Palatsen stå skönare opp,
Och Folket med Konunga-huset,
Förvandla dess tårar till hopp.

Eldsvådan inträffade 5–6 juni 1795

2. *skär* öar

3. *Konunga-borg* Slottet Christiansborg härjades av brand 26–27 februari 1794

4. *Korintiska palats* byggnader i neoklassisk stil

6. *Konungar af samma Blod* Kristian VII var morbror till Gustav IV Adolf

8. *gift med Pindariska yran, ett Popiskt förstånd* förenat stilen hos Pindaros (500-talet f.Kr.) med den hos Alexander Pope (1688–1744)

9. *Nationen vid Enväldets sida* Danmark vid Sveriges sida. Sveriges kung hade en mycket stark ställning genom förenings- och säkerhetsakten (1789).

84

WISA

Yngling som på livvets stråt

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Pastorale

Skaldestycken XIII:15 (1805)

Yng-ling som på lif - vets stråt o - för - sökt och sin - lig trä - der, San - sa!

la - sten i för - sät sig i dyg - dens skep - nad klä - der. La - sten

sig i dygd för - klä - der, Yng - ling fruk - ta dess för - sät! lyck - lig

den som var - samt trä - der up - på lif - vets ha - la stråt.

- [1] Yngling, som på lifvets stråt,
oförsökt och sinlig träder,
sansa! lasten i försåt,
sig i dygdens skepnad kläder.
Lasten sig i dygd förkläder,
Yngling frukta dess försåt!
Lycklig den som varsamt träder,
uppå lifvets hala stråt.
- [2] Flicka! ännu oskuldsfull,
blif det alltid, eller bäfva,
för den röst som ångerfull,
den förfördas barm syns häfva.
Oskuldsfulla Flicka bäfva,
för den röst som ångerfull,
den förfördas barm ses häfva;
ömkansvärd och rysningsfull!
- [3] Yfs ej, medel-åldrens man,
Svaghets kan din fot förvirra!
Hjelten också falla kan;
Menskans lott det blef att irra.
Menskans lott det blef att irra:
Sjelfva Hjelten falla kan,
och en svaghets stund förvirra
styrkan hos en stadig man.
- [4] Huru dubbelt säll din lott!
Lika älskad Mor och Maka,
Njut den. Genom dygden blott,
har man allt, kan allt försaka.
Lycklig den som lärdt försaka
Lyckans afundsfulla lott!
älskad Mor och älskad Maka,
har man nog af sällhet fått!
- [5] Gubbe, brista skall den länk,
som dig fäst vid lifvets öden.
Hoppets blick till grafven sänk;
Hvilan väntar dig i döden.
Hvilan väntar dig i döden:
Hoppets blick till grafven sänk;
bittra voro lifvets öden.
Deras slut, en bättre skänk.
- [6] Glada Gumma, älskad än,
under höstens mulna skiften;
följd utaf välsignelsen,
skall den lägra sig kring griften.
Tacksamhetens tår vid griften,
följd utaf välsignelsen,
vittnar att i alla skiften,
rättvist du förtjente den!
- [7] Sådant är vårt lefnads-lopp,
delad mellan sorg och löjen,
tärnt af smärtor, närnt af hopp,
som oss lofva nya nöjen.
Men om alla andra nöjen,
oss besvika i vårt hopp,
Bröder, må vid muntra löjen,
Backi löften fyllas opp.

85

FÖRGÄNGLIGHETEN

Text: John Cunningham, övers. A.G. Silverstolpe

Musik: Johan Fredrik Palm

Vivace

Skaldestycken XIII:16 (1805)

Se i - från kul-len öf-ver sträc-kan der, af tor-ra

7

he-dar och af nak - na skref - vor, et ram-ladt Klos-ters mu - rar,

13

och hardt när, en Käm-pes ford - na fäs-tes öf-ver - lef - - vor.

- [1] Se ifrån kullen, öfver sträckan der,
af torra hedar och af nakna skrefvor,
ett ramladt Klosters murar – och hardt när
en Kämpes fordna Fästes öfverlevfor.
- [2] Se Obeliskan, Urnan, nu i jordens stoft
ibland de obemärkta klyftor täljas;
och, fallna från Portikens brystna loft,
Cheruber djupt i sunkna grafvar dväljas.
- [3] Der Helgons Vårdar uti gothisk prakt
sig yfde – snärjgräset och nässlan vaka;
och Tallar fröade från fjellens trakt,
igenom tornen sina hufvun skaka.
- [4] Med obevekligt lugn och tysta fjät
här Tiden framgått – Ve de stolta Fästen?
Till jorden drar hon deras majestät
med samma hand hon rifver Sparfvars nästen.
- [5] Förgäfves ifrån Nunnors helga barm
Religionen tolkade med sång sin smärta,
och Hjelten lyftade en stålklädd arm –
af sten för bön och hot är ödets hjerta.
- [6] I skumma lunden der, bland vissna trä
och half-förfallna Monumenter, ligger
en Mor – i marmor huggen – uppå knä:
lif hon för sina Barn med tårar tigger.
- [7] Men djupt i svarta mullen lades de;
med blodsfärg skrifna voro deras öden;
Tyran , förskoning! Modren ropade,
Nåd! Rätt för Oskulden! – Men döf är Döden.
- [8] Der, multnande, med sin Thiare och Staf
står bilden af ett Helgon – fordom dyrkadt,
nu namnlöst – sjelf ett stoft i samma graf
med dem, som kyst dess skrud, dess förbön yrkat.
- [9] Se, under hvalfvvet, hvilken hop af sten,
af splittrade tropeer, spjut och pilar!
Förvandlad der i några murkna ben,
en Scanderbegiskt fruktad Hjelte hvilat.
- [10] Och nu, hvad båtade Vasallers mängd?
hvad detta herradöme sträckt så vida?
hvad dessa Vapens glans, och denna längd
af Riddare, i rustning vid hans sida?
- [11] Hvi hafva tornens spiror gränsat skyn?
Hvi Kämpen med sitt svärd sin ära hämnat?
En större Segrare, med jordens bryn
hans trotsiga kastell och honom jämnat.
- [12] Se, Ufvar, Ödlor nu de rum bebo,
der blyga Nunnor förr hvarandra mötte,
vid morgon-timan, och i helig tro
sin långa dag med menlös flit förnötte:
- [13] Och der, hör Skators skratt och Korpars rop
ur Salen, der, i Brödra-kedja sluten,
kring midnatts-bägarn satt en Kämpahop
och ystert njöt den vingade minuten.
- [14] Ja, vingad är minuten! Snart förgår
en tima vällust utaf mänskans öden;
och, trogit följande i tidens spår,
går lika vingad, hennes Broder – Döden.
- [15] Med allt sitt planvett, månne Statsman väl
kan lägga blott en dag till sina dagar?
I Dödens bröst månn mildheten sig stjal
om Orpheiskt, på sin luta, Skalden klagat?
- [16] När Saladin med rof och vidgad magt
från Syrien och Egypten återvände,
och såg med sansning på triumfens prakt,
han suckade och Menskans intet kände;
- [17] Och der han satt på charn i purpur-skrud
och kände hjessan under lagrar böjas,
från sina ödens höjd han gaf det bud
att på en Lans hans svepning skulle höjas.
- [18] Och böd en Härold ropa: Saladin,
så stor, så van att välden nederbryta,
skall kanske ej, då nästa dag går in,
af annat rof, än denna Slöja, skryta.
- [19] Ja, leta djupt i ärelystnans spår
på slagtnings-fältet blodadt af Magnaten:
se Minnet badande i tårar står;
men säg, hvar ligger Chefen, hvar Soldaten?
- [20] Förgäfves reses Stoden, ristas Sten
med ryktets inskrift, som din ära stafvar:
snart blandar tiden dem med deras ben,
som jordades i obemärkta grafvar.
- [21] Allt skall förgås – Naturen sköflar platt –
och skymningen af flydda Sekler tjockna –
och matt och ensam, i ruinens natt
skall glömskans lampa flämta – och ej slockna.

1. *hardt när* nära intill

2. *täljas* räknas, förekommer

8. *Thiare (tiar)* mössa, påvekrona

9. *scanderbegisk* som Scanderbeg, albansk hjälte,
död 1460 i striderna mot turkarna

12. *menlös* oskyldig

13. *vingad* snabb, kort

16. *Saladin* sultan av Egpten och Syrien (död 1193),
besegrade fransmännen under tredje korståget

17. *charn (charen)* stolen, tronen

18. *böd* bjöd, befallde

M. 2. 10. 89.

Gravioso

mf

 mf

 mf

dolce
 i sin lighet, My dig gladens Sabler ly-ven mer betänkels flögthet. *pp*
dolce

mf
 Da Capo al Segno *mf*

*Suort de fallu aren futas,
 Suort qer uqer lid forbi,
 Det dig skänkter vor at njukas
 Suort de at lycklig bli!*

86

VISA

Ungdom! du hvars hjerta

Text: Anna Maria Lenngren

Musik: Johan Wikmanson

Grazioso ♩ MT 1806, s. 56

Ung - dom!

du hvars hjer - ta hy - ser kän - slan i - sin

lif - lig - het, Än dig gläd - jens fack - la

pp *mf* *f* *dolce*

16

ly - ser; men - be - tänk - dess flyk - tig - het.

ff *p*

21

pp

[1] Ungdom du hvars hjerta hyser
Känslan i sin liflighet!
Än dig glädjens fackla lyser,
Men betänk dess flygtighet.

[2] Snart de sälla åren slutas,
Snart går nöjets tid förbi;
Det dig skänktes för att njutas,
Skynda då, att lycklig bli!

[3] Ömma känslor, lek och löjen
Ej för alltid bli din lott;
Snart af alla dina nöjen
Minnet är dig öfrigt blott.

[4] Snart skall du som tusen andra,
Tvär och trumpen mot hvar man,
Afvundsjuk de nöjen klandra,
Som du sjelf ej njuta kan.

[5] Rys att komma skall den dagen,
Då du bräcklig, trög och kall,
Sjelf af kärleken bedragen,
Flickans hopp bedraga skall.

[6] Fåfångt, för att tycke vinna,
Du vill synas ung och kry;
Man skall blott dig löjlig finna,
Och dess mer ditt sällskap fly.

[7] Förr än denna åldren nalkas
Till ditt hjerta med sin is:
Förr än blodet hos dig svalkas,
Lef och sjung till nöjets pris.

[8] Medan än du värdet känner
Af dess dyra ögnablick,
Gör dig glad med dina vänner,
Sjung och tag ditt glas och drick.

87 Månen ej lyser

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Andante con espressione

MT 1806, s. 69-73

6

12

Må - nen ej ly - ser den

ff *ff* *p*

ff *sf p* *sf p*

16

äng - sli - ga natt: hyd - dan för - gäf - ves jag sö - ker.

sf p tr

19

Ga - sten han blos - sar och vak - tar sin skatt. Dra - ken för - tvif - ladt sig

sf p sf p tr p p

22

krö - ker. Stor - mar - nas ras hörs med natt - ugg - lans låt.

ff

25

Väl - na - der suc - ka vid men - ni - skjors gråt: i

p cresc.

27

ku - lan bo - jor-na skram - - - - - la.

f *ff*

30

Mor - diskt en röf - va - re går i för-såt; Ve den bland vild-djur skall

sf p sf p sf p

33

fam - la, ve den bland vild-djur skall fam - - - la.

sf p > f ff

37

p

41 *mancando* **a tempo**

ff *p*

46 **Poco allegretto**

Him - len har hört — den för - kros - sa - des bön — : en Stjer - nas

dolce

51

lyck-li-ga spå-dom jag trod - de. Straxt sågs en bo - ningder öm - sint och

p *f*

57

skön — en Gu - da - va - rel-se bod - - - de: dess

p *f*

62

sträck - ta ar - mar till - bö - do en hamn, en eld i min

p *f* *p*

67

själ, och jag flög i dess famn, Sig glä - djens tå - rar ut -

f *p* *f* *p* *f*

72

gju - - - ta. Hvem var — det? jo Vän - skap, He - li - ga

rit. **a tempo**

sf *p* *p*

77

namn — ! Säll den din full - het kan nju - - - ta — ,

p *f*

82

Säll — den din full - het — kan nju - - - ta.

87

92

[1] Månen ej lyser den ängsliga natt:
 hyddan förgäfves jag söker.
 Gasten han blossar och vaktar sin skatt.
 Draken förtvifladt sig kröker.
 Stormarnas ras hörs med nattugglans låt.
 Vålnader sucka vid människjors gråt:
 i kulan bojorna skramla.
 Mordiskt en röfvar går i försåt;
 Ve den bland vilddjur skall famla.

[2] Himlen har hört den förkrossades bön:
 en Stjernas lyckliga spådom jag trodde.
 Straxt sågs en boning der ömsint och skön
 en Gudavarelse bodde:
 Dess sträckta armar tillbödo en hamn,
 en eld i min själ, och jag flög i dess famn,
 Sig glädjens tårar utgjuta.
 Hvem var det? Jo Vänskap, Heliga namn!
 Säll den din fullhet kan njuta.

TILL DEN BORTFARNA

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Larghetto

Skaldestycken XIV:3 (1806)

Hvad läng - tan gör mig ti - den lång, då jag min vän ej
fin - ner! hvad alt är led - samt, lek och Sång, och hvad mig tju - ste
mån - gen gång, nu till mitt hjer - ta mer ej hin - ner,
förn jag ser min vän — hos mig — i - gen — .

- [1] Hvad längtan gör mig tiden lång,
Då jag min Vän ej finner!
Hvad allt är ledsamt – lek och sång,
Och hvad mig tjuste mången gång,
Nu till mitt hjerta mer ej hinner,
Förr' n jag ser min Vän
Hos mig igen.
- [2] Vid sjön på gröna kullens spets
Jag någon qväll uppstiger:
Men intet lif i denna krets,
Jag vänder om och bara leds,
Och bara suckar, ber och tiger:
O att dock min Vän
Kom snart igen!
- [3] O! dessa dagars lif består
Af långa mörka tider;
Minuter dröja liksom år;
Jag åker, seglar, läser, går,
Och lika långsamt dagen skrider.
Bästa, bästa Vän
Kom snart igen!
- [4] Ack skynda, söta! skynda då!
Jag skall så tacksam vara.
Jag alltid vid din hand skall gå,
Skall älska dig så mycket så:
Och far jag bort, så skall jag fara
Samma dag igen
Hem till min Vän!

TILL DEN HEMKOMNA

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Poco allegretto

Skaldestycken XIV:4 (1806)

Skyn - da, kom, att i min famn, lyck - ligt

6
hem till - ba - ka län - da! ändt - lig slip - per jag då

12
sän - da tom - ma suc - kar till ditt namn. Al - drig

18

me - ra från min famn skall du fly, och jag ej

24

sän - da tom - ma Suc - kar till ditt namn, tom - ma

30

suc - kar till ditt namn.

p *pp*

36

poco f

- [1] Skynda, kom att i min famn,
Lyckligt hem tillbaka lända!
Ändtlig slipper jag då sända
Toma suckar till ditt namn.
Aldrig mera från min famn
Skall du fly, och jag ej sända
Toma suckar till ditt namn.
- [2] Hvilket grymt *Farväl* det var,
Hvilka moln min himmel höljde!
Glädjen dig på flykten följde;
Saknaden blef ensam kvar.
Grufligt detta afsked var;
Glädjen dig på flykten följde;
Sorgen blott hos mig blef kvar.
- [3] Se'n jag gick på elfvens strand,
Der, vid månans silfverstrimma,
Jag så mången aftontimma
Vandrat med dig hand i hand.
Men jag fann nu ingen hand,
Ingen Vän i qvällens timma,
Der jag gick vid elfvens strand.
- [4] Då du glad och lycklig var,
Mellan nöjets armar buren;
Glädjen, vänskapen, naturen,
Allt förnöjde dina dar;
Då, för mig, som ensam var,
Intet fanns uti naturen,
Som förnöjde mina dar.
- [5] Och med oro mången gång
Jag om dina nöjen drömde,
Tänkte visst, att du mig glömde
Mellan lekar, dans och sång:
Men bland lekar, dans och sång
Du likväl mig icke glömde,
Fast jag drömde't någon gång.
- [6] Nej – du har mig icke glömt,
Bäst jag den försvundna gråter,
I min famn du hastar åter,
Och mig älskar lika ömt.
Den mig älskar lika ömt,
Och sig skyndar till mig åter,
Har visst aldrig mig förglömt.
- [7] Och nu är all sorg förbi!
Vid din hand och vid ditt hjerta
Glömmer jag min lidna smärta,
Och skall åter lycklig bli –
All min sorg är nu förbi!
Vid din hand och vid ditt hjerta
Skall jag evigt lycklig bli.
- [8] Skynda då att i min famn,
Lyckligt hem tillbaka lända.
Jag skall mer ej nödgas sända
Toma suckar till ditt namn –
Aldrig mera från min famn
Skall du fly, och jag ej sända
Toma suckar till ditt namn.

90

DEN LILLA FLICKAN

Barn-visa

Text: anonym

Musik: Carolina Fredrika Åhlström

Andantino

Skaldestycken XIV:10 (1806)

Jag kän - ner än - nu verl - den fö - ga, jag nyss fyllt

mi - na ni - o år; Men ock - så än - nu

från mitt ö - ga dess sor - ger prä - sat in - gen

The score is written in 3/8 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of music. Each system includes a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on grand staff (treble and bass clefs). The piano part begins with a piano (*p*) dynamic. The lyrics are in Swedish and are placed below the vocal line.

16

tår.

f

- [1] Jag känner ännu världen föga,
jag nyss fyllt mina Nio år,
men också ännu från mitt öga
dess sorger prässat, ingen tår.
- [2] Jag leker bort med sorgfritt hjerta,
i skydd af oskulden min dag:
min själ är lugn, bekymrens smärta
den känner ännu icke jag –
- [3] Min söta sömn ej nånsin jagas
från mig af ouppfyllda hopp,
och hvarje morgon, då det dagas,
jag stiger glad och munter opp.
- [4] Och helsar på min goda Mamma,
med en förtrolig, barnslig röst,
och trycks med ömhet i detsamma
till hennes moderliga bröst.
- [5] Se'n hoppar jag omkring och dansar
med mina syskon lätt och fort,
och klär min docka, knyter kransar,
och bygger opp små hus af kort.
- [6] Af Mamma får jag Pepparkaka,
då jag är sedig, god och snäll;
den låter jag min syster smaka
och känner mig, så säll, så säll.
- [7] Säg Pappa! – kan jag äfven blifva
som nu så lycklig, glad och nöjd,
då jag en gång skall öfvergifva
min docka, och min barndomsfröjd?

91

MITT RÅD

Text: Charlotte Cederström

Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken XIV:11 (1806)

Tro ej al - la men - skjor il - la, Tro ej

p *cresc.*

3
al - la men - skjor väl, Det går lätt att sig för -

f *p*

6
vil - la med en öm och blö - dig Sjal, med en

f *p* *mf*

9

öm och blö - dig Sjal.

12

cresc.

f

[1] Tro ej alla menskior illa;
Tro ej alla menskior väl;
Det går lätt att sig förvillla
Med en öm och blödig själ.

[2] Om du skrämnda blickar kastar,
Och försagd bland hopen står,
Snart förtryckarn till dig hastar,
Och beväpnad mot dig går.

[3] Blif ej modfäld vid försöken,
Som då konstigt ställas an;
Ofta äro de blott spöken,
Hvaraf du ej skadas kan.

[4] Är du stark i präfningsstimman,
Och emot försåtet ler,
Snart du finner, fram ur dimman
Solens strålar tränga ner.

[5] Vandra varsamt ibland vänner;
Ty det händer ofta där,
Att du ej en enda känner,
Fast du mitt ibland dem är.

[6] Glädjens dag är snabbt förliden;
Qvalets stunder ändra sig;
Umgås därför så med Tiden,
Att du ej bedrager dig.

92

VID FRU A.D. H:GS GRAF
d. 31 Maji 1806

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Largo

Skaldestycken XV:3 (1807)

O! ljuf - va tröst, att al - la vå - ra
ö - den med vis - het Sty - ras af en hög - re hand. Kom
gjut dig ut - i vå - ra bröst, när dö - den up - lö - ser

14

hjer - tats och Na - tu - rens band, up - lö - ser hjer - tats och Na -

19

tu - - - rens band.

- [1] O, ljufva tröst, att alla våra öden
Med vishet styras af en högre hand,
Kom, gjut dig uti våra bröst, när döden
Upplöser hjertats och naturens band!
- [2] När minnet af en flygtad sällhet sårar,
Och hjertat blöder i ett kvalfullt bröst;
Natur! kräf ut din första rätt af tårar,
Men tysta icke Religionens röst!
- [3] Dess tröst är dyrbar för en åldrig maka,
Som bördan på en magtlös skuldra bär,
Och under tårar i sin famn tillbaka
Ur grafvens natt sin flydda Vän begär. –
- [4] Dess tröst är dyrbar – dyrbar under smärtan,
För Barn, som svepta uti sorgens flor,
Förvara uti sina rörda hjertan
Blott bilden af en tidigt saknad Mor. –
- [5] Dess tröst är dyrbar för bestörta Vänner
Kring griften samlade i sorgens skrud;
Den *saknade* en evig sällhet känner;
Vi träffas åter hos en allgod Gud.

93 MIN SISTA ÖNSKAN

Text: Johann Gaudenz von Salis-Seewis, övers. J.D.Valerius
Musik: Vincenzo Righini

Moderato Skaldestycken XV:4 (1807)

När skall ö - dets nåd mig
skyd - da, och min sis-ta bön bli hörd? Blott en stil-la land - lig
hyd - da, blott en li - ten e - gen skörd, Och en vän med tro och

12

Se - der, tro - het, mun - ter - het och ro — :

15

Ack! och hon mit alt min he - der, hon till säll-skap i mitt bo!

19

6

p

- [1] När skall ödets nåd mig skydda,
Och min sista bön bli hörd?
Blott en stilla landlig hydda,
Blott en liten egen skörd,
Och en vän med tro och seder,
Frihet, munterhet och ro;
Ack! och hon, mitt allt, min heder,
Hon – till sällskap i mitt bo!
- [2] I en täppa, närbelägen,
Skulle allting bli natur;
För den konstigt täckta vägen
Och en skuren hagtorns mur,
Skymde oss ett tak af viden,
Tätt med murgrön öfversådt,
Som, bland granarna och friden,
Aldrig afunds blick förrådt.
- [3] För canaler och för dammar,
Blott en skuggad källas strand;
Och för klipta taxus-stammar,
Frukträn satta af min hand.
Genom hvalfvet, blott af alar,
Upför trappan, blott en håll,
Flög jag, ej till marmorsalar,
Men till Hennes tysta tjäll.
- [4] Vid den friska morgonstunden,
Nära floden, hörde vi,
Under ekarne i lunden,
Näktergalars harmoni.
Och om Philomele ej hördes,
Höjde Hon sin silfverröst;
Och af Hennes toner rördes
Ännu djupare mitt bröst.
- [5] Under buskar, rosentyngda,
På vår klöfversådda plan,
Skämtade vi, ljuft föryngda,
Som på sidenklädd divan.
I en doft från bön-festoner,
Under poppeln, rak och skön,
Reste vi, för gyldne throner,
Blott en brädbänk, målad grön.
- [6] Bär, som Hennes fingrar tryckte,
Honung, som ur kakan flöt,
Grönt, som Hon från sängen ryckte,
Mjölk, som Hon i kärnen göt;
Hur vi stolta skulle vara
Vid ett sådant Guda-mål!
Vore än af bokträ bara
Både skedar, fat och skål.
- [7] Att behängd med blomsterkransar,
Efter vallhjonspipans ljud,
Mana bygdens barn till dansar, –
Hvilken bal och hvilken skrud!
Kärare än Op'ra-fjäset,
Ledsna stadssvärm, är för dig,
Vore pantleken i gräset,
Vid min flickas arm, för mig.
- [8] I de ljusa sommarnätter,
Innan månan sänktes ned,
Öfver daggbegjutna slätter,
Huld Hon vid min sida skred.
O! till stjernan i det höga
Hof jag ofta opp min blick;
Men till Hennes blåa öga
Oftare den återgick.
- [9] Må jag denna fristad hinna!
Må jag, efter långa qval,
För min lefnads afton finna
Någonstäds en fredlig dal;
Lugn i kojan, dess försköning
Af en maka, öm och kär,
Som, till trohetens belöning,
På min grift en blomma bär!

2. *konstigt* konstfullt

3. *taxus* idegran

4. *Philomele* prinsessa i antikens sagor, som förvandlades till näktergal, därigenom annat namn på näktergalen

5. *feston* band, ranka

7. *Op'ra-fjäset* tillgjordheten på teatern

94

DE TRE BLOMMORNA

Text: anonym
Musik: Himmer

Andantino

Skaldestycken XV:5 (1807)

Det blom-strar för E - der vid graf - vens rand, Tre

tju - san - de blom-mor, I Skö - na. O! stan-nen och hö-ren: i

lif - vets land de van - drin - gens mö - dor be -

15

lö - - - na.

20

[1] Det blomstrar för Eder vid Grafvens rand
Tre tjusande Blommor, I Sköna.
O! stannen och hören: i Lifvets land
De Vandringens mödor belöna.

[2] Den Första, på fågring, på vällukt rik,
I skuggan ej trivdes så gerna,
Men älskar, en bländande Solros lik,
Att helsas af Middagens stjerna.

[3] Den Andra, en Ros – men hvem målar den?
I skugga, i dag hon plår trivas;
I kojor, i slott, öfverallt, dess Vän
Af himmelska vällukter lifvas.

[4] Den Tredje, en blygsam Viol, begär
Att vänligt till rosen sig sluta,
Och att ur den kalk som hon osedd bär,
Sin ånga kring nejderna gjuta.

[5] Den Första dig tillhör, som lifvets dar
För ömma föräldrar förljufvat,
Och, ren i din sinlighets ålder, har
Din sinlighets öfverdåd kufvat.

[6] Och Rosen, o Qvinna, den väntar dig
En dag, som i hamn af en Maka,
En skyddande Engel på lifvets stig,
Steg ned för vår Sällhet att vaka.

[7] Violen, I Barn! är den Moders lön,
Som i Edra hjertan ej ammar
Till blomstrande stänglar blott Dygdens frön,
Men ock till fruktbärande stammar.

[8] Och af dessa blommor en krans i dag,
Louise! kring din Urna skall falla,
Der Sanningen tecknat, i enkla drag:
Louise! du förtjente dem alla.

[9] Så ilen då nu till Er lek och dans,
Men glömmen ej, tjusande Tärnor,
Er Tredubbla Blomma, hvars sköna krans
En dag blir en krans utaf stjerner.

95 BRÖLLOPS-VISA

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Allegretto

Skaldestycken XV:6 (1807)

Bland forn - ti - dens se - der rätt hygg - lig var den, Som

of - ta kring mjöd - ka - ret råd - - de, man fyll - de i hor - net och

drack för Sin vän, och fram - tids lyck - sa - lig - het spåd - de. Och

f *p*

17

flic - kan be - va - kad i Jung - frur - nas bur, bland rad - band och

22

ny - stan och nå - - - lar, vann of - ta en Slaf af för -

27

mil - drad Na - tur, bland käm - par - nas Sa - gor och Skå - - -

32

lar.

- [1] Bland Forntidens seder rätt hygglig var den,
 Som ofta kring Mjöd-Karet rädde.
 Man fylde i hornet och drack för sin vän,
 Och Framtids Lycksalighet spådde.
 Och Flickan, bevakad i Jungfrurnas bur,
 Bland radband och nystan och nålar,
 Vann ofta en slaf af förmildrad natur
 Bland Kämparnas sagor och skålar.
- [2] Ja! liksom på lur alltid Kärleken stod
 I tornet, i templet, i kojan.
 Ej Bardernas vishet, ej Kämparnas mod
 Förmådde att afskudda bojan.
 En lågande blick, lik en vigg ifrån Thor,
 Slog ned i den sköldade barmen –
 Ett handslag man gaf i det Göthiska Chor;
 Och gick med sin Brud under armen.
- [3] Geck hem – och togs mot uti Vännernas lag
 Med önskningar, stek och Ägg-stjernor:
 Der svingades om, till den ljusnande dag,
 Vid gigan, af Svenner och Tärnor.
 Sist sängleddes paret. – Förlåt mig jag kan
 Som ogift, ej detta beskrifva,
 Men när jag omsider också blifvit man,
 Vill jag Er den målningen gifva.
- [4] Så skedde det fordom; så sker det ännu,
 Med liten förändring kan hända.
 Hon söker en Man – och Han söker en Fru –
 – Och annars gick verlden om ända.
 Vi se våra Vänner vid Sällhetens mål
 Hvarandra i armarna trycka,
 Och dricke de Gamles välmenande skål,
 Som kallades: *Tomtebo-lycka*.

96

LANDTMANNEN

Text och musik: Charlotte Cederström

Allegretto

Skaldestycken XV:9 (1807)

In - un - der den skug - gan - de Lin - den jag satt up - på tuf - van för -

nöjd — , Den lät - ta och su - san - de vin - den, var än - nu så blyg - sam för -

dröjd. Och Gö - ken han gal - de och mjöl - na - ren mal - de och

11

Or - rar - na spel - te och mol - nen sig del - te och jag satt vid lin - den i

14

skug - gan så nöjd.

[1] Inunder den skuggande linden
 Jag satt uppå tufvan så nöjd;
 Den lätta, och susande vinden
 Var ännu så blygsam fördröjd:
 Och Göken, han galde,
 Och Mölnaren malde,
 Och Orrarna spelte,
 Och Molnen sig delte;
 Och jag satt vid Linden i skuggan så nöjd.

[2] Den gode, och fridsamme Grannen
 Han betar sin jord bredvid min;
 Och denne rättrådige Mannen
 Han anser min trefnad för sin;
 Ej nånsin vi tvista
 Om rangordnings lista
 Vi hoppet ej mista
 Om något syns brista;
 Min Granne, han anser min trefnad för sin.

[3] Långt skiljd från den bullrande staden
 Med hamnar, med gator och torg,
 Med brokiga hus hela raden,
 Palatser med torn och med borg:
 Än dubbelt så höga
 Er pragt för mitt öga
 Förnöjer mig föga,
 Med nöjen så tröga,
 Bland torn och palatser med vallar och borg.

[4] Jag stadnat vid spaden, och plogen,
 Vid åkrar – vid ängar – och fält.
 För stillhet, och vänskapen trogen,
 Och finner det lyckligt och sällt.
 Och ledsnadens plåga
 Får här sig ej våga
 Att släcka min låga
 För värksam åhåga
 Att odla min åker – min äng – mina fält.

97
BERGSTÖRTNINGEN

Text: anonym
Musik: Olof Åhlström

Skaldestycken XV:15 (1807)

Agitato

O! till hvad nej - der af fa - sa jag rig - tar

häg - nan-de blic - kar på af - stånd i - från. Härj - ning och

natt öf - ver stoft - verl - dens Son! Ser jag ej ber - get som

17

rem - nan - de svis - tar? hör jag ej stört - nin - gens rys - li - ga

f p f p f p f p f p f p

22

dån? hör jag ej stört - nin - gens rys - li - ga dån?

f [p] f p f p f p f p

27

1. 2.

f sf sf

- [1] O! till hvad nejder af fasa jag rigtar
Häpnande blickar på afstånd ifrån.
Härjning och natt öfver stoftverldens Son!
Ser jag ej berget som remnande svigtar?
Hör jag ej störtningens rysliga då?
- [2] Skogen som sträckte sin åldriga hjessa,
Trotsande stormarnas våld emot skyn,
Och sina rötter mot hafsbojans bryn,
Suckande slits han med våld ifrån dessa,
Störtad af Härjningens ande i dyn!
- [3] Hvilken är kraften som jordkretsen gungar,
Fogningen bryter af skapelsens ring,
Öppnar en graf för hvar levande ting?
När skall han tröttna den armen som slungar
Krossande klippor i rymden omkring?
- [4] Hvilken är Jätten som verldsbandet lossar,
Grym och igenom förödelsen stor;
Som, vid det hat åt naturen han svor,
Fjällarnas höfding omstörtande krossar –
Han som var Jordens jemnåriga bror?
- [5] Sveitserlands Odlare! tänkte du hinna
Mognadens dar der i skuggan du satt?
Tänkte du vinna för mödan en skatt?
Nej, dina skördar – du sjelf skall försvinna
Djupt i förstörelsens eviga natt!
- [6] Helsad af vindarnas friskande fläktar,
Räds du ej stormen som gnyr öfver dig;
Trampande dældernas blomstrande stig,
Glad åt de mognande drufvornas nektar,
Anar du icke förödelsens krig.
- [7] Trygg under forssarnas brusande strömmar,
Styr du de bullrande qvarnarnas gång;
Ännu, då Eko besvarar din sång,
Säll af din inbillnings låfvande drömmar,
Vidgar du ladan som syns dig för trång.
- [8] Fåfångt, bedragne! du skall icke skörda.
Innan den gryende morgonens ljus,
Gården du hägnat, ditt timrade hus,
Fältet som prunkar med svigtande börda,
Allt skall förvandlas i töcken och grus.
- [9] Menskjan hvars snille fullkomnar naturen,
Hon som bar ensam förtrollningens staf,
Allt hvad som andas i skogar och haf,
Masken i stoftet, de vingade djuren,
Omsvepas alla i störtningens graf!
- [10] Flyktande dödlige! hvart vill du syfta?
Flyr du från Hyddans instörtande tak,
Eller den splittrade seglarens vrak?
Skynda från bergstoppens ramlande klyfta,
Undan de bristande stammarnas brak!
- [11] Öfverst på kullen som dagen beskiner
Irra ännu dina betande lam.
Syftar du dit? – O, du hinner ej fram!
Krossad du faller bland templets ruiner,
Djupt under höjdernas vältrande dam!
- [12] Fåfångt att fordom du bad om förskoning
När du såg himlen i stormmolnets drägt.
Du af förödelsens natt är betäckt,
Du, med din hjord, dina åkrar, din boning,
Maka och Söner och Döttrar och Slägt!
- [13] Sväfven, I hemska och töckniga Skyar!
Öfver den trakt der i välmågans dar
Odlarn de bördiga skördarna skar.
Fästen och Gårdar och Tempel och Byar,
Allt är försvunnet – blott fasan är kvar.

98 Jag har dig åter

Text: Fredrik de Ron
Musik: Bernhard Crusell

Andante con espressione MT 1809, s. 64

Jag har dig å - ter, och mitt gla - da

hjer - ta, nu rörd och stum, lyfts e-mot Him - - - len

opp; Som lin - - drat har— den frug - tan, o - ro,

13

smär - ta, Som mån - - gen dag för - stör - de alt mitt

17

hopp, Som mån - gen dag för - stör - de alt mitt hopp.

Jag har dig åter, och mitt glada hjerta,
 Nu rörd och stum, lyfts emot Himlen opp;
 Som lindrat har den frugtan, oro, smärta,
 Som mången dag förstörde alt mitt hopp.

DEN UNGA VANDRAREN

Text: anonym (Nils Lorens Sjöberg?)

Musik: Sjöberg

Andantino

Skaldestycken XVI:6 (1809)

Glad och sorg - fri i sin ung - doms vår van - drar gos - sen

4
ge - nom al - la län - der; föl - jer mo - digt hvar - je o - känt spår

7
än på Rhens och än på Bäl - tens strän - der.

- [1] Glad och sorgfri i sin ungdoms vår
Vandrar gossen genom alla länder;
Följer modigt hvarje okänt spår
Än på Rhens och än på Bältens stränder.
- [2] Lätt som flägten af en västanvind
Han igenom lifvets öknar ilar –
Ler åt dåren, som med tårad kind
Oförnöjd på lyckans blomster hvilar.
- [3] Misanthropen, tänd af diktadt qual,
Ser i Nattens färger Verlden målad;
Dagakarlen, munter i sin dal
Ser den, lik sin horisont, bestrålad.
- [4] Solen öfver hela Verlden ler,
Och hvart hälst sin kosa vandrarn sträcker,
Hvarje träd ett skygd åt honom ger,
Hvarje bäck hans törst i hettan släcker.
- [5] Öfver alt man finna kan en vän,
Som den trötte handen hjälpsamt bjuder;
Hjertat klappar varmt för kärleken,
När dess lof från flickans läppar ljuder.
- [6] Hvilken dårskap att beklaga sig
Öfver lifvets ofta mulna dagar!
Ack! åt grafven kröks den blomsterstig,
Som man klandrar, men som dock behagar.

100

SÅNG DEN 21 AUGUSTI 1810

Text: Johan David Valerius

Musik: anonym

Andante maestoso

MT 1810, s. 79-80

The musical score is written in a single system with three staves. The top staff is the vocal line, the middle staff is the right-hand piano accompaniment, and the bottom staff is the left-hand piano accompaniment. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Andante maestoso'. The score is divided into three systems, each starting with a measure number (1, 4, and 8) in the left margin. The lyrics are written below the vocal line.

System 1: Measure 1. The vocal line begins with a whole note rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a steady bass line in the left hand.

System 2: Measures 2-4. The vocal line continues with a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, and a quarter note G4. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

System 3: Measures 5-8. The vocal line concludes with a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The piano accompaniment ends with a final chord and a fermata.

Lyrics:
 Vid lju-set af ett ny-tändt hopp från sor-gens
 lån-ga dröm-mar vak - nad, Den äd-la Sve - a blic - kar opp — ur tå-rar
 af en mil - drad sak - nad. Alt hvad hon

12

ryckt ur Da - nas famn, Hvad ur dess e - gen famn för -

15

svun - nit Hon, en - dast med för - änd - rat namn i Gal - liens

18

skö - te å - ter - fun - nit, i Gal - liens skö - te å - ter -

21

fun - nit.

- [1] Vid ljuset af ett nytändt hopp
 Från sorgens långa drömmar vaknad,
 Den ädla Svea blickar opp
 Ur tårar af en mildrad saknad.
 Alt hvad hon ryckt ur Danas famn,
 Hvad ur dess egen famn försvunnit
 Hon, endast med förändradt namn,
 I Galliens sköte återfunnit. :/:
2. Var hälsad, Prins, af Fjällens barn,
 Skänk dessa byggder Henriks like
 Ock blif den andre från Béarn,
 Som lycklig gör ett söndradt Rike.
 Räck Sverges Kung, till stöd din arm,
 Kom att Hans Thron, Hans mildhet ärfva,
 Och hvilande från bragders larm,
 En lugnare bedrift förvärfva. :/:
3. Det mod, som inga faror känt,
 Skall tryggt förbida hvarje fara;
 Den hand, som krigets åskor sänt,
 Kan tvinga dem och dem besvara.
 Det var en Segersäll Soldat,
 Som ibland Kungar blef den Förste.
 Må Han en Skyddsgud för Sin Stat
 Bland Kungar nämnas, som den Störste. :/:
4. Kom blif oss alt hvad August var,
 Kom att af tacksamheten krönas
 Att för vår lycka vårt försvar
 Som Han af kärleken belönas.
 Så skall Han träda fram i Dig,
 Likt denna sköna Solens Tärna.
 Som Aftonstjerna sänker sig
 Och höjes åter Morgonstjerna! :/:

1. *ryckt ur Danas famn* syftar på danske prinsen Karl August, som aug. 1809 valdes till svensk kronprins, men dog redan maj 1810. (Nämns som "August" i sista strofen.)

2. *Prins ... Henrik ... den andra från Béarn* syftar dels på kronprins Karl Johan, dels på Henrik IV som var kung av Frankrike (död 1610) och född i Pau i landskapet Béarn, precis som Karl Johan.

Källor och kommentarer

Förkortningar/Abbreviations

B	Basso
Clar.	Clarinetto
Cor.	Corno
Fag.	Fagotto
GQ	<i>Glada Qväden</i>
MT	<i>Musikaliskt Tidsfördrif</i>
Ob.	Oboe
SBL	<i>Svenskt biografiskt lexikon</i>
Sk	<i>Skaldestycken satte i musik</i>
Skma	Statens musikbibliotek (The Music Library of Sweden, formerly Library of the Swedish Academy of Music), Stockholm
Sm	Musikmuseet (The Museum of Music), Stockholm
STM	<i>Svensk tidskrift för musikforskning</i> , Göteborg
SU	Bellman, standardupplaga (complete edition); se litteraturlistan (see the references)
Timp.	Timpani
Tr.	Tromba
V.	Violino
Va.	Viola
VB	Van Boer, se litteraturlistan (see the references)
Vc.	Violoncello

KÄLLOR

A Skma, handskrifter: Sångsamlingen *Sammelsurium* i Johan Wikmansons autograf, band i rött skinn med guldpräglad bård på pärmarna och guldornament på ryggen. Pärmarnas insidor klädda med starkt marmorerat papper i grönt, rosa, gult och svart.

Omfång: främre försättsblad + 2 blanka sidor + titelsida + 2 blanka sidor + 72 s. (pag. i blyerts av annan hand) + s. [73] + 2 blanka sidor + bakre försättsblad.

Notpapper med guldsnitt, styvt papper i format 17,5 x 26,5 cm. Vattenmärken: C & I HONIG, med del av motiv (avskuret), s. 1–53; resten papper av okänt fabrikat med avskuret motiv (krona/sköld?).

Notttext i svart/brunt bläck.

Titelsidan (= s. 4) med följande text, autograf, i svart/brunt bläck: *Sammelsurium/af/ [streck] Wisor och Små Sångstycken/ med Melodier af W.../ [tjockt streck] /hvar och en fågel sjunger efter sin näbb./ [streck] Somliga efter andras –*

S. 9–10 har denna utgåvas nr 86. S. 9: titel saknas; t.v. om nottexten, i bläck: *No. 5/Grazioso.*, samt datering *W. d:15/9 89*. Nedtill v. 2, v. 3–6 å motstående s. 10. All text aut. – Se faks. s. 225.

S. 47–48 har sång nr 17, med följande titel, s. 47: *Hvem är den Största Man? [understruket] /Efter Lessing. [understruket]*. T.v. om nottexten: *No. 20./Un poco Vivace*. Nedtill v. 2–3; 4–[10] å motstående s. 48. – All text aut. – Se faks. s. 37.

B Skma, handskrifter: Orkesterversion av sång 54, av J.C.F. Haeffner, bestående av partitur och orkesterstämmor.

– **B1**: Partitur av okänd skrivare, band i brunmarmorerad papp, med hörn och rygg i ljusbrunt skinn. Ryggen med guldpräglad text: *Lydia/och/Arist/af/Haeffner*. I samma band även ett klaverutdrag i senare utskrift (okänd skrivare).

Omfång: 20 blad, pag. 1–39, i bläck. Grovt, gulaktigt papper 34 x 23,5 cm utan vattenmärke, med skrift i svart bläck. 14 handritade system per sida, s. 39 enbart linjerad.

S. 1 har ovanför nottexten: *Lydia och Arist [understruket] Lyrisk Monolog. [tillskrivet i annat bläck:] Af Haeffner*.

– **B2**: Autografa stämmor (ej kompletta): *Violino 1mo*, 2s.; t.o.m. t. 90; *Viola 1mo et 2do*, 4s.; *Basso et Violoncell*, s. [1]–2; t.o.m. t. 86; *Oboe 1mo*, 1s.; *Oboe 2do*, 1s.; *Clarinett 1mo*, 2s.; *Clarinett 2do*, 2s.; *Fagotti 1mo et 2do*, titelblad + 2s.; t.o.m. t. 60; *Corni [sic] 1mo*, 1s.; *Corni [sic] 2do*, 1s.; *Trompett 1mo in C*, 1s.; *Trompett 2do in C*, 1s.; *Tympano in C–G.*, 1s.

Skrivna på grovt papper, mycket slitna, format 29,5 x 24 cm; Tr. II avskuren till höjdförmat ca 18 cm. Vattenmärke: J HONIG & ZOONEN och I H & Z samt motiv (avskuret) svärd bärande lejon. 12 handritade system per sida.

– **B3**: Violin II, i okänd piktur. Mycket trasigt, ljusgrönt papper, format ca 34 x 22 cm. Vattenmärke: SI[?], under krona. Titel: *Violino 2do*.

C Skma. *Musikaliskt Tidsfördrif*, tryckt hos Kongl. Privilegierade Not Tryckeriet, Stockholm. För titelsidans utformning,

se faks. s. xxiii. Format: 16 x 22,5 cm.

Följande exemplar har använts:

a) Årg. 1790: "Ex. I", band i marmorerad (blågrön, rosa, gul, svart) papp, hörn och rygg i slitet mörkgrönt skinn. Ryggen guldpräglad med titel och vol. 2. – "Ex. II", band i blå, enfärgad papp med gulvit, handskrivnen ryggetikett : *Musik Tidsf./ 1790–1791*.

b) Årg. 1792: "Ex. I", band som a I; rygg saknas. – "Ex. II", band som a II; vol. 1792–1793.

c) Årg. 1793: "Ex. I", band som a I, rygg lossnad; vol. 5. – "Ex. II", se b II.

d) Årg. 1795: "Ex. I", band som a I; vol. 7. – "Ex. II", band som a II; vol. 1794–1795.

e) Årg. 1796: "Ex. I", band som a I; vol. 8. – "Ex. II", band som a II; vol. 1796–1797.

f) Årg. 1797: "Ex. I", band som a I, rygg skadad. – "Ex. II", se e II.

g) Årg. 1798: "Ex. I", band som a I, men starkare marmorering; vol. 10. – "Ex. II", band i rosaröd marmorering, hörn och rygg i brunt skinn. Ryggen guldpräglad: 1798.

h) Årg. 1799: "Ex. I", band som g I, vol. 11. – "Ex. II", band som g II. Ryggen guldpräglad: 1799.

i) Årg. 1800: "Ex. I", band som g I; rygg saknas. – "Ex. II", band som a II; vol. 1800–1801.

j) Årg. 1802: "Ex. I", band som g I; vol. 13. – "Ex. II", band som a II; vol. 1802–1803.

k) Årg. 1806: "Ex. I", band i marmorerad (blå, gul, rosa, svart) papp, med hörn och rygg i mörkgrönt skinn, prägling å rygg som a I; vol. 16. – "Ex. II", band som a II, rygg (delvis avskuren), med vol. 1806–1807.

l) Årg. 1809: "Ex. I", band som k I, vol. 19. – "Ex. II", band som a II, vol. 1808–1809.

m) Årg. 1810: "Ex. I", band som a II, vol. 1810–1811. – "Ex. II", band i grön, enfärgad papp, hörn och rygg (präglad) i brunt skinn, främre pärmsida i nedre högra hörnet: 1810.

D Sm. *Musikaliskt Tidsfördrif*. För tryckuppgifter, format etc., se under källa C.

"Ex. b", band i marmorerad (svart/vit) papp, rygg i svart konstläder, med titel och vol. i guldtryck: 1790–1792, 1793–1795, 1796–1798, 1799–1801, 1802–1804, 1805–1807, 1808–1810.

E Skma. Johan Elers, *Glada Qväden*, tr. [1792]. Titelsida: se faks. s. xxiv. Notdelen har följande titelsida: *MUSIKEN/till/ GLADA QVÄDEN/af/Ioh: Elers/Cancelie-Råd och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden./Stockholm/Kongl. Privilegierade Not Tryckeriet*. Format: 19 x 13 cm. Modernt biblioteksband.

F Skma. *Skaldestycken satte i musik*, delar I–XVI. Titelsida: se faks. s. xxiv. Notdelarna från Kongl. Privilegierade Not Tryckeriet, textdelarna från olika tryckare (se nedan). Format: 15,3 x 10 cm. Om ej annat sägs avses sammanbundna text- och musikdelar.

- a) "D. 1–3", band i brunaktig, sliten papp, hörn och rygg mörkbrunt skinn, prägling å rygg bortnött. – Del 1 tryckt hos: *Johan Pehr Lindh*, 1795; del 2–3: *Anders Zetterberg*, 1794 resp. 1793. – Musikdelen har uppgiften *2dra Uplagan* (se faks.).
- b) "D. 1–3", band i marmorerad (grågrön, gul, rosa, svart) papp; ex. trasigt. Innehåller endast notdelarna (d. 1 = 2. uppl.).
- c) "D. 1, 9–12, 14–16", band i blåaktig papp, ägarbeteckning *E. d'Aubert*. Innehåller endast notdelarna (d. 1 = 2. uppl.).
- d) "D. 1, 2. uppl.", band i blå papp, utan rygg. Tryckuppgift: *Stockholm, 1814. Tryckt hos A. Gadelius*. Notdelen = 1. uppl.
- e) "D. 2. 1797", ex. A och B, A band i blå papp, B utan pärm. Tryckt hos: *Joh. Pehr Lindh*, 1797.
- f) "D. 3. 1810", band i blå papp; trasigt. Tryckt hos: *Johan A. Carlbom*, 1810.
- g) "D. 4–7", band som b). Innehåller endast musikdelen.
- h) "D. 4", band (trasigt), marmorerat i blått, rosa, beige, svart. Tryckt hos: *Johan Pehr Lindh*, 1795.
- i) "D. 4. 1816", ex. A och B, båda med band i blå papp. Tryckta hos: *A. Gadelius*, 1816.
- j) "D. 5", ex. A och B, båda med band i blå papp. Tryckta hos: *Johan Pehr Lindh*, 1796.
- k) "D. 6", ex. A och B, båda med band i blå papp. Tryckta hos: *Joh. Pehr Lindh*, 1797.
- l) "D. 7", ex. A och B, båda med band i blå papp. Utan tryckuppgifter [tr. 1798].
- m) "D. 8", ex. A och B, båda med band i blå papp. Utan tryckuppgifter [tr. 1800].
- n) "D. 9", ex. A och B, båda med band i blå papp. Utan tryckuppgifter [tr. 1801].
- o) "D. 10", band i blå papp. Tryckt hos: *Joh. Christ. Holmberg*, 1802.
- p) "D. 11", ex. A och B, båda med band i blå papp. Tryckt hos: *Joh. Christ. Holmberg*, 1803.
- q) "D. 12", ex. A och B, båda med band i blå papp. Tryckt hos: *Joh. P. Lindh*, 1804.
- r) "D. 13", band småspräckligt i gult och svart. Tryckt hos: *Joh. P. Lindh*, 1805.
- s) "D. 14", ex. A och B, A med band i blå papp, B band som r). Tryckt hos: *Joh. P. Lindh*, 1806.
- t) "D. 15", band i blå papp. Tryckt hos: *Joh. P. Lindh*, 1807.
- u) "D. 16", ex. A och B, A med band i blå papp, B band som r). Tryckt hos: *Joh. P. Lindh*, 1809.

G Svenskt visarkiv, Stockholm. *Skaldestycken satte i musik*, del II, ex. "E.1 1255", (innehållande I–IV). Tryck som F e).

Musik.

Taktart 2 i källan

8. UNGDOMEN (Elers; Stenborg)

Musik. Källan har segno-tecken t. 10 och "al segno" t. 16; skrivs här som repris med *primo* resp. *seconda volta* och tillägg av ordet "Kör".

10. SPELAREN (Elers; –)

Text. Titeln SPELAREN tillhör egentligen första strofen men är också titel för hela dikten.

Musik. Musiken återfinns i faksimil i Bellman, SU, bd 13, s. 157 (jfr kommentaren s. 153–157). Detta beror på att en Bellmandikt, "En Herrans tjänare en gång" (ca 1767), har melodihänvisningen "Det var en gång en mölnare". Det rör sig om en grupp visor om olika människotyper med början "Det var en gång...", tydligen till traditionell melodi eller snarare melodityp. En variant av melodin i 6/8-takt finns i Envallssons sångspel *Bobis bröllop* (1788).

11. PETRONELLA (Elers; Zander)

Musik.

T. 3, piano h.h.: c' punkterad åttondel; anpassat till t.13

T. 4, piano: källan har *f*, vilket här uppfattas som *sf*

T. 16, piano v.h.: överflödigt åttondelspaus i vänsterhands-systemet utesluten (v.h. noterad i högerhandssystemet)

13. HÄLDRE HISSA ÄN STRYKA (Elers; –)

Musik. Notbilden återges i faksimil i Bellman, SU, bd 11, kommentar s. 173, därför att musiken passar till flera Bellman-texter. Se närmare den tillhörande kommentaren.

14. EN ÖM SAKNAD AF EN GOD VÄN (Elers; Stenborg)

*Musik.*T. 17, piano: källans *mf* har bibehållits även om beteckningen förefaller omotiverad

15. DET MANLIGA BESLUTET (Zetlitz/Regnér; Palm)

Text. Titel saknas i MT. Den hämtas här från trycket i *Stockholms Posten* 9 april 1793. Versionen i Regnér 1817, s. 224f., avviker i detaljer. Den börjar "Må stjernprydde män ionseljen". Strof 3 syftar antagligen på de brittisk-franska kolonialstriderna i Västindien.

Musik.

T. 14, piano v.h.: g utan punkt i källan

16. Ödet skulle fritt (Creutz; Kraus). VB 119

Text. Orden är hämtade ur *Atis och Camilla*, fjärde sången, raderna 137–142 och 114–115. Namnet Camilla har ersatts av Fanni, ett namn som Kraus kanske hämtat från Klopstock, som skrev flera Fanni-dikter.

Musik.

T. 26, piano v.h.: e' utan punkt i källan

T. 29, piano h.h.: tersen a'–c" skriven som halvnot bunden till fjärdedel i källan; skrivs här som i t. 25

17. HVEM ÄR DEN STÖRSTA MAN? (Lessing/Kellgren; Wikmanson)

Text. Dikten publicerades i *Stockholms Posten* 15 mars 1793 och är en mycket fri översättning av Lessings DER GRÖSSTE MANN. Lessings sex strofer har av Kellgren utvidgats till tio. Enligt Ek, s. 557f., har Kellgren därvid använt en dansk översättning av Malthe Bruun.

Musik. Sången återfinns i autograf i Wikmansons *Sammelsurium*, nr 20 (källa A; se faks. s. 37; jfr Mörner, s. 219). Följande kompletteringar har här gjorts utifrån autografen, eftersom trycket tycks ofullständigt i flera detaljer. Även interpunktionen i första strofen har kompletterats från autografen.

T. 1, piano v.h.: *dolce*

T. 2, sång/piano h.h.: dubbelslag

T. 3–4, piano h.h.: bindebåge e'–e'

T. 5, piano h.h.: *pf* (*poco forte* = något starkt)T. 6, piano h.h.: *p*

T. 8–9, piano v.h.: legatobågar

T. 11, sång/piano h.h.: mordent

T. 14, piano: *crescendo*- resp. *diminuendopil*T. 15, piano: *rinforzando* = starkare

T. 17, piano h.h.: ackordet d'–giss'–h' flyttat från tredje till fjärde åttondelen

18. VISA I EN MELANKOLISK STUND (Enbom; Palm)

Text. Dikten återfinns i Enbom 1796, s. 46. Den återges här efter trycket 1814 av Sk I.

Musik. "Andante agitato" bör tolkas som ett angivande av tempo (andante) och föredragssätt (agitato = upprört).

T. 9–11: på två system i källan, här på tre för bättre läsbarhet

19. SÅNG TILL GLÄDJEN (Schiller/Leopold; Åhlström)

Text. Leopolds översättning av Schillers berömda ODE AN DIE FREUDE ("Freude, schöner Götterfunken") har åtta strofer liksom det tyska originalet, men Leopold har uteslutit Schillers tredje strof och lagt till en egen på slutet. Dikttexten återges här efter trycket 1814 av Sk I.

Musik.

T. 11, sång/piano h.h.: källans notation framgår av faksimil s. 43

T. 17–24: kören är här för ovanlighets skull en fyrstämmig blandad kör men återges i originalets pianosättning

20–21. FREDRICS VÅLNAD (Baggesen/Kellgren; Åhlström)

Text. Den komplicerade tillkomsten av denna skotska riddarromantiska ballad, SWEET WILLIAM'S GHOST, berörs i Ek, s. 556. Den trycktes 1765 i *Percy's Reliques of ancient English poetry*. 1779 kom en tysk översättning av Herder, ca 1785

en dansk bearbetning av Baggesen och slutligen Kellgrens fritt bearbetade svenska version i *Stockholms Posten* 4 juli 1793. Dikttexten återges här efter trycket 1814 av Sk I.

Musik. Föredragsbeteckningen i nr 20 betyder ”ackompanjemangnet följer helt och hållet deklamationen”. Den kan återföras på Kraus, som har en liknande anvisning i en av sina tyska sånger från 1780-talet, DER MANN IM LEHNSTUHL (Claudius). Taktarten i nr 21 anges som 6 i källan.

22. ANDERS OCH KÖKS-CAJSA (Lenngren; Haeffner)

Text. Sången är en burlesk parodi på den föregående balladen. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 24 dec. 1793 och återfinns i skillingtryck åren 1796–1802 (Jersild, s. 180). Dikttexten återges här efter trycket 1814 av Sk I.

Musik. ”Allungando il tempo” innebär ett långsammare tempo.

23. TILL SOPHIE. Vid dess inträde i Verlden (Lenngren; Palm)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 28 juli 1792. Dikttexten återges här enligt trycket 1814 av Sk I.

24. LYDIA (Baggesen/Kellgren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 10 aug. 1792. Baggesens danska text (”Skiön og kjaelen som Cythere”) trycktes 1785 med titeln LYDIA, men författaren gav den från 1801 titeln IDEALIA. Den har 12 strofer, medan Kellgrens ganska fria översättning har 13. Dikttexten återges här enligt Sk I, 1814.

Musik.

Taktart 3 i källan

T. 17, piano h.h.: legatobåge b’–d” enligt källa F a)–c)

25. LOUISES GRAF (–; Åhlström)

Text. Dikttexten återges enligt trycket 1797 av Sk II.

26. SÄLLHETEN (Silverstolpe; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 1793 och var ”skrivnen på en då allmänt känd melodi, den s.k. ’Hertiginnans polska’” (Ljunggren II, s. 412). Dikttexten enligt Sk II, 1797.

Musik. Om ”Hertiginnans polska” är densamma som den föreliggande melodin är oklart.

27. HOPPET (Kullberg; Kraus). VB 115

Text. Dikten återfinns i Kullberg 1829, s. 109f. Musiken är emellertid ursprungligen skriven till en annan text, MOZARTS DÖD (se nedan), av Bellman och tillägnad arkitekten Erik Palmstedt. Kraus-entusiasterna Fredrik Samuel Silverstolpe ansåg att Bellman inte tillräckligt väl uttryckte stämningen i Kraus’ musik och skapade därför en ny och ”förbättrad” version av Bellmans text. (Se Mörner, s. 286f., och Bellman, SU, bd 11, kommentar s. 186f.) Dikttexten återges här enligt Sk II, 1797.

MOZARTS DÖD

Mozart, man din grift upplåter,
Värmd af tusen facklors sken.
Sångerskan ditt namn begråter
I en stämma hög och ren –
Ögats gråt nedströmmar åter
Med en blick till Elyséen.

Ädla skugga, till din ära
Bäfvar flöjten öm och svag,
Lutan hörs sin klagan bära
I de sorgligaste slag.
Pukorna, din liksång nära,
Mumla ömhet och behag.

Flyg från jordens dæld och dimma
Till de sälla andars tal,
At i änglars chor förnimma
Nya stämmor till ditt vall!
Mozart, vid din sista timma
Krossas borde hvar cymbal.

Musik. I ovannämnda Bellman-volym meddelas musiken av Kraus till Bellmans ord enligt autografen i Kungl. Biblioteket (Stockholm), som är daterad 5 januari 1792 (s. 246f.). Den är identisk med trycket i Sk, utom i några obetydliga detaljer.

28. KELLGRENS DÖD (Silverstolpe; Gleisman)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 3 juli 1795, några månader efter skaldens död den 20 april. Den återfinns också i Silverstolpe 1814. Av de tolv stroforna omfattar kompositionen bara den första. Den inleds med ett citat ur dikten MÄNSKLIGA LIVET av Kellgren, ”Allt, allt förvandlas skall, allt mörkna, allt försvinna”. Den här utgivna dikttexten följer Silverstolpe i fråga om uppställning och interpunktion. Nedan följer de två sista stroforna av Silverstolpes dikt.

Om fordom i Atén hans like hade vaknat,
hans hjessa lagrarnas och ekens skördar krönt;
hans grafvård, marmorprydd, ej hekatomber saknat,
och tjusta Chorners sång hans sång belönt.

Men glömmom praktens kraf i sekler re’n förödda.
Allt nog – när slocknadt är för ögat solens bloss –
vid nya stjernors sken, i nedgångstimman födda,
förgätom ej den tid det lyste oss.

Musik.

T. 1–4, 38–41, piano: halvtaktspauser i första halvan av varje takt; här separat system med paustakter för sångstämman
T. 5, 42, piano v.h.: fiss’ på samma skaft som högerhandens fiss”; här flyttat till v.h.

T. 20, piano h.h.: i överstämman g–g–e; feltryck för g–fiss–e
T. 26 och 31, piano v.h.: första triolen noterad som 32-delar; rättat i enlighet med omgivande takter
T. 29 och 34, sång: källans notation med legatobåge mellan de två noterna har bibehållits, då det inte kan uteslutas att bågen har uppförandepraktisk funktion

29. DEN FATTIGA MODREN (Franzén; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 1794 med titeln DEN ARMA MODREN. Dikttexten här enligt Sk III, 1810.

Musik.

T. 12, piano: källans notering med fermat på slutackordet här ersatt med separat utskriven slutton avseende sista strofen

30. DYGDEN OCH VISHETEN (Lenngren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 22 aug. 1794. Dikttexten återges här enligt trycket 1810 av Sk III.

31. VISA AF ANACREON (Anacreon/Paykull; Palm)

Text. Dikttexten återges här enligt trycket 1810 av Sk III.

Musik.

Taktart 3 i källan

T. 9–10, piano v.h.: bågen under v.h.-systemet (möjligen avseende överbundet f) här tolkad som legatobåge vid överstämman

32. SOCRATIS RÖST FRÅN ELISEEN (Silverstolpe; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 1794. Sokrates, den grekiske filosofen, tänks här från sin himmel (Eliséen) beklaga att sanningen ännu förföljs i världen. ”Du” syftar hela tiden på Sanningen, utom i näst sista raden. Strof 4: Rousseau vistades tidvis i Schweiz för att undgå förföljelse. Gallien och Albion är gamla benämningar på Frankrike och England. Strof 5: ”Galilei värld” syftar troligen på Europa och ställs mot Amerikas Förenta Stater, den nybildade nation som representeras av ”den mannen” Benjamin Franklin, åskledarens uppfinnare, och en kämpe för de nya frihetsidéerna. Strof 6: sista raden syftar på Sokrates’ giftbägare. Dikttexten här enligt Sk III, 1810.

Musik.

I vissa, troligen äldre exemplar (t. ex. källa F a)–b) i Skma) saknas vänsterhandens figur t. 12 och 14 som stödjer vokallinjen. Där anges också tredje ackordet t. 18 som c’–ess’–fiss’ och tredje ackordet t. 19 som ass–d’–f’. Denna utgåva följer källa G, som överensstämmer med källa F f), förutom att t. 19 i sistnämnda källa bibehåller ackordet ass–d’–f’.

T. 23: källans notation med fermat över ackordet (som skrivs opunkterat) här ersatt av separat utskriven slutton avseende sista strofen

33. SUPVISA (Franzén; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 1794. Den återges här enligt trycket 1797 av Sk II, nr 17, där den tonsattes av Palm. Strof 1, rad 7, har enligt textdelen ordet ”melodi”, medan notdelen skriver ”harmoni”. (I senare tryck utelämnade Franzén strof 3 och gav dikten titeln ”Till en yngling”.)

Musik. B. Crusell skrev en *Introduction et air suédois* över melodin för klarinetten och orkester. Han framförde verket många gånger från 1804 och fick det också tryckt som opus 12. (Se Dahlström, s. 135f.)

34. JORDENS LETHE (Baggesen/Kellgren; Åhlström)

Text. Sångens titel är WISA i MT. Se i övrigt nr 6.

Musik. T.17, piano: i vissa exemplar (troligen äldre, t. ex. källa D i Sm) skrivs andra hälften av överstämman f’’–f’’–e’’ i st. f. g’’–f’’–e’’. Utgåvan följer källa C e).

T. 5, piano: beteckningen *cresc.* får här tolkas som giltigt för ett större förlopp (till f t. 7), som inte står i strid med diminuendo-tecknen; för de senares innebörd, se Inledningen, avsnittet Uppförandepraktiska frågor

35. LYCKLIG DEN (Liebenberg/Lenngren; Gleisman)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 7 sept. 1795. Den danska förlagan (1790) börjar ”Salig, hvo med skyldfrit Hierte”. Dikttexten återges här enligt trycket 1816 av Sk IV, nr 9, där den tonsattes av Palm.

Musik.

T. 4, 12, sång: legatobågen enligt källan; jfr sång 28 ovan

36. SAKNADEN (Kellgren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes första gången i Sk II, nr 18, där den ävenledes tonsattes av Åhlström. Här återgiven enligt trycket 1797. Notbildens text ”jag förgäfvdes, jag förgäfvdes” (t. 12–14) rättat till ”jag förqväfvdes, jag förqväfvdes” i enlighet med dikttexten.

37. STYFMODERN (Rahbek/Lenngren; Gleisman)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 3 aug. 1795, senare även i skillingtryck (Jersild, s. 256). Det danska originalet publicerades i *Minerva* 1788: DEN DÖDES IGJENKOMST (”Den fromme Frue Signild paa Sottesaaeng laae”). Dikttexten här enligt trycket 1816 av Sk IV.

Musik.

Källan anger felaktigt taktarten 3/4.

T. 10, piano h.h.: ciss’ i mellanstämman skriven som åttondelsnot följd av åttondelspaus; rättat till sextondelar

38. GÖTHERNES UTVANDRING (Rahbek/Lenngren; Gleisman)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 25 aug. 1795. Det danska originalet publicerades 1783 som DRİKKEVISE (”Hvi roese I saa vore Faedre”). Dikttexten enligt Sk IV, 1816.

Musik.

T. 11 och 18: källans segno-tecken resp. ”Da capo al [segno]” ersatt av repristecken

T. 8, piano v.h.: halvnot a ej punkterad i källan

T. 12, sång: legatobågen enligt källan; jfr sång 28 ovan

39. DEN LILLA TIGGARFLICKAN (Lenngren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 19 dec. 1794.

Musik.

T. 8 (Majore), piano v.h.: d ej punkterad i källan

40. HÄCKBUREN (Lenngren; Palm)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 12 april 1796.

Musik.

T. 10, sång: staccatopricks på d'' förmodligen felaktig; flyttad till pianots vänsterhand

41. MIN SALIG MAN (Lenngren; Trasten)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 23 dec. 1795. I Skuteslöts den avslutande strof (här inom klammer) som förekommer redan i de äldsta upplagorna av Lenngrens dikter.

42. KÄRLEKEN (Lindegren; Haeffner)

Text. Dikt och musik har hämtats från en *Epilog i anledning av Gustav IV Adolfs förlovning* på Kungl. Teatern den 2 nov. 1795. Epilogens sångnummer komponerades av Haeffner, medan Du Puy skrev musiken till danserna (av Terrade). Huvudpjäsen var Dejaures komedi *Lodoiska* med R. Kreutzers musik.

Musik. Melodin är "enligt Valerii försäkran komponerad av fru Haeffner [sångerskan Gertrud Elisabeth Forselius], för vilken Valerius (som på den tiden var anställd vid Operan) gjorde sin kur och till vilken det första poemet till denna melodi: 'Ömma hjärta, känn min låga', var dedicerat av den unge skalden." (Beskow, s. 69.) Musiken blev efter 1814 känd i arrangemang för manskör till ny text av Atterbom, "Hulda Rosa".

T. 3, piano v.h.: fissa i stället för e i senare takhälften

T. 12, sång: giss vid textens "min"

T. 15, piano v.h.: första ton A i stället för Giss

43. VISA. Gamla Didrick var en man (Lenngren; Du Puy)

Musik.

T. 18–19, piano h.h.: sista resp. första ackordet noterat som abbreviatur; här utskrivet i enlighet med första ackordet t. 18

44. Förrn Solens morgonblick (– ; Palm)

Text. Diktens uppställning av utgivaren, som även kompletterat interpunktionen.

Musik.

T. 5–6, piano v.h.: båge första c till taktstreckets här tolkad som legatobåge andra c t. 5 – G t. 6

T. 14, sång: d'' noterad som fjärdedel; anpassat till t. 53

T. 21, sång: båge endast h'–g'

T. 44–45, piano v.h.: båge t. 44 förlängd till G t. 45

T. 53, piano h.h.: tersen h–d' fjärdedel; anpassat till t. 14

45. JULIA (– ; Palm)

Text. Den konstfulla texten, bestående av fem distika, liknar till typ och innehåll vissa antika gravepigram. Amanuens Annika Ström vid Inst. för klassiska språk, Stockholms universitet, har dock inte kunnat hitta någon förlaga från antiken. Lektor Alf Uddholm, Gävle, meddelar att "versmåttat distikon, namnet Cynthia och innehållet pekar otvetydigt på en påver-

kan av den romerske skalden Propertius" och gissar på "en nydiktning i Propertius anda".

Musik.

T. 1, 11, piano: artikulationen bör uppfattas som gällande för både höger och vänster hand, som t. 7

T. 59–60, piano: tremolofiguren noterad som halvnoter (h.h.) resp. helnoter (v.h.), med sex prickar vid varje ackord (h.h.) resp. tolv vid helnoterna (v.h.), de senare med heldragen båge i varje takt; här utskriven som sextoler

46. TIL MITT HJERTA (Lindegren; Palm)

Musik.

T. 1 (Majore), sång/piano h.h.: andra takthalvan har ackorden på två balkar; här följer notationen antalet stavelser (jfr Minore)

T. 10 (Majore), piano: överflödigt fjärdedelspaus i slutet av takten utesluten

T. 3 (Minore), piano h.h.: giss åttondel vid stavelse "–fullt"

47. ROLAND (Rahbek/Stenhammar; Åhlström)

Text. Undertiteln "romans" syftar på den äldre betydelsen, "riddarsång". Dikten återfinns – med många smärre avvikelser i ordvalet – i Stenhammar 1807, s. 219–222. Roland var fältherre under Karl den store (Carl Magnus), frankernas kung (742–814), och är en central gestalt i Rolandssången och många legender. Han dog 778 i slaget vid Roncevaux under kriget mot araberna i Spanien. Luftbollar (strof 6) syftar på luftballonger, uppfunna av bröderna Montgolfier på 1780-talet.

48. VISA. Jag är en man (Troiel/–; –)

Text. Det danska originalet kallas DRIKKEVISE ("Jeg er en Mand, som har saa vidt omvandet").

49. ELISE TIL SIN ÄLSKARE (Jenyns/Lenngren; Du Puy)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 10 okt. 1796. Den är en översättning efter en dansk förebild, ELISE TIL SIN ELSKER, tryckt i *Morgen-Posten* 1791, som i sin tur utgör en översättning av en dikt av Jenyns, CHLOE TO STREPHON.

50. SÅNG. Till Vinets och vällustens ära (Brelín; Du Puy)

Text. Dikten trycktes i *Läsning i blandade ämnen* nr 5/6 1797.

51. SÅNGEN (Franzén; Åhlström)

Text. Dikten förekommer först i Franzéns tal i Musikaliska Sällskapet i Åbo den 24 jan. 1794. Raden "Sjung du, flicka, öm och ung" har i talet formuleringen "Sjung, du sköna, öm och ung". (O. Andersson, s. 250f.)

Musik.

T. 1–8: Dessa takter är i källan noterade på två system, resten på tre. Av praktiska skäl har sångstämman dubblerats i ett eget system även för dessa takter.

T. 9, piano: utöver staccatopricks t. 9–10 även beteckning

staccato, som här uteslutits

T. 20–21, piano: skrivna med repristecken och beteckningen *bis*

53. VAUXHALLEN (Lenngren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 20 dec. 1796. Vauxhallen var en danshall med servering i orangeriet i Kungsträdgårdens norra del i Stockholm under 1790-talet. Den var öppen för allmänheten, i motsats till Börs-balen och andra slutna baler. (Andrén, s. 105ff.)

Musik. I källan är tonartsförteckningen (ett kors) bortglömd från t. 6.

54. LYDIA OCH ARIST (Valerius; Haeffner). VB App. A4

Musik. Åhlström anger för ovanlighets skull ingen tonsättare, vilket troligen berodde på att läget var oklart. ”Haeffner påstod sig hava skrivit den, och Valerius, som författat orden, försäkrade sig jämväl hava skrivit musiken. ... Då jag engång talade härom med den bekante bassångaren Stieler ... framställde han en tredje förklaring. Han trodde, att Haeffner funnit de strödda musikaliska satserna till denna komposition bland Kraus’ efterlämnade papper; att han sammanbundit dem till ett helt och bett Valerius skriva orden därtill.” (Beskow, s. 68f.) Senare försökte P.C. Boman utreda problemet (se litteraturlistan). Han trodde – på grundval av vissa vittnesuppgifter – att komponerandet tillgätt så: ”Valerius började alltså sitt tonsättare-arbete och fortfor därmed till slutet av ... satsen: ’Och fågeln teg’ etc.; men vare sig att han nu tröttnade eller ock att han ansåg sin musikaliska förmåga ej förslå för behandlingen av det återstående utav poemet, där, bland annat, ’stormen’ skulle målas, nog av, där vidtog Haeffner och fortsatte till poemets slut, varjämte han här och där något justerade Valerii föregående komposition.” (Sången har sannolikt ingenting med Kraus att göra, men Van Boer tar ändå med den i sin verkförteckning över Kraus.) Verket uppfördes flera gånger, bl. a. i orkesterversion av Hovkapellet 22 jan. 1820, men fortfarande utan tonsättarnamn (Walén 1946, s. 22). Ett orkestermaterial, bestående av partitur och autografa stämmor finns i Skma, varvid Haeffner anges som tonsättare. Detta material innehåller åtskilliga föredragsbeteckningar som gör sången mer rättvisa än versionen i MT. Dessa beteckningar har därför införts i pianostämman (inom parentes).

T. 8, piano: portamento nedanför vänsterhanden i MT har flyttats att avse båda spelhänderna

T. 9: *p* enligt B1 och B2 (V. I, Va., Vc./B., Fag.; Clar., Cor. har *pp*)

T. 20: *Recit.* enligt B1 och B2 (Ob., Clar., Cor., Tr. II)

T. 23–24, piano v.h.: extra båge över taktstreck i MT

T. 25: betoningsstreck enligt B1 och B2 (V. I, Va.)

T. 26: betoningsstreck enligt B2 (Vc./B.)

T. 27: båge enligt B1 och B2 (Va.)

T. 39: bågar under vänsterhanden i MT här tolkade som gällande höger hand; alternativt kunde de indikera att ackordet i v.h. ska bindas

T. 43: MT har *f* i mitten av takten, men här har *p* från B1 och

B2 (V. I) valts

T. 47: crescendo enligt B1 och B2 (V. I, Va., Clar., Fag., Cor.)

T. 61: fermat enligt B1 och B2 (V. I, Va., Clar., Cor.)

T. 64: betoningsstreck enligt B2 (V. I)

T. 65: källa B2 (Vc./B.) har betoningsstreck som t. 64 och 66, ej *sf*

T. 66: betoningsstreck enligt B1 och B2 (Vc./B.)

T. 86–89: portamento enligt B2 (V. I, Va., Vc./B., Clar.); B1 har prickar vid varje fjärdedel

T. 88–89: abbreviationsfigurer i MT har här skrivits ut

T. 90: MT har båge över åttondelar ass–g–ass

T. 90; bågar, *staccato* enligt B1; *diminuendon* enligt B2 (Va.)

T. 94: *p* enligt B1 och B2 (Va.)

T. 97 *f* enligt B1 och B2 (Va., Ob., Clar., Cor., Tr., Timp.)

T. 100: B1 har betoningsstreck, ej *accenter*; *p* enligt B2 (Va.)

T. 100–110, 115: abbreviationsfigurer i MT här utskrivna

T. 103: *fp* resp. *f* enligt B1 (*f* även i B2, Va.)

T. 104: *p* enligt B1 och B2 (Va., Timp.)

T. 105: *fp* enligt B1 och B2 (h.h. i Va, v.h. i Ob., Clar., Cor., Tr., Timp.)

T. 106: *p* i h.h. enligt B1 och B2 (Va., Timp.), i v.h. enligt B2 (Ob., Clar., Tr., Timp.)

T. 107: *fp* i h.h. enligt B1, i v.h. enligt B1 och B2 (Va., Ob., Clar., Cor., Tr., Timp.)

T. 108: *p* i h.h. enligt B1, i v.h. enligt B1 och B2 (Ob., Clar. Tr., Timp.)

T. 110–111: crescendo resp. *f* enligt B1 och B2 (Va., Ob., Clar. Tr., Timp.)

T. 112, 114: *fp* resp. *p* enligt B1 och B2 (Va.)

T. 113: *f* enligt B1 och B2 (Va., Clar., Cor. II, Timp.)

T. 115–116: crescendo resp. *f* enligt B1 och B2 (Va., Ob., Clar., Tr., Timp.)

T. 122, 125, 134–136: samtliga tillägg enligt B1 och B2 (Va.)

T. 133: *diminuendo* enligt B1 och B3

T. 141: *p* enligt B1 och B2 (Va., Clar. I, Cor.)

T. 144: båge enligt B1

55. DEN VÄLVISE (Lenngren; Byström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 5 jan. 1798. Den återges här enligt Sk VII, nr 15, där sången hade komponerats av Åhlström.

Musik. Beteckningen ”à la Salvini” syftar på den engelskfödda sångerskan Catarina Plomer-Salvini, som konserterade i Ridarhuset i Stockholm 18 nov. 1797 och senare i Åbo på väg till Ryssland. Hon var berömd för sitt stora röstomfång, tre oktaver, som hon också använde virtuost men smaklöst. Hon hade ”eine volle, starke Stimme, welche ein ungemein weites Gebiet beherrscht, aber ohne alles Maas und Ziel, tyrannisch, darin hauset” (”en fyllig, stark röst, som härskar över ett ovanligt stort område, men tyranniskt måttlöst och mållöst”; *Allgemeine musikalische Zeitung*, juni 1800). (Se Vretblad, s. 267f; Marvia, s. 45; biografisk artikel i Gerber.) Den kadens som Byström skriver ut vid första strofens fermat antyder sångerskans sångsätt. Vid en liten romb anges ”à la Salvini ad libit.” (se faks. s. 145). Denna romb återkommer sedan i de fyra melodivarianterna. Detta bör troligen tolkas som en ny passage ”à la

Salvini” på improviserat manér. I Marvias edition av Byström (*Samlade visor*, 1977) tolkas tecknet däremot som ett crescendo–diminuendo. Tecknets placering och ovanliga utseende gör en sådan tolkning mindre sannolik. Byström har nog tänkt sig en ny, parodisk passage i varje strof. Sången handlar ju om den ”välvisse”, d.v.s. den kloke som i själva verket bara är dryg och okunnig.

T. 10 (strof 1), sång: sextondelarna i källan d”–c” men skall troligen vara som i de övriga stroforna (d.v.s. e”–d”)

56. FÄSTMÖN (Lenngren; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 24 juli 1798.

57. DEN OLYCKLIGT DÖFVE (Franzén; Lithander)

Text. Dikten trycktes i *Åbo Tidning* 1 maj 1797.

59. SÄLSKAPS-VISA. Det var en tid (Adlersparre; Muller)

Text. Dikten trycktes i Adlersparres tidskrift *Läsning för landtmän* 1795, s. 1–3.

Musik.

T. 16, sång, piano: överflödig åttondelspaus i slutet av takten utesluten

60. INVOCAZIONE DEL SOLE (Acerbi(?); Vogler)

Text. Titeln betyder ”Åkällan av midnattssolen i Lappland”. Acerbi, den sannolike textförfattaren, nämner inte dikten eller kompositionen i sin resebeskrivning. I MT tilläggs i en fotnot: ”Componerad af Abbé Vogler, at sjungas af 3ne resande Musikälskare på Lappska fjällen.” Den här publicerade översättningen (inom klammer) är gjord av utgivaren.

Musik. Verket publicerades också i *Allgemeine musikalische Zeitung*, juni 1799. Det svenska trycket i MT kom troligtvis något tidigare (våren 1799). Den tyska tidskriften meddelar följande om stycket (spalt 592), här översatt till svenska.

”Geograferna känner till, och icke-geograferna påminner vi om, att solen under de sista junidagarna inte går ner i Lappland och angränsande områden, utan tycks stå stilla vid horisonten under minuterna kring midnatt, för att sedan åter stiga upp på sin bana. Inte så få svenskar och utlänningar reser varje år från Stockholm dit upp, för att iakta detta märkliga fenomen. Terzetten på bilagan komponerade Herr Abbot Vogler för tre av sina vänner, som likaledes gav sig iväg på denna resa och ville uppstämna denna sång på bergen i Lappland under en sådan midnatt. En av dessa vänner till Vogler var hans elev, upphovsmannen till *Rudolph*, en opera som vunnit mycket bifall i Stockholm.” Den sista meningen syftar på mångsysslaren A.F. Skjöldebrand, som 1799 skrev en liten opera med namnet *Rudolph*. Den uppfördes tre gånger på Munkbroteatern i Stockholm. De övriga två vännerna var Acerbi (se biografierna) och Bernardo Bellotti från Brescia (Italien).

Det tyska trycket skiljer sig från det svenska på några få punkter. Stycket benämns ”Terzetto” (i stället för Trio), noteringen

sker en oktav lägre och med C-klaver för de båda övre samt F-klav för den undre stämman.

61. A MA GUITARRE (–; Byström)

Text.

T. 51/52: ”devines” bör sannolikt vara ”divines”

Musik.

T. 14, 16, 36, piano v.h.: förslagen i basen tecknas som åttondelar; här sextondelar i analogi med omgivande takter
T. 24, 46, piano h.h.: ackord e’–g’–ciss” skrivet som långt förslag; här utskrivet med sitt fulla värde

T. 30, piano v.h.: d i andra takthälften halvnot; anpassat till omgivande takter

T. 36, sång: sista ton a; här aiss i analogi med t. 14 och 58

T. 64: står ”perdonosi” i stället för ”perdendosi” (bortdöende)
Sången även tryckt i Byströms *Samlade visor* (ed. Marvia, 1977).

62. DEN ÖFVERGIFNA (–; Palm)

Musik. Andante mesto = dystert, sorgfyllt andante

T. 7–8 (Majore): andra takthalvan t. 7 ”string.” och t. 8 ”Tempo I” uteslutna här, då innebörden är svårtydd

63. VILHELMS MAKKA (Franzén; Rousseau/Vogler)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 14 sept. 1798. ”Dikten är skriven i Franzéns syster Manas namn. Mana (Anna Maria, 1776–1816) hade den 21 jan. 1798 i Uleåborg firat bröllop med d.v. protokollsekreteraren Wilhelm Krogius (1770–1833, adlad Edelheim). Dikten är författad sommaren 1798 på Bosgård vid Borgå. Gården ägdes av Krogius. Dikten skrevs ’efter en melodi, som hon gerna sjöng och hvaruti hon gerna önskade ord, passande för hennes belägenhet’. (Franzén till Rutström 30/8 1798.)” (Franzén, s. 379.)

Musik. Melodin återgår på Rousseaus AIR DE TROIS NOTES (”Que le jour me dure”), tryckt som nr 53 i hans *Les consolations des misères de ma vie, ou Receueil d’airs, romances et duos* (Paris 1781). Den avviker dock i detaljer, och ännu mer avviker ackompanjemanget, som hos Rousseau är mycket enkelt. En version som både till melodi och ackompanjemang mera påminner om den här tryckta återfinns i *Allgemeine musikalische Zeitung*, 1798/99, bilaga nr XIV. Den kallas TRICHORDIUM (= sång på tre toner) och består av en femstämmig sättning av Vogler. I en notis (spalt 592) meddelas också, att Vogler uppfört den femstämmiga satsen, sammanvävd med en polonäs och varierad för olika instrument, vid en konsert 28 april 1799 i Stockholm till förmån för offren för branden i Växjö. Den här tryckta sången är en fyrstämmig bearbetning av Voglers sättning.

64. DET NYA EDEN (Franzén; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 9 jan. 1795. ”Av Atterbom och Hammarsköld betraktades den såsom ett av Franzéns yppersta mästestycken, om icke det allra yppersta.

Också är det obestridligt, att om vår vitterhet kan sägas äga någon fosforistdikt före fosforismen, så är det 'Det nya Eden' ...' (Ljunggren II, s. 387). Men Franzén ångrade snart sina utgjutelser, och när Åhlström tryckte sin melodi i början av år 1800 gjorde Franzén en omarbetning av dikten, tryckt i *Stockholms Posten* 31 mars 1800, åtföljd av följande anmärkning: "Det poem, som under detta namn står i Stockholms-Posten för år 1795, hade icke väl hunnit komma i dagsljuset, innan författaren själv såg däri endast ett missfoster, alstrat i ett ögonblick av en poetisk yrsel. ... Jag anmärker endast, att detta olyckliga poem, utan min ringaste vetskap och emot all min förmodan, blivit i hela sin ursprungliga förvirring allmänheten ånyo påtrugat. Endast smärtan däröver har kunnat segra över min egen vämjelse för detta missfödsel, och förmå mig att försöka en omarbetning av de orediga bilder, som svävat för min sjuka inbillning, då jag sammansatte detta arbete."

65. SÅNG TILL EN UNG FLICKA VID HENNES MORS DÖD (Choræus; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 1800.

66. ORDENS-WISA FÖR STUDENTER (Franzén; Lithander)

Text. Dikten trycktes i *Åbo Tidning* 4 mars 1801. Anledningen till visans tillkomst var att Franzén, som var lärare vid Åbo akademi, år 1800 valdes till inspektor för den nyländska studentavdelningen. Studentkåren betraktas här som en orden.

Musik.

T. 14–15, piano v.h.: en enda legatobåge över alla basens åtta åttodelar; här i analogi m. t. 22–23

67. HYMN ÖFVER MENNISKJANS ODÖDLIGHET (Prudentius/Sjöberg; –)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 9 maj 1801. Det latinska originalet ("Jam moesta est") blev känt genom J.O. Wallins översättning ("Nu tystne de klagande ljuden"). Strof 14 är Sjöbergs eget tillägg till hymnen.

68. BERGET OCH DALEN (Jäger/Valerius; Mozart)

Text och musik. Mozart komponerade musiken år 1781 eller 1782 (K. 392) till en text av Joh. Tim. Hermes ("Verdankt sei es dem Glanz der Grossen"). När musiken kom i tryck postumt 1799 försågs den emellertid med ny text av Jäger ("Mich locket nicht der Schall der Ehre"). Det är denna text som överstas av Valerius.

Musiken är densamma som trycket i Mozarts *Oeuvres complètes*, bd 5, Breitkopf & Härtel, 1799, utom i slutet av t. 5 (se nedan). (Jfr även Mozart, *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*, III:8, 1963, s. 15 och 79.)

T. 5, piano h.h.: g' i sista ackordet adderat från *Oeuvres complètes* (1799)

T. 14, piano h.h.: a' tillfogad i analogi med t. 10

T. 17: avslutningstakten ej separat takt i källan

70. GUMMAN (Hagedorn/Valerius; Mozart)

Text. Den tyska titeln är DIE ALTE ("Zu meiner Zeit").

Musik. Musiken är densamma som trycket i Mozarts *Oeuvres complètes*, bd 5, Breitkopf & Härtel, 1799. Den har där föredragsbeteckningen "Ein bisschen aus der Nase" (en smula genom näsan), vilket skall markera gamlingens sångsätt. I *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*, III:8, 1963, s. 32, återges inte denna bearbetade version av sången (K. 517), utan Mozarts originalmusik enligt autograf, som till stor del saknar ackompanjemangets övre stämmor. Kompositionen är daterad 18 maj 1787.

71. SKEPPSFARTEN (Overbeck/Valerius; Hurka)

Text. Den tyska titeln är DIE SCHIFFFAHRT ("Das waren mir selige Tage").

Musik. Musiken trycktes i Hurkas *Sechs deutsche Lieder*, Hamburg 1799.

77. SOMMARNATTEN (Choræus; Åhlström)

Text. Diktens slutrad i strof 1 ("Alt är så lent och ljuft och så tyst") har av metriska skäl anpassats till tonsättningen.

78. MIN GRÖNSISKA (Gleim/Hummel; Åhlström)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 29 mars 1803. Rad 2 i strof 1 lyder "sång gör" i källans textdel men "sång är" i musikdelen. Utgåvan bibehåller denna diskrepans.

79. MIN LÄRA (–; Åhlström)

Musik.

T. 7, piano: g' noterad som fjärdedel; här i enlighet med t. 15
T. 24a, sång: c'' noterad som åttodel; anpassat till t. 24b

80. CHAMPAGNE-VINET (Franzén; Åhlström)

Text. I senare tryck har Franzén omformat texten på åtskilliga ställen. Exempelvis fick första strofen följande utseende:

Drick! De förflyga, de susande
pärlorna; drick!
Skynda! Det ljufva, det ädla, det höga
Söker du fåfängt, sen anden förgick.
Dåren, som fäste vid skummet sitt öga
Vatten, blott vatten, på läpparna fick.

82. VÅREN (Hummel; Lesträd)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 20 april 1803.

83. ELDSVÅDAN I KÖPENHAMN ÅR 1795 (Sjöberg; Åhlström)

Text. Den förhärjande eldsvådan i den danska huvudstaden skedde 5–6 juni 1795. Sjöberg (s. 134f.) meddelar följande:

händelse från skånska stranden under en resa förlidet år till södra orterna. Detta stycke blev tryckt i *Nordia* samma år och månad." Att den trycktes med musik i Sk först tio år senare kan kanske ses som en sympatyttring för Danmark och en protest mot det sedan 1803 rådande förbudet mot införsel av danska böcker till Sverige.

85. FÖRGÄNGLIGHETEN (Cunningham/Silverstolpe; Palm)

Text. Enligt Silverstolpes *Skaldestycken* (2. uppl. 1814) är dikten en "fri och förkortad imitation av Cunninghams ELEGY ON A PILE OF RUINE". Där finns mellan strof 15 och 16 ännu en strof. "Heder" i den tonsatta texten har här ändrats till "hedar" i enlighet med dikttexten.

86. VISA. Ungdom! du hvars hjerta (Lenngren; Wikmanson)

Text. Dikten trycktes redan i MT 1789, då med musik av Åhlström, sedan också i Sk III, 1795 (omtryck 1810). Texten återges här enligt trycket 1810. Interpunktionen i strof 1 har kompletterats från autografen (se vidare nedan).

Musik. Sången finns i autograf i Wikmansons *Sammelsurium* som nr 5, daterad 15 sept. 1789 (se faks. s. 225; Mörner, s. 218). Följande kompletteringar och ändringar har gjorts utifrån autografen:

T. 1, 21, piano v.h.: båge

T. 2, 22, piano h.h.: båge över de två första ackorden (MT har båge hela takten)

T. 9, piano: *f*

T. 18, piano h.h.: återställningstecken

T. 19, piano v.h.: *f* (MT har oktav F–f)

87. Månen ej lyser (– ; Åhlström)

Musik.

T. 17, sång: näst sista ton c"; feltryck för h'

T. 85, piano h.h.: ackordets högsta ton d"; feltryck för c"

88. TILL DEN BORTFARNA (– ; Åhlström)

Musik.

T. 9–10, piano v.h.: den lägre oktaven noterad som "8va" och våglinje

89. TILL DEN HEMKOMNA (– ; Åhlström)

Musik.

T. 33–34, 35–36, piano v.h.: liten båge över taktstreckets utsluten

92. VID FRU A.D. H:GS GRAF (– ; Åhlström)

Musik.

T. 22–23, piano: liten båge från sista åttondel t. 22 över taktstreckets (båda händerna) har uteslutits

93. MIN SISTA ÖNSKAN (Salis-Seewis/Valerius; Righini)

Text. Den tyska dikten, LETZTER WUNSCH ("Wann, o

Schicksal, wann wird endlich"), trycktes i *Vossischer Musenalmanach* 1791. "Trohet" i tonsättningen t. 13 har bibehållits; dikttexten skriver "frihet".

Musik.

T. 5, piano v.h.: källan har en obruten båge över hela takten

94. DE TRE BLOMMORNA (– ; Himmer)

Text. Dikten trycktes i *Stockholms Posten* 13 sept. 1806.

Musik.

T. 13, piano: *ess* separat utskriven, punkterad fjärdedel i v.h. och sextondelarna h–c'–*ess*' på samma balk som g' i h.h. (skri-ven som punkterad åttondel)

T. 20, piano h.h.: b' har endast en punktering

95. BRÖLLOPS-VISA (– ; Åhlström)

Musik.

T. 24, 28, 34, piano: För ovanlighets skull anges fingersättning vid tonupprepningarna med siffrorna 321, 010 (tonen f') resp. 010 (tonen f), varvid 0 = tummen, 1 = pekfinger osv.

T. 26–29, piano v.h.: den undre oktaven ej utskriven; 8va vid t. 26 har tolkats som giltigt fram till t. 29, där nyans *p* börjar

96. LANDTMANNEN (Cederström; Cederström)

Text. "Förnöjd" i den tonsatta texten (t. 3–4) har bibehållits; dikttexten har "så nöjd".

97. BERGSTÖRTNINGEN (– ; Åhlström)

Text. Dikten syftar på den svåra olyckan 2 sept. 1806, då ett bergras förstörde Goldau och tre andra byar i kantonen Schwyz. Över tusen människor omkom. Senare skrev J. Weigl ett sångspel till text av Reil om händelsen, *Der Bergsturz* (1812).

98. Jag har dig åter (de Ron; Crusell)

Text. Se närmare Svensson, s. 26.

100. SÅNG DEN 21 AUGUSTI 1810 (Valerius; –)

Text. Dikten återges i Valerius, s. 4f. Den 21 augusti 1810 var dagen då riksdagens fyra stånd biföll förslaget att välja fursten av Ponte-Corvo (Bernadotte) till kungens efterträdare. Han adopterades senare av Karl XIII och fick namnet Karl Johan som kronprins. Han ersatte danske prinsens Karl August, som i augusti 1809 valts till svensk kronprins, men som dog redan i maj 1810 på Kvidinge hed.

Musik.

T. 5, sång: sista tonen noteras g'; ändrat i enlighet med pianostämman

T. 7, sång: f' noterat som långt förslag; här utskrivet i analogi med pianostämman

T. 24, piano: takten noterad med tre fjärdedelar; tredje fjärdedelen här förkortad till åttondel för att stämman med omtagnings-tecknet i sångens början

Anförd litteratur / References

- Andersson, Otto: *Musikaliska sällskapet i Åbo 1790–1808*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1940.
- Andrén, E.: Vauxhallen – Novilla, i: *Fataburen* 1944, s. 105 ff. Stockholm: Nordiska museet.
- Bellman, C.M.: *Carl Michael Bellmans skrifter*, standard-upplaga. Stockholm: Bellmanssällskapet. – Vol. 11, *Dikter till enskilda, IV*, 1964; Vol. 13, *Ungdomsdikter I*, 1980. (=SU)
- Beskow, Bernhard von: *Levnadsminnen*. Stockholm: Norstedt, 1928. (Orig.uppl. 1870.)
- Boman, Pehr Conrad: Hvem var den verkliga tonsättaren till monologen 'Lydia och Arist'?, i: *Ny tidning för musik*, 1855, s. 226–229, 233–234.
- Byström, Thomas: *Samlade visor*, utg. Einari Marvia. Helsingfors: Fazer, 1977.
- Dahlström, Fabian: *Bernhard Henrik Crusell*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1976.
- Ek, Sverker: *Kellgren, 2*. Stockholm: Natur och kultur, 1980.
- Enbom, Per Ulrik: *Skaldestycken i strödda ämnen, 1*. Stockholm: 1796.
- Franzén, F.M.: *Frans Michael Franzéns Åbodiktning*, utg. Karin Allardt Ekelund. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1969.
- Fryklund, Daniel: Några brev från Bernhard Crusell, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 31 (1949), s. 169–181.
- Gerber, Ernst Ludwig: *Neues historisch-biographisches Lexikon der Tonkünstler*. Leipzig: Kühnel, 1812–14.
- Hillbom, Gunnar: En visans brytningstid. Kring den Åhlströmska epoken i svenska viskonstens historia, i: *Kungl. Musikaliska akademins årsskrift* 1989, s. 55–91. Stockholm.
- Jersild, Margareta: *Skillingtryck*. Stockholm: Svenskt visarkiv, 1975.
- Kellgren, Johan Henrik: *Samlade skrifter*, utg. Sverker Ek, Allan Sjöding, Otto Sylwan. Stockholm: Svenska Vitterhetssamfundet. – Vol. 1, *Dikter...*, 1939; Vol. 7, *Kommentar...*, 1938–60.
- Kullberg, Herman Anders: *Mindre vitterhetsstycken*. Stockholm: 1829.
- Lenngren, Anna Maria: *Samlade skrifter*, 1–3, utg. Theodor Hjelmqvist och Karl Warburg. Stockholm: Svenska Vitterhetssamfundet, 1917–1926.
- Ljunggren, Gustaf: *Svenska vitterhetens häfder efter Gustaf III:s död, 2*. Lund, 1877. (= Ljunggren II)
- Marvia, se Byström.
- Mörner, Stellan C.-G.: *Johan Wikmanson und die Brüder Silverstolpe*. Diss. Uppsala, 1952.
- Norlind, Tobias: Olof Åhlström och sällskapsvisan på Anna Maria Lenngrens tid, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 8 (1926), s. 1–64.
- von Platen, Magnus: *Twistefrågor i svensk litteraturforskning*. Stockholm: Aldus/Bonnier, 1966.
- Regné, Gustaf: *Vitterhetsnöjen, 2*. Stockholm: 1817.
- Silverstolpe, Axel Gabriel: *Skaldestycken, 2*. uppl. Stockholm: A. Wiborgs förlag, 1814.
- Sjöberg, Nils Lorens: *Skaldestycken*. Stockholm: 1796.
- Stenhammar, Johan: *Poetiska skrifter*. Stockholm: J.P. Lindh, 1807.
- Svenskt biografiskt lexikon, band 8, art. Cederström. Stockholm: Bonnier, 1929.
- Svensson, Sven E.: Martin de Ron, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 22 (1940), s. 5–28.
- Tegen, Martin: Den åhlströmska sångrepertoaren 1789–1810, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 65 (1983), s. 69–108. Tillägg och rättelser, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 70 (1988), s. 49–54.
- Tegen, Martin: Kraus och de gustavianska författarna, i: *Fenix, tidskrift för humanism*, årg. 6 (1988), nr 3/4, s. 34–81. Stockholm: Atlantis.
- Valerius, Johan David: *Visor och sångstycken*, häfte 2. Stockholm: Marquard/Grahn, 1811.
- Walén, Stig: Franz Berwalds offentliga konsertverksamhet i Stockholm..., i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 28 (1946), s. 8–71.
- Van Boer, Bertil H.: *Joseph Martin Kraus (1756–1792). A systematic-thematic catalogue of his musical works*. Stuyvesant, N.Y.: Pendragon Press, 1998. (= VB)
- Warburg, Karl: *Anna Maria Lenngren, 2*. uppl. Stockholm: Bonnier, 1917.
- Wiberg, Albert: Olof Åhlströms musiktryckeri, i: *Svensk tidskrift för musikforskning* 31 (1949), s. 83–136.
- Vretblad, Patrik: *Konsertlivet i Stockholm under 1700-talet*. Stockholm, 1918.

Titel- och förstaradsregister / Index of Titles and Text Incipits

Titlar skrivs med *kursiv*, textbörjan med vanlig skrift. Siffran anger sångens nummer. Texter som börjar med "hvad", "hvar" eller "hvi" placeras under bokstaven V i registret. / Titles are printed in italics, incipits in normal print. Numbers refer to the order of songs in the volume. Texts starting with "hvad", "hvar" or "hvi" have been placed under the letter V in the index.

- A ma guitarre* 61
 Alt, alt förvandlas skall 28
Anders och Köks-Cajsa 22

Berget och dalen 68
Bergstörningen 97
 Bland forntidens seder 95
 Bort, bröder med lekar 83
 Bröder se Bålen 1
Bröllops-visa 95
Bäcken 81

 Catrina i sin fällbänk låg 22
Champagne-vinet 80
 Cornelius lik sin hela ätt 41

De tre blommorna 94
Den fattiga modren 29
 Den fromma Fru Signild 37
Den lilla flickan 90
Den lilla tiggarflickan 39
Den lyckligt döfve 58
Den nya skapelsen 2
Den olyckligt döfve 57
 Den stackars Nelli satt och gret 39
Den unga vandraren 99
Den välvise 55
Den öfvergifna 62
 Det blomstrar för Eder 94
Det manliga beslutet 15
Det nya Eden 64
 Det var en gång en Spelare 10
 Det var en tid då människan 59
Diana 12
 Drick! de förflyga de susande perlorna 80
 Du, själ utaf min själ 32
 Du, som af skönhet 2
 Du sälla döfhet 58
Dyden och visheten 30
 Dystra skog och mörka gömma 76
 Då månan blickar 25

 Ej hade Carl Magnus 47
Eldsvådan i Köpenhamn år 1795 83
Elise til sin älskare 49
 En redlig, glad och munter vän 9
En ärlig man dricker utan farhåga 9
En öm saknad af en god vän 14

 Ensam i min hyddas famn 36

 Farväl, natur och vänner 57
Fredrics vålnad 20, 21
 Från den tid jag spådest var 30
Fästmön 56
Förgängligheten 85
 Förlåten! Gubbar 8
 Förrn Solens morgonblick 44

 Gamla Didrick var en man 43
 Gif ackt när flaggen 13
 Glad och sorgfri i sin ungdoms vår 99
 Gläd dig i din ungdomsvår 23
 Goda Gosse glaset töm 33
Gumman 70
Göthernes utvandring 38

Hoppet 27
Hymn öfver Menniskjans Odödlighet 67
Häckburen 40
Häldre hissa än stryka 13

 I Herrar jag vil er berätta 55
 I mina dar 70
 I Naturen hvilken lycklig frid 82
 I stillhet gömd 4
 I vårens skugga 7
 Inunder den skuggande Linden 96
Invocazione del sole 60

 Jag har dig åter 98
 Jag hälsar dig, fredliga Flagga 71
 Jag känner ännu världen föga 90
 Jag satt vid en enslig 81
 Jag vill gerna älskad bli 72
 Jag är en man som har så vida tågat 48
Jordens Lethe 6, 34
Julia 45

Kellgrens död 28
Klagan 76
Kärleken 42

Landtmannen 96
 Le uti din moders sköt 62
Lilla Calle 52
 Lilla Calle sprang så rolig 52

- Ljudet kan väl aldrig hinna 3
Louises graf 25
 Lucido Deo! per cui l'april s'infiora 60
Lycklig den 35
 Lycklig den med sorgfritt hjerta 35
Lydia 24
Lydia och Arist 54
 Länge vandrade mitt trötta hjerta 46
 Lät Pastor Smiler 17
 Lät statskloke män 15
 Lätt du kan af mina ögon 49
- Ma Guitarre! ô la seul amie 61
 Maria flög af sängen opp 20, 21
 Menar du min bror 26
 Mer lycklig än Kresus 75
 Mig lockar ingen bland de stora 68
 Milda Hjerta känn min låga 42
 Milda Hopp af Himlens händer 27
Min grönsiska 78
 Min grönsiska och jag 78
Min lära 79
Min salig man 41
Min sista önskan 93
Mitt råd 91
 Må Cytherens blommor 31
 Månen ej lyser den ängsliga natt 87
- Nannas Siska i sin bur 40
 Natliga stunden sänkes 77
 Nej, Passionen är den sanna styrkan 73
 När skall ödets nåd mig skydda 93
 När til en blygd 6, 34
- O! Ijufva tröst 92
 O! till hvad nejder af fasa 97
 Om vänskap är et heligt band 14
Ordens-wisa för Studenter 66
- Petronella* 11
 På lätta Azurskyar 74
- Roland* 47
Rosenbandet 7
- Saknaden* 36
 Se ifrån kullen 85
 Sen du glad som Solen 63
 Ser du Lisbe nyss trolofvad 56
Skeppsfarten 71
 Skilj dig min tanka från ledsnad 79
 Skynda, kom, att i min famn 89
 Skön som Cyperns Herrskarinna 24
 Skön stod blomman 69
Skönheten 72
 Snart mit hjerta 45
Socratis röst från Eliseen 32
 Sof min söta Gosse 29
- Sommarnatten* 77
Spelaren 10
 Student! om du, det namnet värd 66
Styfmodern 37
Supvisa 33
 Så hastar tidens ström 11
 Så vördom tacksamhetens lag 12
Sång. Till Vinets och vällustens ära 50
Sång den 21 augusti 1810 100
Sång till en ung Flicka vid hennes Mors död 65
Sång till glädjen 19
Sången 51
 Sällhet jag sökte dig 54
Sällheten 26
 Sällhetsskapande förmåga 19
Sällskaps-wisa. Det var en tid då människan 59
Sällskaps-wisa. Mer lycklig än Kresus 75
- Till den bortfarna* 88
Till den hemkomna 89
Til mitt hjerta 46
 Till nöjet alla hjertan 5
Til Salla 73
Till Sophie. Vid dess inträde i Verlden 23
 Till Vinets och vällustens ära 50
 Tro ej alla menskior illa 91
 Törst till blod och klor 51
- Ungdom! du hvars hjerta 86
Ungdomen 8
- Hvad längtan gör mig tiden lång 88
 Hvar skall min ängslan 18
Vauxhallen 53
 Vauxhallen börjas min Bror 53
Hvem är den största man? 17
 Hvi gråter du, min vän 67
 Hvi prisas så högt våra Fäder 38
Vid Fru A.D. H:gs graf 92
 Vid ljuset af ett nytändt hopp 100
Vilhelms maka 63
Visa. Bröder se Bålen 1
Visa. Gamla Didrick var en man 43
Visa. Jag är en man som har så vida tågat 48
Wisa. Till nöjet alla hjertan 5
Visa. Ungdom! du hvars hjerta 86
Wisa. Yngling, som på lifvets stråt 84
Visa af Anacreon 31
Visa i en melankolisk stund 18
Våren 82
- Yngling som på lifvets stråt 84
- Ö! hvars höjder att bekransa 64
 Ödet skulle fritt 16
 Ömma barn! den sorg är stor 65
Öfver friden 74

MONUMENTA MUSICAE SVEVICAE

- MMS 1 J.H. Roman: *Assaggi violino solo* (utg. Ingmar Bengtsson, Lars Frydén), 1958. ER 107001
- MMS 2 J.M. Kraus: *Sinfonie c-moll* (utg. Richard Engländer), 1960. ER 107002
- MMS 3 *Johannespassion* (utg. Lennart Reimers), 1962. ER 107005
- MMS 4 J.H. Roman: *Sinfonie 1–3* (utg. Ingmar Bengtsson), 1965. ER 107008
- MMS 5 *Drei Vokalwerke der schwedischen Grossmachtetpoche* (G. Düben d.ä., *Veni sancte spiritus*; O. Rudbeck, *Sorg- och klagesång*; L. Dijkman, *Lamentum*; utg. Carl-Allan Moberg, Jan Olof Rudén), 1968. ER 107010
- MMS 6 J. Wikmanson: *Streichquartette 1–3* (utg. Bonnie Hammar, Erling Lomnäs), 1970. ER 107013
- MMS 7 Abbé Vogler: *Gustav Adolf och Ebba Brahe* (utg. Martin Tegen), 1973. ER 107014
- MMS 8 *Seventeenth Century Instrumental Dance Music in Uppsala University Library* (utg. Jaroslav J.J. Mráček), 1976. ER 107006
- MMS 9 J.M. Kraus: *Sorgemusik över Gustav III* (utg. Jan Olof Rudén), 1979. ER 107018
- MMS 10 J. Wikmanson: *Streichquartett A-dur* (utg. Bonnie Hammar), 1981. ER 107019
- MMS 11 A. Söderman: *Sånger med piano* (utg. Axel Helmer), 1981. ER 107021
- MMS 12 J.N. Naumann: *Gustaf Wasa* (utg. Anna Johnson, Margareta Rörby, Claude Génétay), 1991. ER 107022
- MMS 13 J.H. Roman: *Golovinmusiken* (utg. Ingmar Bengtsson, Lars Frydén), 1992. ER 107023
- MMS 14 J.H. Roman: *Flöjtkonsert i G* (utg. Ingmar Bengtsson), 1994. ER 107024
- MMS 15–17 B. Crusell: *Klarinettkonserter i Ess, f, B* (utg. Fabian Dahlström), 1995. ER 107025–27
- MMS 18 G. Düben d.ä., S. Columbus: *Odæ Svecicæ* (utg. Jan Olof Rudén), 1998. ER 107028
- MMS 19 E.G. Geijer: *Sonater för piano fyra händer* (utg. Bertil Wikman), 2000. ER 107029
- MMS 20 *Svenska sånger 1790–1810* (utg. Martin Tegen), 2001. ER 107030